

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

СТРАТЕГІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Новгород-Сіверської міської територіальної громади на 2021-2029 роки

Стратегія розроблена в рамках програми
„ Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)”,
яка фінансується USAID

Жовтень 2021

Цей документ став можливим завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Зміст є відповідальністю Фонду Розвитку Місцевої Демократії і не обов'язково відображає точку зору USAID чи уряду Сполучених Штатів.

This document is made possible by the generous support of the American people through the United States Agency for International Development (USAID). The contents are the responsibility of Foundation in Support of Local Democracy and do not necessarily reflect the views of USAID or the United States Government.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Стратегія розроблена в рамках програми
"Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)"
стратегічною командою, що складається із лідерів і представників місцевої громади.

Роботу стратегічної команди координували експерти
Фонду Розвитку Місцевої Демократії (ФРМД)
- Радослав Шарля і Андрій Кавунець та асистентка Анастасія Ланова -
на підставі Партисипативної Моделі Стратегічного Планування ФРМД.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

ЗМІСТ

1. Процес та методологія опрацювання стратегії.....	4
2. Висновки з діагнозу умов місцевого розвитку	17
3. Висновки з соціологічного дослідження умов життя та якості публічних послуг в громаді	27
4. Аналіз SWOT.....	36
5. Бачення розвитку громади.....	43
6. Стратегічні та операційні цілі	43
7. Показники впливу	46
8. Збіжність між стратегією розвитку громади та іншими стратегічними документами.....	49
9. Потенційні джерела фінансування реалізації стратегії.....	54
10. Система впровадження стратегії	57
11. Детальний план заходів Стратегії розвитку Новгород-Сіверської міської територіальної громади на 2021-2025 роки	60
12. Ієрархія заходів стратегії.....	103
Додаток 1. Діагноз умов місцевого розвитку громади	108
Додаток 2. Результати соціологічного дослідження умов життя та якості публічних послуг в МТГ	108

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

1. Процес та методологія опрацювання стратегії

1.1. Генезис та процес створення стратегії

Після кількох місяців інтенсивної роботи добігає завершення процес розробки Стратегії розвитку Новгород-Сіверської міської територіальної громади (МТГ) на 2021-2029 роки.

Новгород-Сіверська МТГ – одна з 25 територіальних громад України, які отримали практичну підтримку в рамках IV туру реалізації партиципативного стратегічного планування, який є частиною програми ДОБРЕ. Програма фінансується USAID (United States Agency for International Development - Агенція міжнародного розвитку США) та реалізується через міжнародний консорціум, лідером якого є Global Communities, одним з партнерів Фондація розвитку місцевої демократії - Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej (FRDL) з Польщі. Метою програми є зміцнення місцевого самоврядування в Україні, підтримка процесу демократизації, а також забезпечення умов розвитку місцевих громад. Діяльність проекту концентрується на різносторонній консультативній підтримці новостворених територіальних громад.

Після перших виборів в актуальному форматі – 25 жовтня 2020 року, влада громади стоїть перед величезним викликом – самостійної діяльності, відповідальності та задоволення очікувань громадськості. Одним з перших завдань, окрім реорганізації системи управління, є розробка стратегії діяльності, яка має **три головних функції**:

- Перша функція – затверджена стратегія - це безпосередня основа для діяльності органу місцевого самоврядування в тих сферах, що виникають з компетенцій самоврядування.
- Друга функція – стратегія дає можливість опосередкованого впливу (інформаційного, мотивуючого, мобілізуючого, організаційного, освітнього, допоміжного) для окремих підрозділів таким чином, щоб ці підрозділи через свою діяльність, що здійснюється задля досягнення власних завдань, слугували також і для розвитку громади.
- Третя функція – значення якої постійно зростає в сучасних умовах – це виконання стратегією функцій інструменту пошуку зовнішніх допоміжних ресурсів.

Процес розробки стратегії мав партиципативний характер – він мав характер спільної роботи колективу представників міської територіальної громади (МТГ) – працівники виконкому МТГ (в цьому голова та заступники), депутати, старости, працівники апарату МТГ і підпорядкованих підрозділів та комунальних підприємств, начальник районного відділу УДСНС України, директор районної філії Чернігівського обласного центру зайнятості, т.в.о. начальника Новгород-Сіверського відділу поліції ГУ НП, директор ДП «Новгород-Сіверський лісгосп», представники громадських організацій, журналіст, редактор газети «Сіверський край», пенсіонерка (ВПО), особа з інвалідністю, підприємці.

Спільно вони сформували 34-особову Групу з розроблення Стратегії розвитку Новгород-Сіверської міської територіальної громади, яку було створено відповідно до Розпорядження міського голови № 40-ОД від 10 березня 2021 року. В складі Групи є 19 жінок, що становить 55,9% від загального складу.

Роботу було розділено на кілька етапів, перебіг яких описано нижче. Цей процес відповідав **моделі стратегічного управління**, яка в літературі часто представляється у вигляді циклу:

Аналіз (діагностика) → планування → впровадження → оцінка,

який в наступній фазі приймає вигляд коректування та актуалізації плану.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Згідно з цією моделлю, створенню стратегії передувало виконання комплексної **діагностики існуючої ситуації в громаді**. Її метою було визначення місцевих проблем та потенціалу та потенційних сфер підтримки. Діагноз – це вступний документ для планування процесу партиципативного стратегічного планування. Найбільш важливі висновки будуть представлені в наступному розділі, а повний зміст діагнозу міститься в Додатку 1 цього документу.

Дуже цінним джерелом інформації, яке використовувалось в роботі над стратегією, були результати **Соціологічного дослідження умов життя та якості надання публічних послуг в громаді**, яке було проведено по репрезентативній вибірці домогосподарств з території МТГ. Головні висновки з проведеного дослідження представлено в розділі 3, а повний зміст результатів представлений в Додатку 2.

Положення даного документу є результатом роботи Групи стратегічного планування, головними елементами якої було **5 зустрічей**, які модерувались представниками FRDL.

- I зустріч відбулась 15 червня 2021 року і мала головним чином організаційний характер. Консультанти презентували ідею партиципативного стратегічного планування, на основі якої було обговорено запланований план роботи над Стратегією. Особливу увагу було звернено на участь представників місцевої громади у всьому процесі. Далі представники МТГ представили стан соціологічного дослідження, який розпочався до 1-го засідання. Потім було здійснено перегляд діагностики актуального стану громади. Протягом наступної частини зустрічі спільно було обговорено найважливіші проблеми та виклики громади. Було також розпочато роботу над баченням МТГ; відбулася предметна дискусія.
- II зустріч відбулась 14 липня 2021 року. На початку було представлено результати проведеного дослідження та сформовано основні висновки для стратегії. Далі було обговорено та затверджено бачення розвитку громади та проект стратегічних та оперативних цілей. Консультанти представили також формат та зміст майбутнього плану заходів та обговорили його окремі елементи, що дало можливість членам робочої групи почати роботу над планом між II і III зустрічами.
- III зустріч відбулась 9 серпня 2021 року. Практично вся зустріч була присвячена роботі над планом заходів – перевірка та доповнення таблиці, що була частково підготовлена робочою групою
- IV зустріч відбулась 10 вересня 2021 р. Під час зустрічі було обговорено зміст усього стратегічного документа із зазначенням того, що ще належить зробити, розбито на робочу групу та консультантів. Далі була проведена подальша робота над планом заходів. В кінці узгоджено план та форми проведення громадського обговорення проекту стратегії.
- V зустріч відбулась 20 жовтня 2021 р. Після завершення зустрічі №4 в громаді було проведено громадське обговорення проекту Стратегії, яке відбулось в період з 04 по 18 жовтня 2021 року на підставі Розпорядження міського голови №187-ОД від 29 вересня 2021 року. Громадське обговорення включало в себе такі форми поширення та обговорення документу: розміщення документу на офіційній Інтернет-сторінці (<https://ns-mrada.cg.gov.ua/index.php?id=440859&tp=page>); розміщення оголошень в публічних місцях по всій території громади; встановлення скриньок для збору пропозицій (в т.ч. – в 23 приміщеннях адміністрацій старостинських округів); затвердження формуляру для внесення пропозицій та проведення 5 публічних зустрічей щодо обговорення проекту Стратегії (в зустрічах взяли участь 84 мешканці громади).

На початку зустрічі члени робочої групи представили перебіг та результати проведеного обговорення. Підчас проведених зустрічей меканці вносили різні пропозиції, які переважно мали

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

місцевий, локальний характер і переважно вже були включені до плану заходів як складові більш системних проектів. Таких пропозицій надійшло 31, і з них було обрано кілька заходів, які додано до плану заходів стратегії.

В подальшому було здійснено перегляд Плану заходів щодо пропозицій, які були надані експерткою програми DOBRE з гендерних питань. Прийнято рішення про врахування частини цих пропозицій. Далі для членів робочої групи з стратегічного планування було проведено тренінг з розвитку компетентності майбутньої Групи управління стратегією. Наступною частиною зустрічі була презентація консультантами питання можливого формату системи управління впровадженням стратегії, в тому числі – необхідності створення нової робочої групи з управління стратегією та реалізації процесу моніторингу. Було узгоджено кілька ключових аспектів процесу управління стратегією (в тому числі – мінімальний період проведення моніторингу та оцінювання стану реалізації Стратегії, які у випадку Новгород-Сіверської громади відбуватимуться 2 рази на рік і 1 на рік відповідно).

Після зустрічі консультанти (отримавши від громади остаточні версії Плану заходів та актуалізованої Діагностики) оформили кінцеву версію документу, яка була передана (через голову МТГ) раді МТГ для подальшого ухвалення.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Графічний вигляд робіт над розробкою стратегії представлений на схемі
(Джерело: Партиципативна модель Стратегічного планування Фондації Розвитку Місцевої Демократії, автор Цезарій Трутковський)

Рисунок 1. План роботи над розробкою стратегії

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

1.2. Структура стратегії

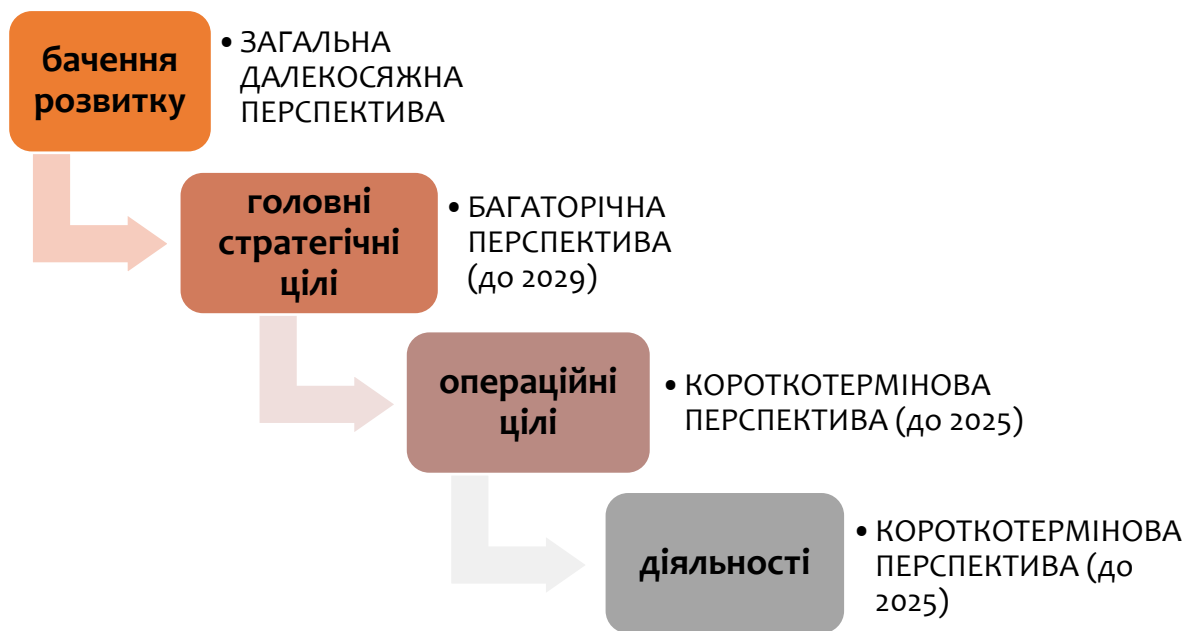
Розроблена стратегія є документом з виразною і логічною побудовою. Вона організована на кількох рівнях; своєю структурою нагадує піраміду, верхівкою якої є **бачення розвитку громади**. Вона описує бажаний мешканцями вигляд громади в перспективі найближчих кільканадцяти років, тобто є так би мовити «фотографією» громади. Бачення відповідає на питання:

- Як ми уявляємо собі нашу громаду в перспективі кільканадцяти років? Як хочемо щоб вона виглядала?
- Що має відрізняти нас від сусідніх громад?
- Якої громади хочемо для наших дітей та онуків?

Далі виділяють нижчі рівні планування:

1. Стратегічні цілі
2. Операційні цілі
3. Заходи.

Рисунок 2. Система стратегії

Джерело: Партиципативна модель Стратегічного планування Фондації Розвитку Місцевої Демократії, автор Цезарій Трутковський

Наступним після бачення рівнем планування є **стратегічні цілі**. Вони є безпосередніми похідними бачення – вони більш конкретно визначають напрямки розвитку громади, описані в баченні; в той самий час вони дозволяють зберегти чіткий поділ стратегії, згрупувати операційні цілі. Їх реалізація в прийнятій часовій перспективі (в даному документі – до 2029 року) повинна призвести до досягнення відповідного стану розвитку громади, окресленого в її баченні. В свою чергу, **операційні (конкретні) цілі** мають характер короткотерміновий (до 2025 року) і завдяки цьому їх можна визначити більш детально. Їх реалізація наближає громаду до досягнення стратегічних цілей. Операційні цілі групують заходи, які тематично зв'язані з окремими сферами життя, або діяльністю органу місцевого самоврядування. **Заходи** – це вже конкретні діяльності, які найбільш просто можна виміряти під час реалізації стратегії.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

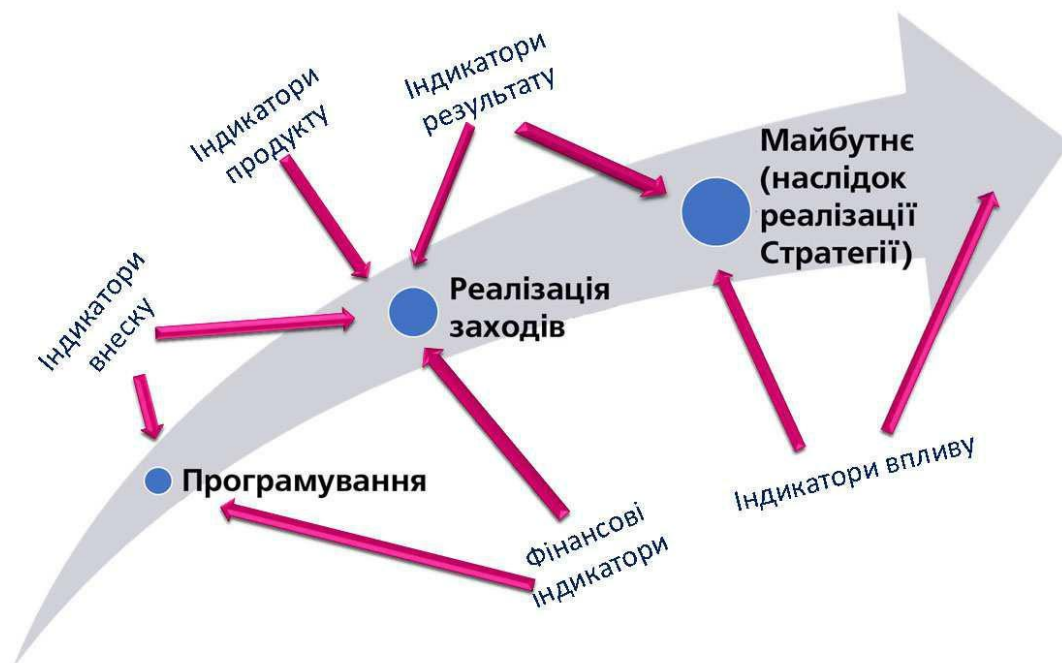
Заходи в цьому документі були детально розписані. До кожного заходу було опрацьовано перелік необхідних даних, що включають в себе:

- Показники реалізації заходу (продукти – вимірювальні, безпосередні результати заходів)
- Ефекти реалізації заходів (результати – відповідають на запитання: для чого ми реалізуємо цей захід, що він має дати для громади)
- Показники оцінки результату заходів (показують, в який спосіб можна виміряти ефекти)
- Джерело перевірки показників (де можемо знайти інформацію про досягнені показники)
- Підрозділ, що відповідає за виконання заходу
- Допоміжні підрозділи під час виконання заходу
- Джерело/джерела фінансування
- Терміни реалізації.

Показники реалізації стратегії – це критерії, що вказують на її ширший вплив, досягнені продукти та понесений вклад. Вони моніторуються під час реалізації заходів з метою оцінювання прогресу в досягненні прийнятих цілей. Вони також використовуються для оцінки успіху. Показники організовують інформацію через окреслення залежностей між впливом, результатами, продуктами та вкладом, а також роблять можливими ідентифікацію проблем, що з'являються під час реалізації стратегії – проблем, які можуть нести загрозу для досягнення прийнятих цілей стратегії.

Показники напрацьовано як по відношенню до кінцевих ефектів реалізації стратегії (оцінка впливу) так і по відношенню до окремих завдань, які будуть реалізовуватись в її рамках (оцінка доставлених / напрацьованих продуктів та їх результатів).

Рисунок 3. Показники в документі стратегії

Джерело: Партиципативна модель Стратегічного планування Фондації Розвитку Місцевої Демократії, автор Цезарій Трутковський

В роботі над всіма вищезазначеними елементами стратегії забезпечено вимоги принципів стратегічного планування, які складаються з чотирьох основних фаз діяльності:

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

- 1) Діагностика
- 2) Планування
- 3) Впровадження
- 4) Оцінка.

Ключовим елементом в підготовці стратегії розвитку є планування, але в той же час для успіху реалізації плану заходів ключовим аспектом є спосіб його впровадження. Оскільки більшість проблем, зв'язаних з реалізацією стратегії, частіше всього виникають з не дуже детального визначення цілей та заходів, які повинні бути виконані, тому в представленому документі розробники намагались створити якомога прозорішу і відкриту схему цілей та заходів, яка спростить розуміння їх необхідності. Велику увагу було приділено опису окремих завдань, які в якості фінальних «продуктів» проведених аналізів та консультацій виникають безпосередньо з умов розвитку, а також прийнятих стратегічних напрямків розвитку громади.

Необхідно підкреслити, що стратегія є так званим «максимальним планом», що означає включення до неї всіх заходів, які мешканці хотіли б реалізувати в громаді до 2025 року – і якби так сталося, то повинні бути повністю забезпечені всі умови, зв'язані з отриманням власних коштів, зовнішніх коштів та використанням технічних та організаційних можливостей.

В реальності цілі, записані в стратегії, ніколи не досягаються абсолютно в такому вигляді, в якому заплановані в перший раз, оскільки під час реалізації стратегії змінюється як орган місцевого самоврядування, так і його оточення – з'являються нові концепції, виклики, очікування та можливості, наслідком чого може стати зміна чи навіть відміна частини первинних планів, а на їх місці можуть з'явитись інші.

В роботі Робочої групи стратегічного планування Новгород-Сіверської МТГ брали участь:

№ з/п	ПІБ учасника робочої групи	Посада
1.	Ткаченко Людмила Миколаївна	міський голова, <i>голова робочої групи</i>
2.	Верченко Павло Вікторович	заступник голови міської ради, <i>заступник голови робочої групи</i>
3.	Пузирей Ірина Петрівна	начальник відділу економіки міської ради, <i>секретар робочої групи</i>
<i>Члени робочої групи:</i>		
4.	Анікієнко Андрій Михайлович	начальник Новгород-Сіверського районного відділу УДСНС України в Чернігівській області, депутат міської ради (за згодою)
5.	Беспала Світлана Ігорівна	директор Новгород-Сіверської районної філії Чернігівського обласного центру зайнятості (за згодою)
6.	Бурико Олена Миколаївна	Новгород-Сіверська районна ГО «Княжий град», депутат міської ради (за згодою)
7.	Водолазкін Андрій Іванович	т.в.о. начальника Новгород-Сіверського відділу поліції ГУ НП в Чернігівській області (за згодою)
8.	Воробей Юрій Михайлович	начальник відділу культури, туризму та з питань діяльності засобів масової інформації міської ради

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

9.	Гончаренко Сергій Миколайович	директор Центру надання соціальних послуг міської ради
10.	Домоцький Борис Степанович	Новгород-Сіверська районна ГО «Громадська ініціатива», журналіст (за згодою)
11.	Єрошенко Валерія Сергіївна	голова молодіжної ради
12.	Йожиков Сергій Валерійович	заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів міської ради
13.	Жорова Алла Григорівна	в.о. начальника відділу освіти, молоді та спорту міської ради; член виконавчого комітету міської ради
14.	Заєць Сергій Миколайович	директор ДП «Новгород-Сіверський лісгосп», депутат міської ради (за згодою)
15.	Ковальчук Тетяна Миколаївна	заступник директора з навчально-виховної роботи Новгород-Сіверської державної гімназії ім. К. Д. Ушинського, депутат міської ради (за згодою)
16.	Кром Віталій Іванович	Новгород-Сіверська молодіжна ГО «Туристичний клуб «Молодість», директор Новгород-Сіверського КП «Добробут»
17.	Лакоза Юрій Васильович	секретар міської ради
18.	Матюк Олена Георгіївна	директор музею-заповідника «Слово о полку Ігоревім» (за згодою)
19.	Машковець Євгенія Олександрівна	пенсіонерка, ВПО (за згодою)
20.	Мокрякова Віра Петрівна	директор Новгород-Сіверської гімназії №1 ім. Б. Майстренка (за згодою)
21.	Набхан Олена Володимирівна	генеральний директор КНП «Новгород-Сіверська центральна міська лікарня імені І.В. Буяльського», депутат міської ради (за згодою)
22.	Печко Валентина Іванівна	начальник фінансового управління міської ради
23.	Поливода Сергій Миколайович	керуючий справами виконавчого комітету міської ради
24.	Пунтус Сергій Вікторович	староста сіл Будо-Вороб'ївська, Красний Хутір, Вороб'ївка, Внутрішній бір, Мовчанів, Осове, член виконавчого комітету міської ради
25.	Райок Олександр Володимирович	інвалід I групи (за згодою)
26.	Салун Віта Анатоліївна	головний спеціаліст відділу економіки міської ради
27.	Серафимович Світлана Павлівна	директор міського будинку культури (за згодою)

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

28.	Сергієнко Віталій Михайлович	начальник відділу житлово-комунального господарства міської ради
29.	Скачок Тетяна Олексіївна	фізична особа-підприємець, член виконавчого комітету міської ради (за згодою)
30.	Сташук Павло Іванович	директор ТОВ «Комунальник», член виконавчого комітету міської ради (за згодою)
31.	Черненко Оксана Василівна	головний лікар КНП «Новгород-Сіверський міський центр первинної медико-санітарної допомоги» (за згодою)
32.	Чуванова Світлана Федорівна	начальник управління соціального захисту населення, сім'ї та праці міської ради, член виконавчого комітету, член виконавчого комітету міської ради
33.	Халіман Ганна Петрівна	редактор газети «Сіверський край» (за згодою)
34.	Школьна Тетяна Володимирівна	староста сіл Дегтярівка, Гірки, член виконавчого комітету міської ради

За реалізацію процесу партиципаційного стратегічного планування, а також розробку стратегії розвитку Новгород-Сіверської міської територіальної громади відповідала **група експертів Фундації розвитку місцевої демократії**:

- Радослав Шарлея – ведучий експерт (Польща)
- Андрій Кавунець – український експерт
- Анастасія Ланова – асистентка групи експертів.

1.3. 1.3. Забезпечення участі жінок та соціально незахищених груп в місцевому управлінні

В документі стратегії, в багатьох місцях **передбачено забезпечення участі жінок, молоді та представників соціально незахищених груп**, в тому числі осіб старшого віку (група 60+), а також осіб з інвалідністю та/або осіб з особливими потребами. Не було передбачено окремо внутрішньо переміщених осіб з інших частин України, оскільки це поодинокі випадки. Забезпечення інтересів цих груп перш за все передбачене в запланованих заходах, вигодонабувачами яких будуть їх представники. Частина з них – це завдання, призначені для окремої групи з визначеного списку, частина – завдання більш загальні, в яких було вказано про забезпечення потреб даної окремої групи мешканців. Іншою формою забезпечення інтересів є планування процесів, які будуть забезпечувати участь цих груп в прийнятті рішень на місцевому рівні.

Цей другий аспект полягає на забезпеченні представництва вищезазначених груп в роботі Групи управління стратегією, яка стане підрозділом, який буде займатись розподілом завдань, моніторингом, загальною оцінкою та актуалізацією плану. В п. 10.1. цього документу який присвячений впровадженню і моніторингу стратегії, знаходиться пункт про обов'язковість участі жінок (не менше 50% від загального складу Групи), а також участь молоді та представників соціально незахищених верств населення. Таке рішення має на меті забезпечення їх потреб в процесі впровадження та актуалізації стратегії.

Коли йдеться про заплановані заходи для врахування інтересів жінок, молоді та представників соціально незахищених верств населення, то їх аналіз представлений нижче.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

а) Заходи для врахування інтересів жінок:

- 1.1.1. Створення та забезпечення поточної діяльності Центру підтримки підприємництва та туризму інвесторами (з дотриманням принципів гендерної рівності) (в т.ч. стимулювання жіночого підприємництва)
- 1.1.3. Активна ярмаркова діяльність продукцією власних підприємців та залучення інших виробників (в т.ч. стимулювання жіночого підприємництва)
- 1.2.2. Забезпечення надання інформації, консультацій та навчання в громаді за напрямками інноваційне сільське господарство та розвиток фермерських господарств і створення кооперативів (в т.ч. стимулювання жіночого підприємництва)
- 1.3.4. Організація поїздок навчального спрямування у громади, які мають успішний туристичний досвід (в т.ч. стимулювання жіночого підприємництва)
- 1.4.3. Створення відділу з питань інвестицій, визначення відповідальної посадової особи в МТГ з питань інвестицій та покладання на нього обов'язків щодо роботи з інвесторами (з дотриманням принципів гендерної рівності)
- 2.1.5. Організація навчання (в т.ч. – з питань гендерної рівності) та підвищення кваліфікації посадових осіб міської ради її виконавчих органів та мешканців громади (з дотриманням принципів гендерної рівності)
- 2.1.6. Аналіз управлінської структури громади, працевлаштування нових спеціалістів (з дотриманням принципів гендерної рівності)
- 2.1.10. Реалізація програми залучення лікарських кадрів для забезпечення КНП «Новгород-Сіверська ЦМЛ» спеціалістів (з дотриманням принципів гендерної рівності)
- 2.3.11. Створення та забезпечення діяльності ресурсної кімнати «Тримай баланс» (в тому числі для жінок тимчасово безробітних, дружин учасників АТО)
- 2.4.5. Створення та сприяння роботі Експертних рад при міській раді з залученням представників громадськості (з дотриманням принципів гендерної рівності).

Інтереси жінок також були враховані при плануванні реалізації завдань, що вимагають дотримання рівності статей – план заходів буде представлено в останньому розділі цього документу.

б) Заходи в інтересах дітей та молоді:

- 2.1.1. Формування мережі закладів освіти, яка відповідає освітнім потребам мешканців громади та забезпечення її ефективної діяльності
- 2.1.2. Забезпечення формування нового освітнього простору шляхом розробки та реалізації програми «Розвиток освіти Новгород-Сіверської МТГ»
- 2.3.6. Створення та забезпечення функціонування комфортного місця відпочинку і дозвілля молоді
- 2.3.7. Реорганізація та підвищення ефективності діяльності позашкільної освіти
- 2.3.8. Забезпечення ефективної дистанційної форми організації освітнього процесу
- 2.3.9. Підготовка спортивної інфраструктури для проведення спортивних змагань (в т.ч. обласних та всеукраїнських) з баскетболу, футболу, волейболу та інших видів спорту; встановлення нових спортивних та ігрових дитячих майданчиків; заохочення та популяризація активного способу життя
- 2.4.3. Забезпечення розвитку діяльності Молодіжної ради
- 3.2.1. Підвищення культури поведінки з ТПВ та формування екологічної свідомості населення громади (особливо заходи для дітей та молоді)

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

- 3.3.12. Облаштування блочно-модульних котелень в закладах освіти
 - 3.3.13. Роботи щодо приведення у відповідність закладів освіти громади вимогам протипожежної безпеки
 - 3.3.14. Ремонт та оснащення (устаткування, обладнання тощо) харчоблоків освітніх закладів громади
 - 3.4.3. Забезпечення безпеки закладів освіти шляхом встановлення охоронної сигналізації
- с) Заходи з урахуванням потреб маломобільних груп населення:
- 1.3.1. Проведення аналізу стану туристично привабливих об'єктів, місць та суб'єктів надання послуг в громаді, формування їх каталогу (з представленням інформації щодо доступності об'єктів для маломобільних груп населення)
 - 1.3.2. Промоція туристичного потенціалу (з представленням інформації щодо доступності об'єктів для маломобільних груп населення)
 - 1.3.3. Формування та промоція реєстру об'єктів та надавачів послуг туристичного напрямку (з представленням інформації щодо доступності об'єктів для маломобільних груп населення)
 - 1.3.5. Організація та проведення заходів, спрямованих на популяризацію туристичного потенціалу (з представленням інформації щодо доступності об'єктів для маломобільних груп населення)
 - 1.3.7. Створення та наповнення вкладки «Туризм» на офіційному веб-сайті (з представленням інформації щодо доступності об'єктів для маломобільних груп населення)
 - 2.1.3. Забезпечення надання якісних адміністративних послуг через ЦНАП (з урахуванням потреб маломобільних груп населення)
 - 2.1.11. Ініціювання проведення ремонтів історичних об'єктів, що розташовані в м. Новгород-Сіверський (з урахуванням потреб маломобільних груп населення)
 - 2.2.5. Реконструкція двоповерхової будівлі колишнього терапевтичного відділення (з урахуванням потреб маломобільних груп населення)
 - 2.3.1. Перетворення чотирьох клубних закладів у населених пунктах громади на центри культурних послуг (як пілотний проект) (з урахуванням потреб маломобільних груп населення)
 - 2.3.9. Підготовка спортивної інфраструктури для проведення спортивних змагань (в т.ч. обласних та всеукраїнських) з баскетболу, футболу, волейболу та інших видів спорту; встановлення нових спортивних та ігрових дитячих майданчиків; заохочення та популяризація активного способу життя (з урахуванням потреб маломобільних груп населення)
 - 2.3.10. Створення та покращення умов активного відпочинку мешканців - реалізація проекту щодо підвищення туристичної привабливості м. Новгород-Сіверський (з урахуванням потреб маломобільних груп населення)
 - 3.1.1. Реконструкція площі ім. Князя Ігоря у м. Новгороді-Сіверському (з урахуванням потреб маломобільних груп населення)
 - 3.1.2. Проведення аналізу стану доріг та навколоторожньої інфраструктури по всій території громаді, розробка та реалізація плану ремонтів і модернізації доріг і навколо дорожньої інфраструктури (в т.ч. тротуари, освітлення, розмітка і т.і.) (з урахуванням потреб маломобільних груп населення)
 - 3.1.4. Облаштування громадських місць (громадські вбиральні) (з урахуванням потреб маломобільних груп населення)

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

- 3.3.1. Капітальний та поточний ремонт приміщення соціального захисту населення, сім'ї та праці (з урахуванням потреб маломобільних груп населення)
- 3.3.2. Забезпечення перевезення маломобільних груп населення
- 3.3.3. Підвищення якості послуги стаціонарного проживання шляхом проведення ремонту приміщення стаціонарного відділення Центру надання соціальних послуг (з урахуванням потреб маломобільних груп населення)
- 3.3.6. Впровадження комплексної середньострокової Програми надання населенню культурних послуг та забезпечення комфортних умов роботи закладів культури (з урахуванням потреб маломобільних груп населення)
- 3.3.7. Формування простору активного дозвілля для всіх категорій мешканців на базі БК (з урахуванням потреб маломобільних груп населення)
- 3.3.8. Поліпшення умов перебування у Новгород-Сіверському міському будинку культури (з урахуванням потреб маломобільних груп населення)
- 3.3.9. Формування на базі сільських бібліотек – філій центрів з надання інформаційних послуг (з урахуванням потреб маломобільних груп населення)
- 3.3.10. Капітальний ремонт закладів освіти громади (з урахуванням потреб маломобільних груп населення)
- 3.3.11. Завершення реконструкції будівлі кінотеатру «Літній» під спортивну залу (з урахуванням потреб маломобільних груп населення)

d) Діяльність для людей старшого віку (віком 60+):

- 2.1.9. Підвищення рівня комп'ютерної обізнаності та грамотності серед населення громади (з урахуванням потреб осіб старшого віку)
- 2.3.4. Розвиток мережі активних парків (окремі заходи для людей старшого віку)
- 2.3.9. Підготовка спортивної інфраструктури для проведення спортивних змагань (в т.ч. обласних та всеукраїнських) з баскетболу, футболу, волейболу та інших видів спорту; встановлення нових спортивних та ігрових дитячих майданчиків; заохочення та популяризація активного способу життя (окремі заходи для людей старшого віку)
- 2.3.10. Створення та покращення умов активного відпочинку мешканців - реалізація проекту щодо підвищення туристичної привабливості м. Новгород-Сіверський (окремі заходи для людей старшого віку)
- 3.3.6. Впровадження комплексної середньострокової Програми надання населенню культурних послуг та забезпечення комфортних умов роботи закладів культури (окремі заходи для людей старшого віку)
- 3.3.9. Формування на базі сільських бібліотек – філій центрів з надання інформаційних послуг (окремі заходи для людей старшого віку)

e) Заходи для інших груп мешканців, які потребують особливої підтримки

- 2.3.11. Створення та забезпечення діяльності ресурсної кімнати «Тримай баланс»
- 2.3.12. Реалізація проекту «Хай буде DOBRE в громаді!», «Щаслива родина – успішна громада» (Забезпечення підтримки учасників АТО/ООС та їх родин)
- 3.3.4. Поширення надання соціальних послуг мультидисциплінарною командою на всю територію громади
- 3.3.5. Розширення переліку послуг мобільної мультидисциплінарної команди на всю територію громади

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

- f) Додаткові заходи для задоволення потреб або забезпечення рівного доступу для всіх груп населення
- 2.2.1. Пропаганда здорового способу життя (з урахуванням потреб усіх груп жителів)
 - 2.3.4. Розвиток мережі активних парків (з урахуванням потреб усіх груп жителів)
 - 2.3.9. Підготовка спортивної інфраструктури для проведення спортивних змагань (в т.ч. обласних та всеукраїнських) з баскетболу, футболу, волейболу та інших видів спорту; встановлення нових спортивних та ігрових дитячих майданчиків; заохочення та популяризація активного способу життя (з урахуванням потреб усіх груп жителів)
 - 2.3.10. Створення та покращення умов активного відпочинку мешканців - реалізація проекту щодо підвищення туристичної привабливості м. Новгород-Сіверський (з урахуванням потреб усіх груп жителів)
 - 2.4.1. Проведення щорічного мандрівного заходу до Дня громади (з урахуванням потреб усіх груп жителів)
 - 2.4.6. Проведення регулярних досліджень думки мешканців щодо актуальних питань життя громади (враховуючи всі групи мешканців)
 - 3.3.9. Формування на базі сільських бібліотек – філій центрів з надання інформаційних послуг (з урахуванням потреб усіх груп жителів).

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

2. Висновки з діагнозу умов місцевого розвитку

В даному розділі представлено найважливіші висновки проведеного вивчення стану Новгород-Сіверської міської територіальної громади у період з січень по березень 2021 р., що було проведено Радославом Шарлея та Андрієм Кавунцем на замовлення Фондації Розвитку Місцевої Демократії. Повний текст дослідження поданий у додатку №1 до даного документу.

2.1. Загальна інформація про громаду

Новгород-Сіверська міська територіальна громада у поточному форматі була створена 25.10.2020 року. Знаходиться на півночі України, на півночі Чернігівської області біля кордону з Росією. Площа громади становить 1.803,6 км² (четверта за площею в країні) з яких 58,3% території сільськогосподарського призначення. Ліси займають 32,4% площі громади. Місто Новгород-Сіверський є районним центром та одним з найстаріших міст в країні. Відстань до обласного центру становить 176 км, до Києва - 321 км.

До складу громади входить 85 населених пунктів (часто дуже невеликих), в яких всього проживає 24.688 осіб, у т.ч. у адміністративному центрі - 12.647 осіб. Характерною ознакою громади є її велика площа та дуже низька щільність населення. Через іноді великі відстані до центру громади, поганий стан доріг та недостатність транспортного сполучення виникають проблеми з переїздами в межах громади.

Після виборів 25.10.2020 року громада не мала можливості одразу розпочати свою роботу в новому форматі, оскільки обраний голова помер, що призвело до необхідності проведення нових виборів 17.01.2021 року. Громада, що збільшила територію з 2 до 25 колишніх рад та має площу 4-ту за розміром в Україні, почала повноцінно функціонувати лише в лютому 2021 року.

Значною проблемою громади є зменшення її населення та збільшення середнього віку мешканців – натуральний приріст та сальдо міграції є від'ємними; понад 28% мешканців мають вік старше 60 років.

Багато мешканців працює в бюджетній сфері, але значну роль відіграють також переробка молока та лісове господарство. Суттєве значення мають також сільське господарство (рослинництво та тваринництво), але практично відсутня переробка сільськогосподарської продукції.

Рівень безробіття є досить високим на сільських територіях, що спричинено обмеженою кількістю робочих місць, низьким рівнем платні або часто небажанням провадження професійної діяльності.

До послуг мешканців працює розгалужена мережа об'єктів і послуг в сферах освіти, культури, охорони здоров'я і соціальної допомоги, але більшість комунальних об'єктів є завеликими та потребують модернізації. Протягом останніх років відбулось значне покращення суспільної інфраструктури, передусім – освіти і культури. Досить широкою є пропозиція в сфері культури та спорту.

Якщо ж розглядати сферу технічної інфраструктури, то головною проблемою є поганий стан місцевих доріг та незначний рівень забезпеченості території послугами централізованого водопостачання і водовідведення, а також часто поганий доступ до якісного Інтернету.

Населення громади етнічно однорідне, на цьому ґрунті не виникає жодних конфліктів, але в той же час рівень внутрішньої інтеграції незначний. Громадська активність також незначна. Розташування громади на кордоні з Росією та Білорусією призводить до поступового витиснення традицій та звичаїв. Росія протягом тривалого часу провадить політику русифікації місцевого населення. Результатом є те, що мешканці використовують місцевий діалект, а українська мова часто практично відсутня.

Планування розвитку громади необхідно розглядати в контексті подальшого економічного розвитку – пошуку інвесторів в існуючих сферах та розвитку переробки продукції сільського господарства.

Громада має також і різноманітні природні і культурні привабливі місця, які можуть позитивно вплинути на розвиток туристичної сфери, але це вимагатиме розвитку пропозиції та її рекламу.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Управління МТГ

Загальна кількість працівників апарату і виконавчих органів міської ради складає 207 осіб (у т.ч. керівний склад – 30 осіб). Жінки складають майже 60% персоналу. До складу виконавчого комітету входить 12 осіб, зокрема 8 чоловіків і 4 жінки. До складу депутатського корпусу входить 26 депутатів, у т.ч. 18 чоловіків (69%) і 8 жінок (31%). У раді представлено сім політичних партій, працюють у трьох постійних депутатських комісіях.

ЦНАП створено ще 30 грудня 2014 р. Загалом у ньому надають 113 адміністративних послуг. Громада ще не має статуту, але над ним працює спеціально скликана група.

Економіка МТГ

Основними напрямками економічної діяльності у громаді є сільське і лісове господарство.

Місто – головний промисловий центр у харчовій, легкій і видобувній промисловостях, а також сільське господарство і лісова промисловість. 90% промислового виробництва складає переробна галузь. 2020 року обсяг промислового виробництва склав 698,8 млн грн або 101,2% у порівнянні з 2019 роком.

Найбільшим працедавцем громад є бюджетна сфера (всього 1122 штатні одиниці).

На сьогодні у громаді діє 125 малих і 9 середніх підприємств (зокрема 58% у місті). Загалом на підприємствах працює майже 3 тисячі осіб (75% працюючих в економіці громади). Кількість зареєстрованих фізичних осіб-підприємців – 641 (на 27 осіб більше ніж в 2020 р.). Більшість з них займається торгівлею – майже 65%, ще 12% працюють у виробництві, 18% надають послуги населенню. Зростання кількості ФОПів спричинене нестачею робочих місць (бажання започаткувати власну підприємницьку діяльність) і виходом з «тіньової» зайнятості. 2020 року обсяг надходжень до бюджету громади від місцевих малих і середніх підприємств склав 87,3 млн грн (61,5% надходжень від бізнесу), тобто на 10,2 млн грн більше, ніж 2019 року.

Землі громади не такі родючі як в інших громадах області, однак у громаді панують сприятливі умови, зважаючи на рівень атмосферних опадів. Сільським господарством займається 18 с/г підприємств і 13 фермерських господарств; насамперед розвивається рослинництво. Останнім часом почало розвиватися тваринництво – 7 підприємств (здебільшого агрохолдинги).

Мешканці займаються ще й заготівлею продуктів лісу (грибів, ягід, трави). Однак це не приносить офіційних доходів до бюджету громади. У громаді діє Спілка бджолярів. Офіційно бджільництвом займається 50 осіб, а насправді – майже 200. Здебільшого вони займаються виробництвом меду, але є і переробка – зареєстровано ТМ «Сіверські меди».

Значний потенціал має річка Десна, особливо влітку і взимку, у високий туристичний сезон. В створення туристичної пропозиції мешканці пасивні - хочуть розвивати туризм, але не знають як це робити.

У громаді зареєстровано 454 безробітних (станом на кінець березня 2021 р.), у т.ч. 59% - жінки. Насправді їх значно більше. Проблема полягає у тому, що багато офіційно зареєстрованих безробітних не хочуть влаштуватися на роботу, оскільки мають неофіційну роботу на умовах неповного робочого часу. Поширеним стало явище трудової міграції, колись до Росії, а зараз більше в Європу та великі міста (Київ, Чернігів). Найчастіше міграція має сезонний характер. Останнім часом є випадки, коли на роботу за кордон виїжджають цілими сім'ями. Ті, хто повернувся, пасивні на місцевому ринку праці.

Бюджет МТГ

В 2021 році загальний розмір бюджету громади заплановано в розмірі 194 млн грн, що на 108,4 млн грн (+127%) більше ніж в 2020 році. Таке збільшення показників зумовлено кардинальною зміною громади, оскільки з 2021 року в склад громади збільшився із 2 бувших рад до 25 (85 населених пунктів). Тому, незважаючи на відсутність в прогнозованому бюджеті на 2021 рік частини надходжень з

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

державного бюджету, загальний бюджет збільшився за рахунок збільшення очікуваних власних доходів на 64,5 млн грн (+108%), освітньої субвенції - на 39,1 млн грн (+201%) та збільшення базової дотації в більш ніж 27 раз – з 0,4 млн грн в 2020 році до 10,9 млн грн в 2021.

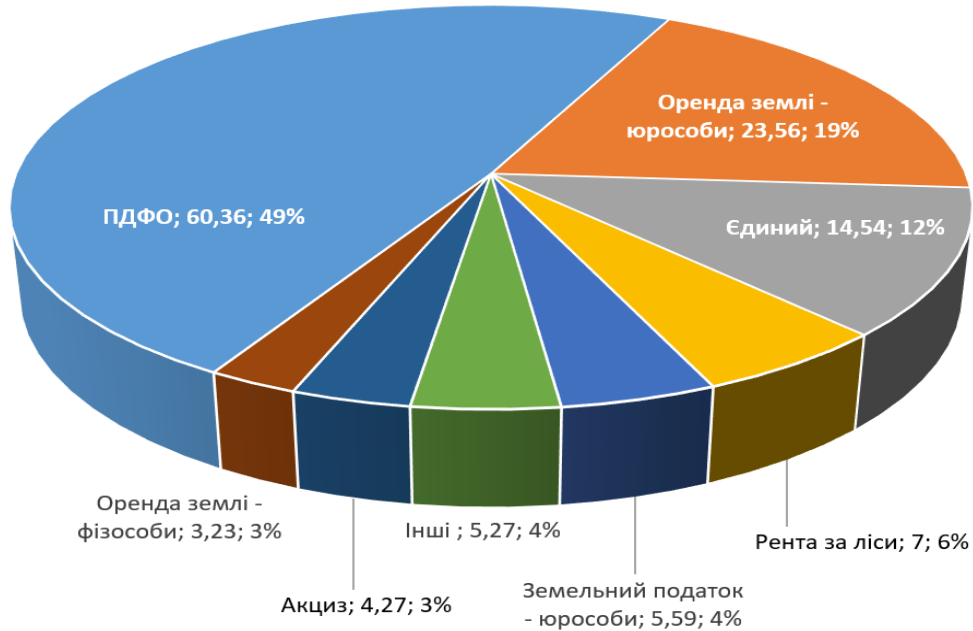

Рисунок 4. Структура власних доходів громади в 2021 р. (млн грн)

Негативним фактором є специфіка населених пунктів, що приєдналися в 2020 році - вони є малочисельними та малоспроможними, мають низький рівень доходів мешканців, через що цей показник по громаді в порівнянні з середнім по Україні зменшився. Це призвело до збільшення базової дотації, а наявність в цих сільських населених пунктах значної кількості малокомплектних освітніх закладів призвело до збільшення освітньої субвенції.

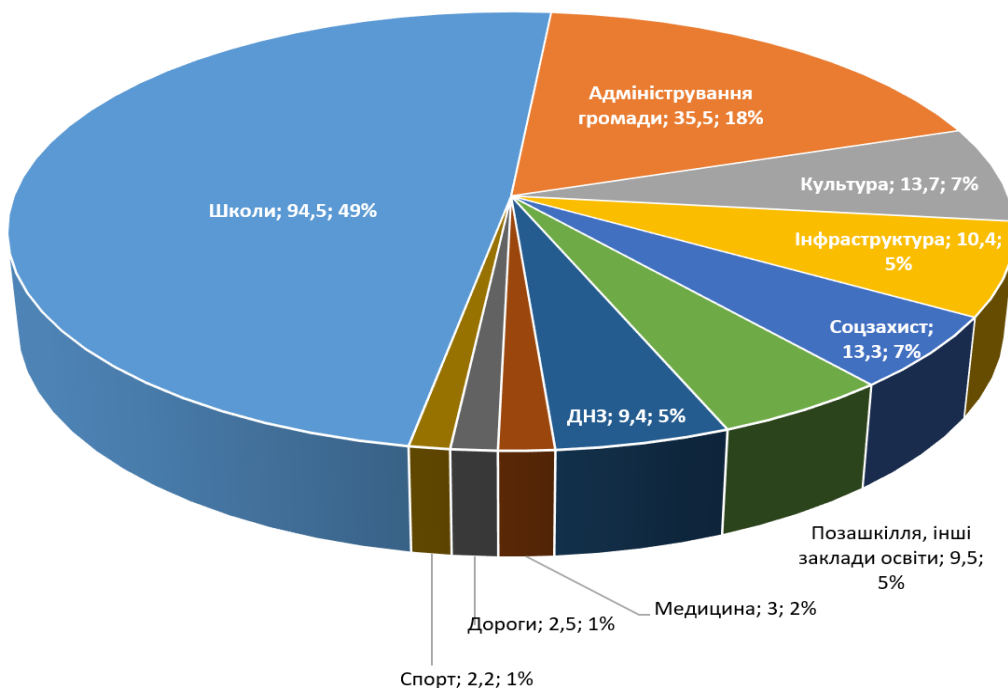

Рисунок 5. Структура видатків громади у 2021 році (млн грн)

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Загальна сума видаткової частини бюджету громади в 2021 році встановлена в розмірі 194 млн грн, що на 60,6 млн грн (+179%) більше ніж в 2020 році. Головним напрямком видатків залишатиметься освіта - 113,4 млн грн або 58%. Слід відмітити, що загальні видатки на освіту в громаді суттєво зростають в порівнянні з 2020 роком – з 45 млн грн до 113,4 млн грн (+68,4 млн грн). В той же час, у відносному показнику зростання не таке значне – з 54% до 58% (+4%). Це зумовлено тим, що хоча громада значно збільшилась, але в 2021 році отримано значно більшу освітню субвенцію, яка в значній мірі покриває збільшення видатків. В цілому ж сума видатків на освіту залишається дуже значною - в 2021 році громада отримує лише 58,6 млн грн у вигляді освітньої субвенції, а отже – буде дофінансовувати освіту з власного бюджету на суму 54,8 млн грн, і ця сума вдвічі більша ніж в 2020 році. Отже, освіта залишається головним потенційним напрямком оптимізації видатків громади.

На другому місці в структурі видатків залишається адміністрування громади, яке складе 35,5 млн грн, або 18,3%. На третє місце в структурі видатків виходить фінансування закладів культури – 13,7 млн грн (7,06%). Зростання в дев'ять раз (з 1,5 млн грн в 2020 році) видатків на культуру зумовлене приєднанням до громади 80 населених пунктів, які мають досить розгалужену мережу закладів культури і потребують значних видатків.

Серед значних напрямків видатків залишаються також видатки соціальну сферу – 13,3 млн грн (6,86%) та інфраструктуру – 10,4 млн грн, або 5,36%. Всі інші видатки становлять менше 5% кожен.

Стан навколишнього природного середовища, екологія

На території громади багато природних ресурсів – ліси, річки, озера, крейда, пісок, глина, торф. Орні землі займають 40,6% площі громади і використовуються на 100%. Лісові зони займають 32,4% території громади, тобто понад 2 рази більше, ніж середній показник по країні.

Сільськогосподарські монокультури негативно впливають на якість ґрунтів. Вода забруднена добривами і нітратами, які потрапляють у ґрунт. Вода у сільських криницях тільки «технічна», пити можна лише воду з глибинних артезіанських колодязів або з водопроводу.

Річка Десна засмічена. Забруднення негативно впливає на бджільництво. Роздільне збирання побутових відходів здійснюється тільки у місті (і то частково).

Ще одна проблема полягає у дуже низькому ступені покриття території громади каналізаційною мережею, що призводить до зливання стічних вод у землю і забруднення вод.

На території громади є багато природоохоронних територій та об'єктів, пам'яток архітектури та історії, а також понад 120 пам'яток археології з різних історичних періодів.

Із рекреаційних зон у місті є тільки центральний пляж, але він не впорядкований. Альтернативний варіант відпочинку – виїзд на берег Десни, однак тут немає жодних розваг. Ні у місті, ні в лісах немає облаштованих зон відпочинку. Влітку мешканці проводять час над річкою. Нею організують сплави на плотах, можна взяти в оренду човна, «банана», байдарку.

2.2. Технічна і суспільна інфраструктура в громаді, специфіка надання послуг

Освіта (школи і дошкільні навчальні заклади)

У громаді діє 20 закладів освіти, зокрема: 7 закладів загальної середньої освіти (у т.ч. ліцей), 9 навчально-виховних комплексів і 4 заклади дошкільної освіти. Загалом у школах навчається 2011 учнів, заклади дошкільної освіти відвідує 474 дитини.

У школах навчається мало учнів, в середньому використовується лише 47,4% їх потужності, що призводить до збільшення річного бюджету на одного учня – з 30,32 тис. грн. 2020 р. до 46,99 тис. грн. на 2021 р., тобто в 1,55 рази. У 10 з 15 шкіл кількість учнів менша 100 осіб. Низький природний приріст призводить до постійного зменшення кількості учнів, особливо у сільській місцевості.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Заклади освіти перебувають у задовільному стані. Головна проблема полягає у поганій матеріально-технічній базі при значній відстані до адміністративного центру громади і малому розмірі шкіл. Попри виділення на освіту майже 60% видатків бюджету, фінансове забезпечення недостатнє. Підвозити учнів дуже дорого, деякі маршрути сягають 200 км. Це створює значне фінансове навантаження на громаду. Натомість організація дистанційного навчання посилює навантаження на дітей та вчителів.

З початку січня 2021 р. учнів підвозять 17 шкільними автобусами, які рухаються 22 маршрутами. Ці потреби повністю задоволені.

У закладах бракує вчителів фізики, математики та інформатики. Молоді люди покидають громаду і не повертаються. 2020 р. приїхало тільки двоє молодих вчителів. Майже 12% вчителів – пенсійного віку. Учні часто користуються послугами репетиторів, при чому репетиторами стають їхні ж вчителі. Потрібно підвищувати професійну кваліфікацію вчителів.

На першому етапі карантину важко було організувати дистанційне навчання. З одного боку, вчителі неохоче переходили на новий формат, з другого – учні не завжди мали відповідне обладнання. Окремою проблемою стала якість інтернет-зв'язку – у деяких селах немає навіть мобільного інтернету. Загалом, доступ до інтернету мають усі школи, деякі філії – з меншою швидкістю.

У 2021 р. було створено Інклюзивно-ресурсний центр і Центр професійного розвитку педагогів. Загалом у громаді навчається 44 дітини з особливими освітніми потребами і понад 120 дітей з загальним недорозвитком мовлення.

На території громади ще діє Медичний коледж, у якому 205 студентів здобувають ступінь бакалавра за спеціалізаціями «Сестринська справа» і «Лікувальна справа».

Охорона здоров'я і соціальна допомога

Мережа закладів охорони здоров'я громади I рівня включає КНП «Новгород-Сіверський міський Центр первинної медико-санітарної допомоги», до структури якого входять: амбулаторія № 1 у Новгороді-Сіверському, 2 амбулаторії (АЗПСМ) у селах Грем'яч та Орлівка, 24 ФПи. Тут працює 18 лікарів (87,8% потреби) і 43 медсестри (98,84% потреби), при цьому з цієї кількості у селах працюють тільки 2 лікарі. Загалом у громаді підписано 21005 декларацій (83,5% усіх мешканців).

2020 року провели оновлення матеріально-технічної бази закладу і придбали обладнання на загальну суму понад 1,5 млн грн. Технічний стан будівель закладів охорони здоров'я вимагає проведення подальших ремонтних робіт. У розпорядженні ЦПМСД – 6 автомобілів екстреної медичної допомоги.

В свою чергою, медичні послуги II рівня у громаді надає КНП «Новгород-Сіверська центральна міська лікарня ім. І.В.Буяльського», у т.ч. амбулаторія і 6 відділень.

Лікарня увійшла до переліку опорних закладів охорони здоров'я області. Вона віддалена на 50 км від кордону, отже має стратегічне значення та існує потреба створення повноцінного медичного містечка.

Лікарня надає 8 пакетів медичних послуг. На початку 2021 р. у ній було 110 ліжок, тобто 43,7 на 10 тисяч мешканців – удвічі менше, ніж в середньому по області. Із грудня 2020 р. 45 ліжок виділили для пацієнтів з COVID19, що автоматично зменшило обсяг процедур та операцій, які виконували до того.

Інколи мешканці змушені їхати за медичними послугами в інші міста, як от Чернігів, Шостка, Короп. Нажаль, і надалі існують проблеми з технічним обладнанням лікарні і нестачею фахівців.

У лікарні працює 43 лікарі і 93 медичні працівники середньої ланки. Середня заробітна плата лікарів – найнижча в області. Бракує лікарів практично з усіх спеціальностей, з іншим медичним персоналом проблем немає. У громаді триває робота з приваблення молодих спеціалістів.

Існує проблема недостатньої комунікації між первинною і спеціалізованою ланками медичної допомоги. Необхідно оптимізувати витрати і підвищити ефективність медичної допомоги. Щоб уникнути конфліктів,

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

керівництво громади розглядало навіть можливість об'єднання первинної і вторинної ланок у єдину юридичну особу, але це суперечить чинному законодавству.

Критичні проблеми є й у системі екстреної медичної допомоги – виклики відбуваються через Чернігів, інколи бригади швидкої відмовляються приїжджати або довго їдуть на виклик. У місті діє відділ Чернігівського обласного центру екстреної медичної допомоги і медицини катастроф.

Культура

Діяльність у сфері культури на території громади здійснюють: 1 міський будинок культури; 24 сільські будинки культури; 12 сільських клубів; 32 бібліотечних установи; 1 музей; 1 дитяча музична школа.

У громаді діють одна бібліотечна установа зі статусом юридичної особи: Новгород-Сіверська міська бібліотека. До складу ЦБС входить 29 філій у селах громади. Тільки Об'єднанська філія розташована в окремому приміщенні, всі інші – у будинках культури або в клубах. Усі філії працюють, але не всі мають опалення. У жодній бібліотеці, крім центральних, немає комп'ютерного обладнання і доступу до інтернету. Це пов'язано з нестабільним покриттям мобільного зв'язку і з відсутністю інтернет-провайдерів. Серед бібліотечних працівників – 6 осіб пенсійного віку. Першочергове завдання – об'єднати дві міські бібліотеки і перетворити їх на Публічну бібліотеку.

У будинках культури і клубах працює 95 осіб на 64,75 штатних одиниць. Загалом вони ведуть 127 різних секцій. Робота на умовах неповної зайнятості створює значне навантаження на бюджет (сплата у повному обсязі єдиного соціального внеску, відпускні тощо). Деякі керівники не готові до роботи в сучасних умовах – не вміють працювати на комп'ютері.

Загальна кількість глядацьких місць у головних залах закладів культури – 8349. Буває, що місткість залу більша, ніж кількість мешканців у селі. Рекомендується зменшити кількість закладів щонайменше на 5 об'єктів, адже відстань між деякими не перевищує 3 км. Але Міністерство культури не дає на це згоди.

2021 року планують створити Новгород-Сіверський центр культурних послуг, який об'єднає Міський будинок культури і сільські заклади культури (будинки культури і клуби). Мета полягає у тому, щоб забезпечити кращі послуги у сфері культури, діапазон яких можна розширити навчальною діяльністю для мешканців сіл, як от Університет третього віку.

До Новгорода-Сіверського – міста з тисячолітньою історією – щороку приїжджають десятки тисяч туристів з цілої України. На території міста діє Історико-культурний музей-заповідник «Слово о полку Ігоревім», підпорядкований обласній державній адміністрації.

Спорт

Громада утримує 43 спортивні об'єкти, у т. ч. 8 тренажерних майданчиків, 17 футбольних полів і 18 спортивних залів. Проблема полягає у тому, що вуличні тренажерні майданчики застарілі і нечисленні. Необхідно розбудовувати інфраструктуру, зокрема відкривати багатофункціональні спортивні майданчики. У рамках програми «Здорова нація» громада подала заявку на будівництво 9 спортивних майданчиків (здебільшого при закладах освіти).

Якщо говорити про спортивну школу, то проблеми викликає стан цього об'єкту – його потрібно ремонтувати і пристосовувати до потреб осіб з інвалідністю.

Щоб забезпечити фізичний розвиток учнів, у місті відкрили шість спортивних секцій. Заняття у Дитячо-юнацькій спортивній школі відвідує 272 учні, ще 47 учні у Центрі дитячо-юнацької творчості. На базі середніх шкіл діє 8 спортивних клубів, які відвідують 136 учнів. У місті розвивають такі види спорту: волейбол, футбол, баскетбол, бокс, легка атлетика, спортивний туризм, а також нові види – боротьба, кікбоксинг, хортинг (сучасне українське бойове мистецтво), біатлон і шахи. У спортивній школі займаються футболом, баскетболом, волейболом, легкою атлетикою, боксом, біатлоном. Минулого

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

року молоді спортсмени брали участь у змаганнях різного рівня, де займали перші місця. У громаді діють різні спортивні федерації. Місцеві мешканці активно долучаються до нордичної ходьби. Діють жіночі фітнес-групи. Головним транспортним засобом мешканців став велосипед.

Дороги і дорожня інфраструктура

Протяжність доріг з твердим покриттям у місті складає 62%, у селах – менше 50%. Майже 80% доріг потрібно ремонтувати. Ремонтувати треба і частину доріг інших категорій. У громаді існує проблема з постачанням товарів у деякі села – є такі дороги, якими постачальники не хочуть їхати.

У місті встановлено 1851 точка вуличного освітлення, які покривають 82% території міста. У селах цей показник складає ледве 8%, більше половини сіл практично не освітлені.

Дорожні знаки і пішохідні переходи встановлені у місті, поблизу всіх шкіл, на дорогах зі значною інтенсивністю руху. У сільській місцевості майже немає переходів (тільки у трьох селах). На вулицях немає світлофорів. Потрібно змінити організацію руху на перехресті вулиць Шевченка і Вокзальної.

Тротуари облаштовані в центральній частині міста, 95% з них треба ремонтувати, наявну мережу треба розширити. У селах практично немає тротуарів, тільки у центрах трьох найбільших сіл.

Не всі об'єкти соціальних послуг відповідають вимогам доступності для осіб з інвалідністю.

У громаді немає велосипедних доріжок, хоча у місті багато мешканців користуються велосипедом. Ширина доріг не дає змоги збудувати велосипедну інфраструктуру.

Культура як пішохідного, так і велосипедного руху відсутня. Пішоходи не користуються переходами, навіть якщо вони є. Ні пішоходи, ні велосипедисти не використовують світловідбиваючих елементів.

Головне завдання міста у цій сфері – прокласти тротуари.

Інфраструктура, що використовується в домашніх господарствах (сміття, каналізація, газ і т.п.)

87,2% мешканців міста під'єднані до **централізованого водопостачання**, але тільки 5,6% – до **каналізаційної мережі**. Мережа водопостачання дуже навантажені і технічно зношені на 80%.

Централізованого водопостачання немає тільки у селах колишніх Биринської, Блистівської, Дігтярівської, Ларинівської, Попівської, Смяцької сільських рад. Усі інші частково приєднані до мережі. Мешканці викопують власні колодязі. Зараз немає великих проблем з водою та її рівнем. У сільській місцевості немає централізованої системи відведення стічних вод.

КП «Добробут» здійснює у місті збір з контейнерів, вивезення і складування **твердих побутових відходів** на сертифікованому полігоні площею 5 га. На території усіх старостинських округів є свої сміттєзвалища. Існує велика проблема зі стихійними сміттєзвалищами – навіть у місті, а особливо по селах. У місті встановлено п'ять окремих контейнерів для паперу. По селах роздільний збір побутових відходів не проводять.

Комунальне підприємство має у своєму розпорядженні два сміттєзбиральні автомобілі, але вони технічно зношені, їх треба замінити. Громада планує зробити це за кошти програми DOBRE.

Екологічна культура мешканців перебуває на дуже низькому рівні.

За **постачання електроенергії** відповідає районний підрозділ АТ «Чернігівобленерго». Доступ до електроенергії мають 100% мешканців. Постачання електроенергії більш-менш стабільне, перерви можуть виникати внаслідок поганої погоди через значні відстані і велику протяжність мережі.

АТ «Чернігівоблтеплокомуненерго» забезпечує теплопостачання тільки до деяких бюджетних установ і закладів міста, населенню цю послугу не надають. Якість послуг задовільна, однак необхідно провести комплексну модернізацію систем опалення і приміщень. Велика відстань до котельні призводить до значних втрат і зростання собівартості теплопостачання.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Послуги **доступу до Інтернету** надають два підприємства – АТ «Укртелеком» і «ВІНЕР ТЕЛЕКОМ». Кабельний швидкісний інтернет доступний тільки у місті. По селах є тільки мобільний інтернет або сателітне з'єднання, якість погана, у деяких селах взагалі немає інтернет-з'єднань. Проблема викликана близькістю до кордону і значними відстанями між селами з нечисельним населенням.

Провайдери не зацікавлені розвитком мережі – надто мало потенційних абонентів.

Транспорт

На території міста діють два автобусні маршрути, ще шість маршрутів обслуговують приміську зону. Частина пасажирських перевезень перевізники здійснюють без офіційно встановлених регулярних маршрутів.

У місті замало рейсів і маршрутів. Собівартість проїзду висока – сягає 12–13 грн. на пасажера. Єдина можливість – компенсації з бюджету громади. Розмір таких компенсацій високий, адже ціна проїзного квитка складає 1 грн. Сполучення між селами і містом має схожі проблеми – великі відстані і мала кількість пасажирів. Собівартість проїзду одного пасажера у віддалені села складає понад 50 грн., а ціна квитка – 10 грн. У бюджеті на 2021 р. передбачено 800 тис. грн. на компенсацію вартості проїзду.

У місті дуже популярні таксі, але майже всі, крім одної, не зареєстровані офіційно.

Територією громади проходять ще й транзитні маршрути зі сіл до Чернігова з проїздом через Новгород-Сіверський.

2.3. Проблеми і потреби громади

Інфраструктура

Головна проблема, на яку звертають увагу мешканці, стан доріг на території громади (80% треба ремонтувати). Тротуари є тільки у центральній частині міста, 95% з них треба ремонтувати, а наявну мережу – розширити. У громаді немає велосипедних доріжок, хоч багато мешканців користуються велосипедом. Не всі громадські об'єкти загального користування відповідають вимогам доступності для осіб з інвалідністю. У селах потреби у вуличному освітленні задоволено ледве на рівні 8%.

Пасажирський громадський транспорт діє тільки у місті та в його околицях і то не в достатньому обсязі.

Для багатьох мешканців, особливо в часи пандемії і дистанційного навчання, ключовим питанням став доступ до швидкісного інтернету. З огляду на низьку щільність населення і близькість державного кордону, розширення інтернет-мережі – дуже складне завдання.

Наступне місце займає водно-каналізаційне господарство – ступінь покриття громади водопровідною та каналізаційною мережами незначний. Щоб забезпечити усім мешканцям доступ до мережі, потрібно значні кошти, враховуючи розпорошені сільські території.

Ще одна проблема стосується системи управління твердими побутовими відходами – фактично відсутнє сортування (діє тільки в місті і тільки пластик). Існує значна проблема зі стихійними сміттєзвалищами. Розв'язання цих питань – одне з найбільш термінових завдань.

Економіка

Головна проблема полягає у надто малій кількості оплачуваних належним чином робочих місць. Рівень фактичного безробіття у селах високий. Великі міста України та інші країни забирають найбільш ефективних працівників. З іншого боку, у деяких сферах бракує фахівців. Досить поширене явище – тіньова зайнятість. Багато мешканців ведуть господарську діяльність без офіційної реєстрації.

Землі у громаді не такі родючі, як в інших громадах області. Попри великі обсяги рослинництва, переробна галузь розвинена слабо. Виробляється мало товарів з високою доданою вартістю. На території громади немає великих підприємств, які пропонували б багато робочих місць.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Відсутні будь-які форми підтримки бізнесу. У селах дуже слабо розвинений сфера послуг.

Не використовується туристичний потенціал, позаяк відсутня належна інфраструктура і послуги з обслуговування гостей. Особливо бракує місць відпочинку. Відсутня туристична промоція.

Серед місцевих потреб економіки, на які має вплив громада і мешканці, – створення робочих місць, здебільшого завдяки залученню інвесторів. Має відбутися поступова диверсифікація зайнятості за рахунок розвитку сфери послуг і сільського господарства, а також переробної галузі. Дуже важливо налагодити співпрацю між аграріями та кооперування.

Навколишнє природне середовище

Суттєву проблему для довкілля створює сільське господарство, у якому використовують велику кількість добрив і пестицидів, що призводить до погіршення якості ґрунтів і води у колодязях. Наступна проблема полягає у низькому рівні покриття території громади каналізацією, внаслідок чого стічні води зливають у ґрунт і забруднюють води. Руйнівне господарювання і кліматичні зміни призводять до висихання малих річок або зменшення рівня води у них. Водойми на території громади забруднені.

Все ще слабо розвинена система вивезення і сортування твердих побутових відходів спричиняє забруднення довкілля. Відходи викидають на стихійні сміттєзвалища. Багато людей спалюють. Екологічна свідомість мешканців низька, а екологічно-просвітницькі заходи проводять нечасто.

Найважливіша потреба, яку називали співрозмовники, – запровадження повноцінної системи управління твердими побутовими відходами і розвиток водно-каналізаційної мережі.

Соціальні питання

Найбільша проблема соціального характеру полягає у відсутності перспектив життя на задовільному рівні у багатьох мешканців (особливо в молоді). До цього призводить недостатня кількість робочих місць, безробіття, низький рівень заробітної плати, незадовільні житлові умови, обмежений діапазон послуг і можливостей для цікавого проведення вільного часу.

Мешканці скаржаться на погану якість доріг, проблеми з медичною допомогою у селах, проблеми з доступом до Інтернету (у селах), обмежений сектор послуг. Багато застережень стосувалися питань освіти – нестача вчителів, дуже обмежена можливість здобуття професійної освіти. Молодь хотіла б мати місця для цікавого проведення вільного часу, особливо за несприятливих погодних умов.

Наслідком усіх цих проблем стає еміграція. Від'ємне сальдо міграції з від'ємним природним приростом призводять до різкого скорочення і старіння населення (понад 28% – особи віком старше 60 років). У 7 з 85 населених пунктів взагалі немає мешканців, а в 19 селах проживає менше 20 осіб.

Низький рівень громадської активності. Мешканці беруть участь тільки у заходах, які організовує громада. На конкурс бюджету участі 2021 р. не подали жодного проекту! У громаді дуже слабкий рівень внутрішньої інтеграції.

Розташування у прикордонній зоні з Росією та Білоруссю призвело до поступового вимирання автентичних народних обрядів, традицій та звичаїв і, навіть, української мови у чистому вигляді.

Важливою соціальною проблемою стало надмірне вживання алкоголю. Алкогольні напої і цигарки легко доступні для молоді. Додають проблем небезпечні місця гуртування осіб, які розпивають алкогольні напої, тут трапляються бійки і руйнування майна. Реакція поліції бажає бути кращою.

Найважливішою потребою, задоволення якої матиме вирішальний вплив на ситуацію, однозначно можна вважати економічний розвиток громади. Варто подбати ще й про підвищення активності місцевої спільноти, підтримуючи ініціативи знизу і громадські організації. Ще одна потреба полягає у створенні умов для активного дозвілля мешканців.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Ключовим, можливо й найважливішим, питанням є формування української ідентичності і докладання зусиль для інтеграції мешканців у межах нової громади.

2.4. Місцевий потенціал

Економічний та екологічний потенціал

З точки зору перспектив економічного розвитку громада має вигідне географічне розташування і значний транзитний потенціал (межує з Росією).

Головним економічним потенціалом можна вважати землю – понад 58% території сільськогосподарські угіддя. Кліматичні умови сприятливі для розвитку рослинництва. Займатися рослинництвом тут дешевше, ніж у південній частині України, оскільки значно вища вологість і не потрібне зрошення. У громаді діє близько 30 середнього розміру с/г підприємств, які займаються вирощуванням зернових та олійних культур, розведенням великої рогатої худоби м'ясних і молочних порід. Існує значний потенціал для розвитку переробки сільськогосподарської продукції.

Все більше значення має бджільництво, зареєстровано торгіву марку «Сіверські меди», відому не тільки в країні, а й за кордоном.

Варто відзначити наявність дешевої (некваліфікованої) робочої сили.

Громада має значний туристичний потенціал, сформований багатомітною історико-культурною спадщиною і наявністю великої кількості цінних пам'яток. На території громади є багато цікавих природних об'єктів (ліси, водойми), але все це треба облаштувати під туристичні цілі і розробити систему популяризації.

Потенціал мешканців

Соціальний потенціал не можна вважати найсильнішою стороною громади, здебільшого через еміграцію найенергійніших мешканців і труднощі інтеграції стількох розпоросених сіл на її території.

До нечисленних ініціатив знизу належить діяльність Молодіжної ради, ОСББ і спортивна активність, наприклад нордична ходьба. Спортивні клуби і секції відвідує багато осіб. Мешканці усіх сіл і міст користуються велосипедами, це вже стало поширеним явищем. У громаді проживає багато талановитих народних майстрів. Мешканці беруть дуже активну участь в організованих громадою культурно-масових заходах, фестивалях, заходах з нагоди релігійних чи державних свят.

Високо можна оцінити масштаб і рівень соціальної допомоги, зокрема доступність послуг.

У громаді не виникають конфліктів на релігійному чи національному ґрунті. На території громади діє декілька місцевих пожежних команд, державна пожежно-рятувальна частина і відділ поліції.

Жінки представлені в усіх сферах діяльності органу місцевого самоврядування, займають більшість штатних посад і багато керівних посад. Саме жінки активніше займаються громадською діяльністю, багато з них ведуть підприємницьку діяльність.

3. Висновки з соціологічного дослідження умов життя та якості публічних послуг в громаді

3.1. Загальні відомості про дослідження

Метою дослідження було визначення чинників, які впливають на збалансований місцевий розвиток. При цьому дослідження зосереджено по двом напрямкам:

- Чинниках, які впливають на якість життя людей
- Послугах, які надаються інституціями місцевого самоврядування.

Такий підхід надав можливість висвітлювати, з одного боку, питання зосереджені на якості життя мешканців, що нерозривно пов'язано з чинниками, які стосуються рівня життя, місцевої інфраструктури, економіки, соціального розвитку і навколишнього середовища. З іншого боку, дослідження охоплює питання, яке стосується більш широкого спектру послуг, що надаються органами місцевого самоврядування. З метою отримання найбільш повної та об'єктивної оцінки результатів дослідження анкета містить низку питань, що відносяться до оцінювання та детального аналізу різних аспектів функціонування органу місцевого самоврядування. У цьому сенсі дослідження забезпечує глобальний, загальний малюнок поглядів жителів громади, умови життя та діяльності громади.

3.2. Методологічні інформації

Прийнятим було визначено підхід вивчення колективних відповідей на запитання всіма членами сім'ї. Опитування проведено у домогосподарствах з наданням можливості проведення змістових обговорень.

Вибірка стратифікована до населених пунктів у громаді. Дослідження репрезентативне на рівні громади, але не на рівні окремих населених пунктів. Аналізуючи дані звіту, порівнюючи ці дані та роблячи висновки, враховувалися: кількість отриманих відповідей на дане запитання; відсоток відповідей «не знаю»; факт, що одиницею аналізу було домашнє господарство (незважаючи на те, що для зручності у звіті взаємозамінно використовуються терміни «жителі», «респонденти», «мешканці» і т.д.).

Новгород-Сіверська ТГ складається з 8485 садиб (домогосподарств за унікальними житловими адресами). До вибірки потрапили 365 домогосподарств (з резервними: 163) з 79 населених пунктів. Відповідно до прийнятих принципів дослідженні використовувався принцип пропорційної вибірки з різних населених пунктів в залежності від кількості їх мешканців. Ймовірний довірчий інтервал (так звана похибка вимірювання) склав 5%, а ймовірний рівень довіри = 95%. Дослідження було проведено в травні – червні 2021 року.

3.3. Найбільш важлива інформація про склад населення

Серед опитаних домогосподарств, переважну більшість постійних членів сім'ї складають люди працездатного віку, причому кількість чоловіків віком від 18 до 60 років складає 55,5%, а жінок 47,8%. Люди пенсійного віку складають частку: жінки – 30,2%, чоловіки – 18,4%. Кількість дітей від 6 до 18 років – 18,7%, а віком до 6 років – 11%. Загалом більшість дорослих членів сімей мають середню освіту – 40,7%, середню спеціальну освіту – 29,7%. 21,7% - вищу освіту, неповна вища освіта – 14%, неповна середня – 7,1%. Але є дорослі мешканці, які мають тільки початкову освіту – 2,5%.

Щодо джерела доходів, то 44,8% є пенсіонерами або особами з інвалідністю, 19,8% - працюють на ставці (повній або частковій). 11,3% безробітних осіб, 10,4% - не працюють, а займають домом. 8,5% опитаних працюють у сільському господарстві, 6,6% - працюють на виїзді у великому місті. 5,2% - являються студентами або учнями. 3,3% - працюють час від часу у різних місцях на території громади і лише 2,2% є приватними підприємцями або мають власну фірму. 1,9% опитаних отримують допомогу на дітей, 1,6% - працюють закордоном, а 21,9% - працюють за контрактом.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Вказане свідчить про порівняну середньостатистичну кількість робочих місць в громаді та, разом з тим, малу кількість малого та середнього бізнесу. Як наслідок - про низьку платоспроможність та рівень доходів мешканців. Зазначене має значний вплив на рівень життя мешканців та їх участь у життєдіяльності громади.

Стосовно статусу житла, більшість опитаних (96,9%) є власниками свого житла. З яких 91,5% - є власниками будинків або їх частин, 5,4% - власники квартир. Лише 2% опитаних мешкають в орендованих будинках або квартирах. Це добрі показники, так як наявність особистого житла робить їх мешканців постійними членами громади.

У 55,4% всіх опитаних домогосподарств всі члени сім'ї постійно живуть і працюють в громаді. 9,2% - це сім'ї, в яких частина членів сім'ї кожного дня проживає в громаді, а частина ділить своє життя між громадою та іншими місцями. Лише 5,2% мешканці проживають в громаді, але кожного дня виїжджають в інші місця на роботу або навчання. 30,2% мешканців, що зазначили відповідь «важко відповісти» на це запитання можна умовно віднести до сімей, члени яких постійно перебувають у громаді.

Більшість жителів громади є українцями – 55,2%. 0,8% - росіяни. Аж 44% опитаних не змогли дати відповідь на це запитання.

3.4. Ставлення жителів

На питання наскільки задоволені чи не задоволені проживанням в громаді 42,3% відповіли «посередньо». Скоріше задоволені та дуже задоволені – 38,7% та 14,8% відповідно. Кількість опитаних, які скоріше незадоволені та дуже незадоволені склала 2,7% та 1,4% відповідно. Те що задоволених більше ніж незадоволених – це добре, але наявність великої кількості відповідей «посередньо» свідчить про те, що люди, не мають чітко сформованої оцінки щодо свого проживання в громаді.

Незважаючи на це, на питання «Якби б у вас була така можливість, чи хотіли б Ви кудись переїхати» більшість відповіли що не переїхали б – 63,2%, з них скоріше ні та рішуче ні 31,9% та 31,3% відповідно. Разом з тим, 17,3% мешканців переїхали б з громади, якби у них була така можливість. З них скоріше так та рішуче так 14,3% і 3% відповідно. «Посередньо» відповіли 19,5%, що менші ніж на попередні відповіді. Незважаючи на те, що близько дві третини мешканців не бажають покидати проживання у своїй громаді, разом з тим, шоста частина мешканців розглядають таку можливість. Ці показники свідчать про потенційну загрозу розвитку громади.

На питання «Як Ви загалом оцінюєте громаду, як місце для проживання» більшість відповіла «Посередньо» - 53,8%, далі «Позитивно» – 40%. Інші 6,2% - негативно оцінили свою громаду, як місце для проживання (з них скоріше погано – 5,1% та дуже погано – 1,1%). Такі показники залежать від багатьох чинників, в тому числі від рівня життя мешканців громади та можливості порівняти якість життя в своїй громаді з іншими громадами (зважаючи що понад 55,4% мешканців громади зазначили що постійно живуть і працюють в громаді, можливо вони рідко виїжджають за територію громади).

41,2% опитаних домогосподарств оцінили факт створення своєї об'єднаної громади як «Посередньо», 38,7% - «Позитивно». Загалом негативну оцінку дали лише 7,5%. 12,7% - не змогли дати відповідь на це питання. Скоріше за все така значна кількість відповідей «посередньо», а також тих, що не змогли дати відповідь, пов'язана з тим, що мешканці не розуміють переваги та недоліки створення територіальної громади, незважаючи на те що громада була створена досить давно. Тому рекомендовано провести ряд інформаційних зустрічей або поширити через ЗМІ інформацію для жителів і пояснити, що змінилось після об'єднання і як вони можуть брати участь в процесі прийняття рішень в об'єднаній громаді.

Не дивлячись на це, активність людей у житті громади зростає. 58% мешканців цікавляться тим, що відбувається в громаді. 31,7% надали відповідь «Посередньо», решта 10,3% не цікавиться або слабо цікавиться.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Лише 5% мешканців вважають громаду багатою. На противагу, бідною свою громаду вважають 38,5% мешканців. Середньою – 36,2%. Не змогли дати відповідь 20,2%. Ці результати підкреслюють низький рівень розвитку, самодостатності та спроможності громади з точки зору мешканців.

54,9% опитаних жителів за останні три місці основну інформацію про життя в громаді отримали, спілкуючись з сусідами чи іншими особами. 48,5% опитаних шукали інформацію в місцевих ЗМІ (преса, радіо, телебачення), 47,1% мешканців шукали інформацію на сайті громади. 21,8% мешканців розмовляли з депутатом про якусь справу, яка стосується громади, 19,7% - цікавляться інформацією про заходи, організовані громадою. Ще 14,21% опитаних знайомились з планами, рішеннями, протоколами чи іншими документами громади, а лише 11,9% - брали участь у зборах з представниками місцевого самоврядування та 16,6.

При цьому, більшість опитаних віддають перевагу наступним способам інформування органами влади: 49,7% - збори, зустрічі з депутатами, представниками органів влади; 49,5% - місцеві ЗМІ; 27,2% - соціальні мережі; 25,3% - офіційна Інтернет-сторінка ради громади; 14% - інші способи; 10,4% - дошки оголошень у раді громади; 8,8% - дошки оголошень за межами ради громади; 2,7% - інші неофіційні інтернет сторінки. Таким чином, видно диспропорцію між бажанням отримати інформацію (в першу чергу від депутатів чи органу влади) і реальною ситуацією – коли мешканці отримують інформацію переважно від сусідів. Ці аспекти мають бути враховані під час формування інформаційної політики громади в майбутньому.

Стосовно того, чи інформує влада громади про свою діяльність більшість мешканців відповіли позитивно – 47,8% (скоріше інформує та дуже добре інформує – 37,7% та 10,1% відповідно). Інші 37,7% дали посередню відповідь та 14,6% - негативну (скоріше не інформує – 11,2% та взагалі не інформує – 3,4%). Місцеві органи влади повинні взяти до уваги такі відповіді та прийняти відповідні заходи для покращення інформування населення. Проте, варто зазначити також те, що при аналізі відповідей виявилось, що більшість з тих, хто вважає, що влада погано інформує мешканців, не цікавляться або посередньо ставляться до того, що відбувається на території їх громади. Тому тут треба задіяти механізми залучення різних категорій мешканців до активної участі в прийнятті рішень в громаді.

На питання, як ви оцінюєте участь членів сім'ї у житті громади 36,8% мешканців відповіли, що ніхто з членів сім'ї зазвичай не бере активної участі у житті громади, 16,7% відповіли, що деякі члени сім'ї зазвичай беруть активну участь у житті громади і лише 5,7% відповіли, що беруть активну участь у житті громади, а 40,8% взагалі не змогли дати відповіді на це питання.

Дуже низьким є рівень громадської активності мешканців. Тільки 9,9% опитаних відповіли, що члени їх родин беруть участь у діяльності громадських організацій. З них 74,2% відповіли що ця організація реалізовує заходи на території громади.

Тільки 24,8% опитаних жителів вважають, що мають реальний вплив на важливі рішення, що приймаються органом місцевого самоврядування – це низький показник. Натомість 30,6% вважають що не мають жодного впливу. І 44,6% відповіли «посередньо». Серед тих, хто дав позитивну оцінку своїй громаді як місцю для проживання 69,7% вважають, що мають вплив на важливі рішення що приймаються органами місцевої влади в громаді. Це також свідчить про необхідність широкого впровадження механізмів участі громадськості в процесах прийняття рішень органом та ознайомлення з ними мешканців громади.

Разом з тим, 30% опитаних вважають що влада сприяє громадській активності мешканців та підтримує їх ініціативи, 10,8% вважають навпаки, а 59,2% взагалі не змогли відповісти (важко сказати). Більше половини мешканців не змогли дати чітку відповідь, що теж вимагатиме впровадження механізмів активізації мешканців та громадської участі. Це також доводить те, що серед тих, хто відповів що влада

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

громади добре інформує про свою діяльність, 89,9% вважають, що влада сприяє громадській активності мешканців та підтримує їх ініціативи.

21,2% мешканців вважає, що в їх громаді загалом переважає в відносинах між людьми недовіра, обережність та приватний інтерес. Всього 11,7% вважають, що переважає солідарність та турбота про загальне благо. 67,1% не змогли дати відповідь на це питання. Таким чином, лише майже п'ята частина мешканців позитивно оцінюють внутрішні відносини в громаді та відчуття солідарності, а значна більшість – негативно, або не змогли дати чітку відповідь. Звісно, проблемою є відсутність відчуття внутрішньої інтегрованості громади, але проблемою є і загальний низький рівень достатку і громадської активності мешканців, що змушує їх в першу чергу турбуватись про забезпечення власних потреб і інтересів, а не про суспільний добробут.

Безпечною свою громаду вважають 49% мешканців. Небезпечною – 5,5% та 44,5% оцінили, як «посередньо». Можна вважати, що рівень безпеки у громаді задовільний.

3.5. Оцінка умов життя та якості громадських послуг

Даний розділ містить оцінку мешканцями основних умов життя в громаді та отримуваних послуг по критеріям добре/погано, а також наскільки це важливо для опитуваних. Цей розділ є особливо важливим, оскільки дозволяє здійснити розподіл різних умов життя та послуг по важливості та визначити послідовність вирішення проблем в різних сферах.

Впродовж останнього року більшій половині мешканців (50%) з усіх опитаних домогосподарств не довелось вирішувати жодного питання в раді громади. Інші 35,7% опитаних протягом року звертались в раду громади, з них 19,8% звертались тільки один раз, а 15,9% - декілька разів. 14,2% жителів взагалі не змогли дати відповідь на це питання.

На подальші три питання щодо адміністративних послуг, що надаються владою громади, роботу службовців ради та ставлення службовців до мешканців результати доволі таки різняться: діапазон 36,6-60,9% відповідей - «посередньо», 31,6-42,1% відповідей позитивні та 3,9-7,6% - негативні. Велика кількість відповідей «посередньо» теж не є гарним показником. Вона свідчить про те що більшість домогосподарств так і не визначились зі своєю оцінкою. Найбільший відсоток позитивних відповідей тут було отримано від тих, хто декілька разів звертався в раду для вирішення якихось питань.

Оцінки діяльності роботи голови громади, ради громади, та старости під час даного терміну повноважень розподілились так: голова громади – 4,14, рада громади – 4,11, старости – 4,54 (за 6-ти бальною шкалою).

Треба зауважити що серед тих, хто вважає, що влада громади достатньо інформує мешканців про свою діяльність, та тих, хто цікавиться тим, що відбувається в громаді більший відсоток високих оцінок діяльності голови, ради громади та старости, що знов доводить наскільки важливе залучення громадян.

3.6. Оцінка стану навколишнього середовища та чистоти

Більшість питань про стан навколишнього середовища мешканці оцінили позитивно, окрім негативної оцінки можливості сортування сміття та посередньої оцінки чистоти річок, озер, водойм.

Разом з тим, усі питання цієї сфери є важливими для мешканців у наступному порядку: чистота навколишнього середовища; чистота річок, озер, водойм; вивіз сміття з домогосподарств; чистота повітря; наявність природи оточені людини (парки, зелені зони та ін.); догляд з боку державних установ за станом навколишнього середовища; якість питної води (у тому числі смак, запах, чистота); естетика громадських місць; можливість сортування сміття; чистота громадських місць. Посередньо важливими для мешканців є питання утримання кладовищ та стан (робота) каналізаційних мереж.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Варто відзначити, що мешканці зазначили важливими абсолютно усі аспекти охорони навколишнього середовища. Важливі та, водночас, більш негативно оцінені – це чистота річок, озер, водойм та можливість сортування сміття. Саме ці питання мають бути першочергово включені до стратегії громади.

3.7. Стан транспортної інфраструктури та безпеки дорожнього руху

За цим напрямом мешканці позитивно оцінили лише частину питань. Наявність, можливість та якість транспортного сполучення між населеними пунктами громади, а також питання утримання доріг у зимовий період отримали позитивну оцінку та є важливими для мешканців.

Разом з тим, серед опитаних мешканців значна частина користується громадським транспортом. Зокрема, лише 1,4% опитаних щоденно користуються громадським транспортом, 13,4% - не кожного дня, але точно раз на тиждень, 23% - час від часу або рідше ніж раз на тиждень та 32,4% взагалі не користуються громадським транспортом. А 29,8% не дали відповідь на це питання. Тому питання забезпечення громади громадським транспортом варто підтримувати та розвивати.

Наступні аспекти цієї сфери отримали негативну оцінку, але також залишаються важливими для мешканців у наступному порядку: доступність велосипедних маршрутів, якість/стан дорожнього покриття, придатність доріг для пішоходів та безпека на дорогах. Саме ці питання мають бути першочергово включені до стратегії громади.

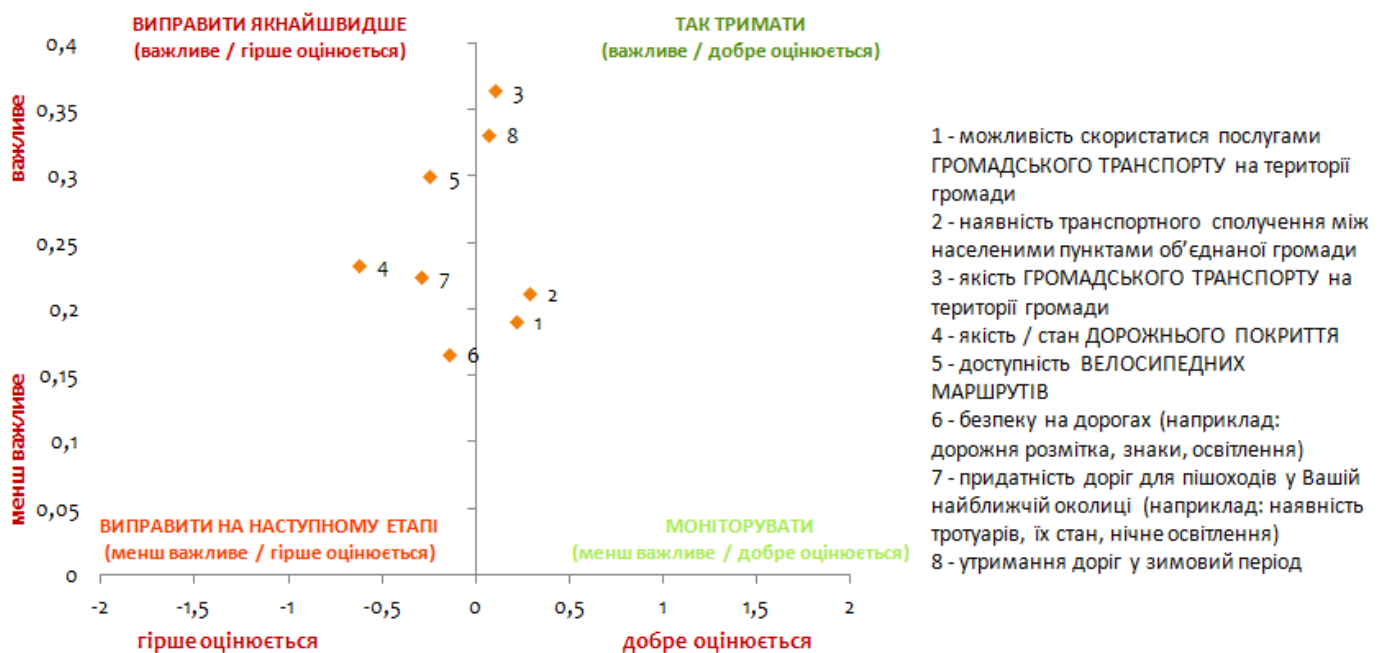

Рисунок 6. Результати опитування щодо оцінки та важливості стану транспортної інфраструктури та безпеки дорожнього руху

3.8. Оцінювання освіти

Усі питання щодо освітніх послуг опитані мешканці оцінили позитивно.

З усіх опитаних домогосподарств в кожній сьомій сім'ї є діти дошкільного віку, більшість з яких (63,4%) ходять у державний дитячий садок. Якість навчання у дитячих садочках та їх доступність в цілому оцінено мешканцями достатньо позитивно, причому як тими хто має дітей дошкільного віку, так і тими хто не має.

Шкільна освіта також отримала позитивну оцінку. І доступність, і якість навчання оцінено мешканцями добре. У 16,2% сімей є діти шкільного віку.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Разом із позитивною оцінкою існуючих освітніх послуг у громаді для мешканців важливими залишаються усі аспекти у наступному порядку: доступність різноманітних форм дозвілля для дітей та молоді, доступність позашкільних закладів та позаурочних занять, якість навчання у школах, якість послуг позашкільної освіти, доступність дитячих садочків та дитячих майданчиків, якість позаурочних занять, доступність шкіл, якість навчання у дитячих садочках.

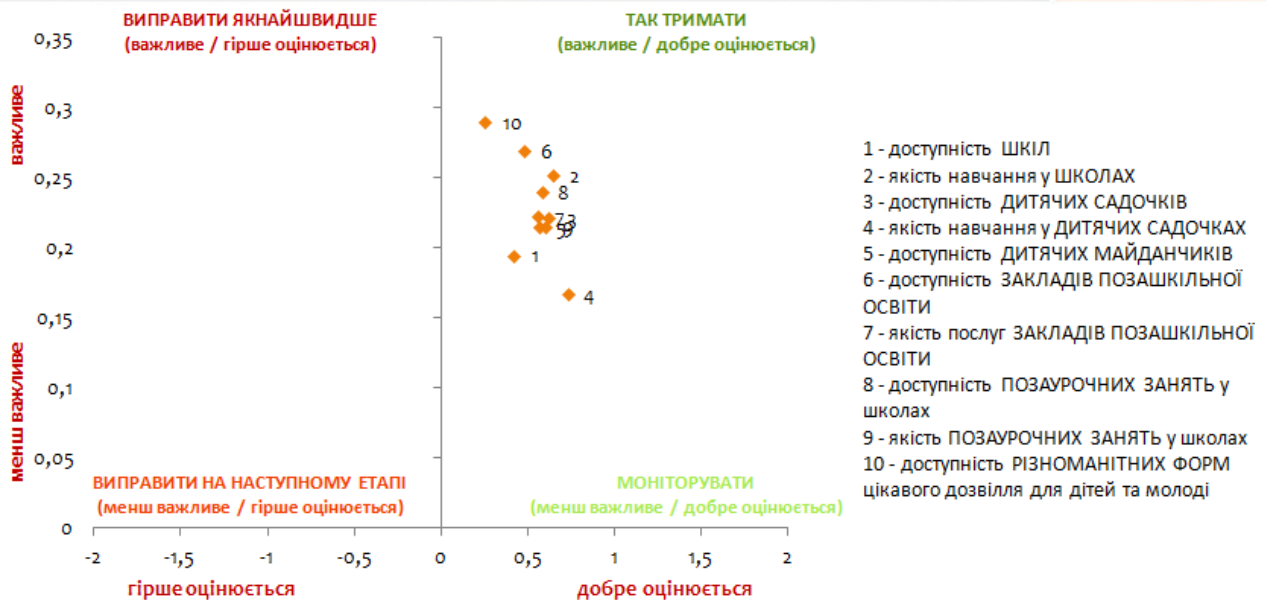

Рисунок 7. Результати опитування щодо оцінки та важливості стану освіти

Таким чином, варто підтримувати та розвивати усі напрями освітніх послуг. Особливу увагу звернути на доступність різноманітних форм дозвілля для дітей та молоді.

3.9. Оцінка зайнятості населення та підприємництва

Негативна картина спостерігається у середніх оцінках мешканців щодо зайнятості населення та підприємництва (за шкалою від -2 до +2). Мешканці позитивно оцінюють діяльність організацій з підтримки бізнесу (0,19) та підтримку, яку надають підприємцям громада (0,14). Негативну оцінено: можливість заснування власного бізнесу -0,33 та, найгірше, доступність робочих місць -1,21.

Щодо джерела доходів, то 44,8% є пенсіонерами або особами з інвалідністю, 19,8% - працюють на ставці (повній або частковій). 11,3% безробітних осіб, 10,4% - не працюють, а займають домом. 8,5% опитаних працюють у сільському господарстві, 6,6% - працюють на виїзді у великому місті. 5,2% - являються студентами або учнями. 3,3% - працюють час від часу у різних місцях на території громади і лише 2,2% є приватними підприємцями або мають власну фірму. 1,9% опитаних отримують допомогу на дітей, 1,6% - працюють закордоном, а 21,9% - працюють за контрактом.

А ось оцінка матеріального стану домогосподарств розподілилась таким чином: найбільший відсоток 37,7% сімей визначили свою матеріальну ситуацію як «середньо – вистачає від зарплати до зарплати», відсоток тих хто вважає свою сім'ю бідною тут значно вище ніж тих, хто вважає свою сім'ю багатую – 26,8% проти 13,3% відповідно. 22,2% не визначились зі своєю відповіддю.

Найбільш важливими мешканці громади виділяють усі питання зайнятості населення та підприємництва: на першому місці - можливість заснування власного бізнесу; на другому місці - доступність робочих місць; на третьому місці - підтримка, яку надає підприємцям громада; лише на останньому місці - діяльність організацій підтримки бізнесу. Такі результати є доволі нетиповими для громад України. Зазвичай мешканці віддають перевагу працевлаштуванню на робоче місце. У даному випадку таке

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

бажання мешканців до створення власної господарської діяльності є великою внутрішньою можливістю для економічного розвитку громади.

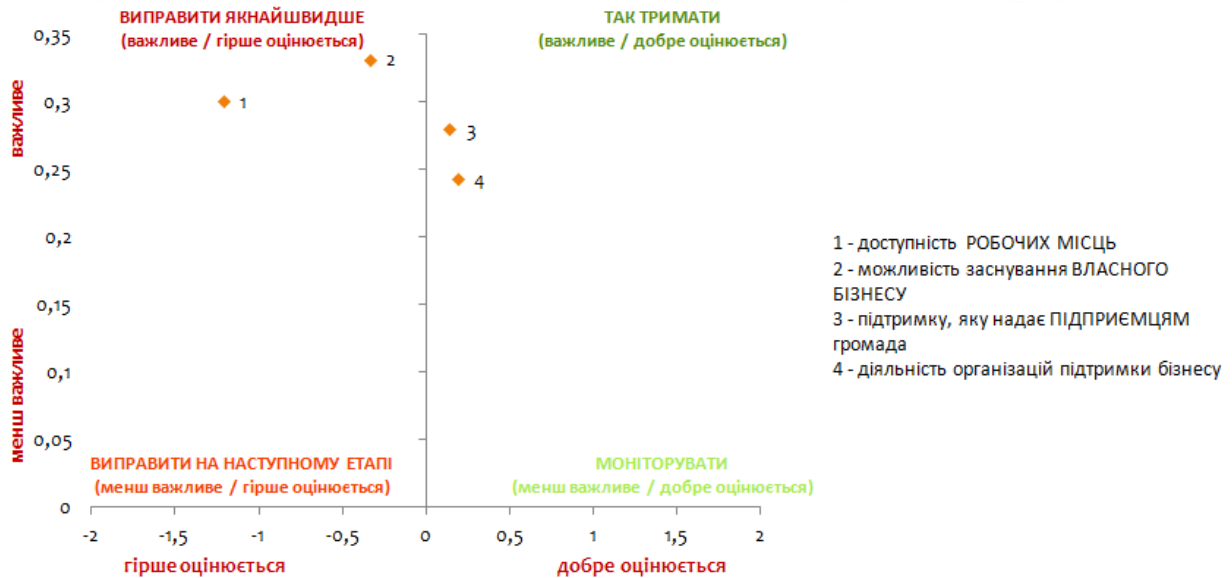

Рисунок 8. Зведена оцінка та важливість стану економіки, працевлаштування і умов та підтримки для започаткування/розвитку бізнесу в громаді

З наступних відповідей видно, що ті, хто саме посередньо оцінює свою матеріальну ситуацію дали набагато більше позитивних відповідей щодо своєї громади як місця для проживання. Мешканці, які погано чи посередньо оцінили свій матеріальний стан проявляють більше бажання переїжджати з громади на постійне місце проживання. Чим гірше респонденти оцінюють свій матеріальний стан, тим більше зростають негативні оцінки доступності робочих місць. Така ж залежність прослідковується у оцінці «можливість заснування власного бізнесу» – здебільшого негативні оцінки як серед тих хто оцінює себе як «бідні і «середньо».

Типова ситуація у порівнянні відповіді на питання «На Ваш погляд, в Вашій громаді, загалом переважає у відносинах між людьми: недовіра, обережність та приватний інтерес чи почуття солідарності, та турботи про загальне благо?» та «Як ви оцінюєте матеріальну ситуацію Вашого домогосподарства». Виявилось, що рівень оцінки матеріальної ситуації мешканців прямо впливає на їх думку про переважання недовіри, обережності та приватного інтересу на території громади.

З підвищенням спроможності мешканців, буде підвищуватися спроможність громади, загальний рівень життя та, як видно, покращуватись стосунки в громаді.

3.10. Оцінка послуг в сфері соціальної політики і здоров'я

Усі питання соціальної сфери позитивно оцінені мешканцями.

Разом з тим, найбільш важливими напрямками для мешканців громади є: допомога, що надається установами громади особам, що перебувають у важких матеріальних умовах; зацікавленість установ громади проблемами осіб похилого віку; діяльність установ соціального захисту.

Таким чином, саме ці послуги варто першочергово підтримувати та покращувати громаді.

Менш важливими аспектами соціальної сфери для мешканців залишаються: допомога, що надається громадськими організаціями особам, які перебувають у важких матеріальних умовах; можливості користуватися послугами по догляду, фінансованими громадою; пристосованість громадських будівель

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

до потреб осіб з особливими потребами; доступності послуг фахових лікарів; діяльність аптек (що не перебувають у компетенції громади).

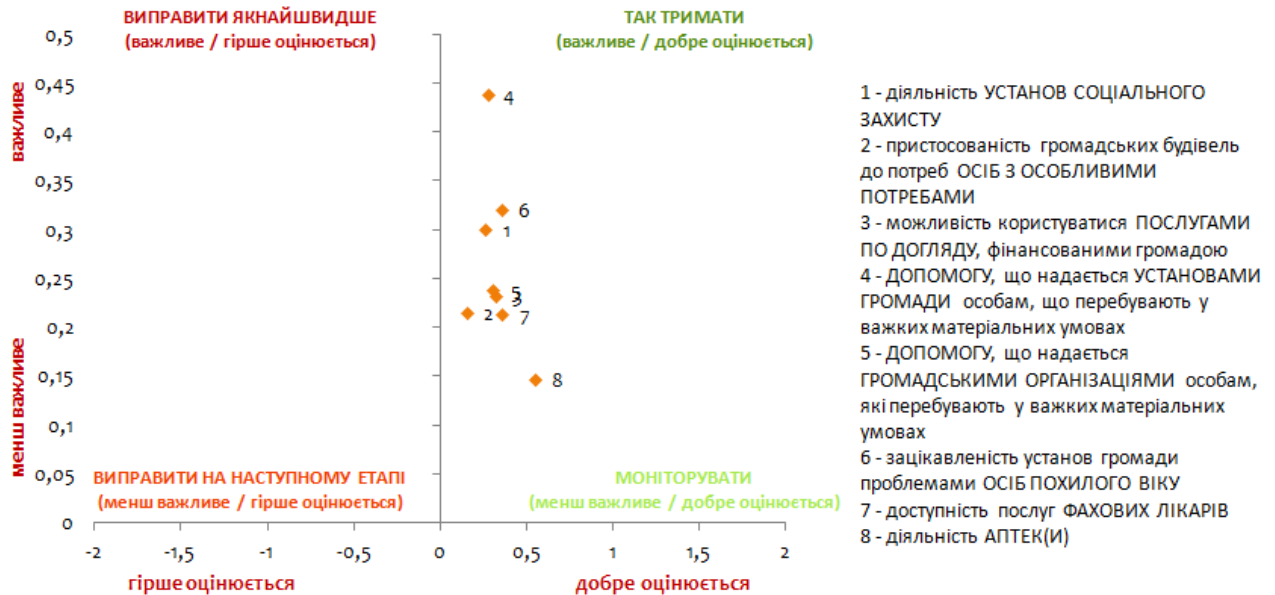

Рисунок 9. Зведена оцінка та важливість стану сфери соціальної політики і здоров'я

Якщо порівняти усі відповіді цього блоку із питанням матеріальної ситуації, то чітко видно що більш негативну оцінку діяльності дали ті мешканці, які оцінили свою матеріальну ситуацію як «погано».

3.11. Оцінювання культури, спорту та відпочинку

У сфері культури, спорту та відпочинку усі питання отримали позитивну оцінку від мешканців та майже усі із них виявилися важливими.

Мешканці позитивно оцінили наступні аспекти у цій сфері у порядку їх важливості: діяльність будинків культури; можливість участі у спортивних заходах як глядач; діяльність бібліотек; доступність (існування) місць, в яких дорослі можуть проводити свій вільний час поза домом; можливість активно займатися спортом; доступ до місць відпочинку та відновлення (відпочинку на лоні природи) у безпосередній близькості від вашого місця проживання; можливість брати участь як глядач/слухач у культурному житті; доступність Інтернету; можливість брати активну участь у культурно-мистецькій діяльності.

Менш важливим питанням для опитаних виявилось можливість активної участі у різноманітній громадській діяльності (наприклад у громадських організаціях).

Як видно з наступних відповідей, оцінка мешканців культури та спорту знову змінюється та залежить від їх матеріального стану. Це може свідчити про те, що сфера культури, спорту та відпочинку доступна неоднаково для всіх категорій мешканців громади. На даний момент потрібно сконцентруватись на більш загострених питаннях, а інші підтримувати в такому стані.

3.12. Нагальні проблемні питання

Незважаючи на наявність проблем та складнощів майже в усіх галузях життя громади, мешканці виділили ті, які на їхню думку повинні мати особливу підтримку з боку місцевої влади (зображено на наступному Рисунок).

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Рисунок 10. Співставлення оцінки умов проживання в громаді та пріоритетних напрямків її розвитку, визначених мешканцями

Як бачимо, до найбільш нагальними потребами, які потребують скорішого вирішення та повинні мати особливу підтримку, мешканці віднесли: дорожню інфраструктуру, чистота вулиць та громадських місць, вуличне освітлення, поводження з побутовими відходами (сміттєзвалище) та соціальна допомога.

При цьому, найменше значення нагальності віддано: діяльність установ культури, позашкільні заняття для дітей, спорт та відпочинок, підтримка громадських організацій та інша сфера.

Резюме

Основними проблемними сферами, які потребують негайного втручання є: економіка, транспортна інфраструктура, соціальна політика і здоров'я та навколишнє середовище.

У сфері транспортної інфраструктури негативно оцінені мешканцями, а також важливі наступні питання: доступність велосипедних маршрутів, якість/стан дорожнього покриття, придатність доріг для пішоходів та безпека на дорогах. Саме ці питання мають бути першочергово включені до стратегії громади.

В найгіршому стані знаходиться зайнятість населення та підприємництво. Питання наявності робочих місць та можливості заснування власного бізнесу оцінені негативно та як такі, що є дуже важливими. Але, варто зазначити те, що тут мешканці виявляють більшу зацікавленість до створення власного бізнесу ніж бажання працевлаштовуватися на робочі місця. Це є значною можливістю розвитку економіки і відповідно ринку праці. Тому саме ця сфера має стати пріоритетною під час розробки заходів стратегії.

Варто відзначити, що мешканці зазначили важливими абсолютно усі аспекти охорони навколишнього середовища. Важливі та, водночас, більш негативно оцінені – це чистота річок, озер, водойм та можливість сортування сміття. Ці питання мають бути першочергово включені до стратегії громади.

В сфері освіти в цілому досить позитивно оцінено і доступність, і якість навчання у школах та дитячих садочках. Разом з тим, необхідно звернути увагу на доступність різноманітних форм дозвілля для дітей та молоді.

Усі питання соціальної сфери позитивно оцінені мешканцями. Разом з тим, найбільш важливими напрямами для мешканців громади є: допомога, що надається установами громади особам, що перебувають у важких матеріальних умовах; зацікавленість установ громади проблемами осіб похилого віку; діяльність установ соціального захисту. Таким чином, саме ці послуги варто першочергово підтримувати та покращувати громаді.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

4. Аналіз SWOT

Співставлення сильних та слабких сторін аналізованої громади (в даному випадку – Новгород-Сіверської міської територіальної громади), а також ідентифікація її шансів та загроз розвитку є класичним інструментом, який багато років використовується в стратегічному аналізі. Назва SWOT є похідною з англійської мови і означає:

- S – Strengths / Сила (переваги, сильні сторони внутрішнього характеру)
- W – Weaknesses / Слабкість (проблеми, слабкості внутрішнього характеру)
- O – Opportunities / Можливість (шанси, можливості зовнішнього характеру)
- T – Threats / Загроза (загрози зовнішнього характеру).

Аналіз SWOT є свого роду містком між діагнозом громади та стратегією її розвитку – ідентифіковані сильні та слабкі сторони, а також зовнішні можливості і загрози є підсумком існуючої ситуації в громаді, а одночасно з цим – вступом до визначення перспектив її розвитку, який повинен базуватись на наявних власних перевагах та шансах, що з'являються в оточенні. Нижче представлено результати аналізу SWOT, який було розроблено для Новгород-Сіверської МТГ, з поділом на кілька сфер її функціонування.

Загальні риси, що мають вплив на всі сфери життя громади	
Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> • Громада є приємним місцем життя з точки зору проведення вільного часу (привабливе природне середовище) та приязності і гостинності мешканців. • Молодь хотіла б залишитись в громаді, якби тут були гарні умови праці і відпочинку. 	<ul style="list-style-type: none"> • Перешкодами на шляху до розвитку громади і комфортних умов проживання в ній є: <ul style="list-style-type: none"> – периферійне розташування (176 км до обласного центру та 321 км до Києва) – значні відстані всередині громади (навіть 48 км до її центру, крайні села віддалені один від одного до 75 км) і обмежений рівень внутрішнього транспортного сполучення – низький рівень заселеності сільських територій – значна кількість сіл з малою кількістю мешканців, в 7 селах взагалі ніхто не живе. • Багато мешканців (особливо молодь) не вбачає перспективи життя в громаді на задовільному рівні (недостатня кількість робочих місць, низький рівень заробітків, незадовільні житлові умови, обмежена пропозиція послуг і можливостей проведення вільного часу). • Демографічна криза, особливо на сільських територіях, що формує слабку перспективу економічного розвитку громади (від'ємний натуральний приріст та міграція, старіння населення)
Адміністрація органу місцевого самоврядування	
Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> • Досвід самостійного управління послугами в громаді – Новгород-Сіверський був містом обласного значення, зараз – адміністративний центр району. 	<ul style="list-style-type: none"> • Громадою дуже складно управляти і організація управління є дороговартісною через велику площу громади (1.803,6 км²), великої кількості старостинських округів (25), дуже великої кількості

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

<ul style="list-style-type: none"> • До громади перейшли висококваліфіковані працівники колишньої районної державної адміністрації. • Високий рівень власних доходів в громаді (69,4% в 2020 році) • Можливість отримання адміністративно-соціальних послуг в безпосередній близькості до місця проживання (в старостатах) • Усвідомлення необхідності впровадження змін та бажання покращення суспільно-економічної ситуації в громаді • Відкритість керівництва громади до комунікації з мешканцями, використання різноманітних форм • Запроваджений бюджет громадських ініціатив • Конструктивна співпраця з районом та сусідніми громадами • Значна кількість жінок в керівництві та виконавчих структурах адміністрації громади • Освіта: <ul style="list-style-type: none"> – Мережа закладів в близькій доступності для мешканців всіх населених пунктів – Задовільна якість навчання (думка молоді) – Кількість додаткових занять та їх теми задовольняють потребам. – Повністю забезпечене підвезення учнів – Інтеграційні класи в школах – Інклюзивно-ресурсний центр (ІРЦ) та Центр професійного розвитку (ЦПР) в громаді – Дитячий оздоровчий заклад (табір «Десна») – Державна гімназія ім К. Д. Ушинського –навчальний заклад з гуртожитком – Медичний коледж • Повсюдний доступ до культури (багато закладів) • Широка пропозиція занять в сфері культури та спорту • Об'єднання будинків культури та бібліотек • Лікарня визначена як опорна • Значне покращення стану об'єктів і оснащення служби охорони здоров'я 	<p>населених пунктів (85) при невеликій кількості мешканців (13,7 тисяч мешканців, густота заселення лише 18 осіб/1 км², а якщо відняти населення міста – то ще вдвічі менше).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Відсутність досвіду в управлінні сільськими територіями (в громаді було лише місто і 1 сільська громада, до якої входило три села) • Об'єкти комунального майна (особливо – будинки освіти, культури і охорони здоров'я) – завеликі як на актуальні потреби громади, кошти їх утримання є завеликими • Технічний стан майна і його оснащення в більшості випадків поганий – вимагає ремонту та модернізації. • Низький рівень доходів бюджету громади в розрахунку на 1 мешканця • Бюджетні проблеми, спричинені високими податками та замалою податковою базою • Високі видатки на забезпечення управління громадою (18,3% в 2021 році) • Велика кількість комунальних підприємств, що забезпечують водопостачання на сільських територіях (15) -високі видатки на їх утримання • Дефіцит спеціалістів – управлінці, лікарі, вчителі • Освіта: <ul style="list-style-type: none"> – Високі видатки (58,4% бюджету в 2021 році, дофінансування з бюджету – 54,8 млн грн понад отриману освітню субвенцію) – Багато малих шкіл – Багато шкіл завеликих як на актуальні потреби – Незадовільний стан об'єктів та їх оснащення – Не всі вчителі достатньо залучаються до освітнього процесу – Недостатність вчителів – Багато учнів ходять до репетиторів, що підсилює після запровадження дистанційного навчання (складність через проблеми з Інтернетом) • Культура: <ul style="list-style-type: none"> – Завеликі об'єкти – Часто погані умови – Дефіцит комп'ютерної техніки та якісного інтернету в селах – Високі видатки на працівників (працевлаштування на частину ставки, податки в повному обсязі) • Недостатня кількість та стан спортивних об'єктів • Охорона здоров'я та соціальна допомога: <ul style="list-style-type: none"> – Дефіцит лікарів
---	--

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

<ul style="list-style-type: none"> • Висока оцінка рівня надання соціальної допомоги, запроваджена система оцінки якості надання послуг • Багато закладів безпеки в громаді (6 закладів пожежної безпеки – гарно оснащених, державна служба надзвичайних ситуацій, поліція) • Проект «Поліцейський громади» (формування на території громади постів поліції, створення посад місцевого поліцейського офіцера) 	<ul style="list-style-type: none"> – Низькі заробітні плати в охороні здоров'я – Все ще незадовільний технічний стан будинків служби охорони здоров'я – Замала кількість стаціонарних місць в лікарні – Відсутність комунікації і співпраці між первинною і вторинною ланкою медицини – Незадовільна робота служби екстреної медицини – Відсутність можливості становлення програмного комплексу «Соціальна громада» в всіх селах через проблеми з доступом до якісного інтернету – Відсутність власного автомобіля для соціальної допомоги • Недостатній рівень реагування керівництва громади на пропозиції Молодіжної ради • Відсутність комплексної системи управління побутовими відходами • Відсутність партнерських громад за кордоном • Обмеженість видаткової частини власного бюджету громади, яку б можна було спрямувати на соціально-економічний розвиток • Відсутність комплексної програми управління сільських територій та зон відпочинку в громаді • Немає можливості виділення достатніх коштів на покращення туристичних об'єктів та зростання популярності громади як місця відпочинку і оздоровлення • Відсутність реклами туристичного потенціалу громади та маркетингової підтримки
Інфраструктура та просторове управління	
Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> • Громадське автобусне транспортне сполучення в місті та його околицях + програма компенсації вартості проїзду (вартість квитків 1 грн) • Сертифікований полігон ТПВ в Новгород-Сіверському та сміттєзвалища в усіх старостатах • Доступність до залізничного і автотранспортного сполучення з центральною частиною країни 	<ul style="list-style-type: none"> • Дорожня інфраструктура: <ul style="list-style-type: none"> – Поганий стан доріг в громаді – Мало тротуарів – Немає велосдоріжок – Поганий рівень утримання доріг в зимовий період – Дуже поганий рівень вуличного освітлення в селах • Биринський старостинський округ в період весіннього розливу відрізаний від громади (об'їзд 90 км). • Відсутність регулярного пасажирського сполучення в частині громади або наявні перевезення занадто рідкі чи нерегулярні (наприклад – 1 раз в тиждень) • Архітектурні перепони для осіб з інвалідністю (як на вулицях, так і в об'єктах)

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

	<p>суспільної інфраструктури)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Слабкий або відсутній Інтернет в сільській місцевості • Низький рівень оснащення приватних домогосподарств послугами централізованого водопостачання та водовідведення • Значний рівень зношеності водопровідно-каналізаційної мережі в місті • Якість води в колодязях поступово погіршується • Суспільна інфраструктура (освіта, культура, спорт, відпочинок, охорона здоров'я) потребує значних видатків на ремонт, модернізацію та дооснащення. • Поганий стан громадських туалетів
Економіка	
Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> • Вигідне розташування з точки зору транзитного потенціалу • Наявність природних ресурсів (ліси, вода, крейда, пісок, глина, торф) • Доступність дешевої (некваліфікованої) робочої сили • Кліматичні умови сприяють розвитку сільського господарства • Повне використання всієї землі, придатної до ведення сільського господарства • Стабільна ситуація в аграрній галузі, нові види діяльності (наприклад, елеватор) • Поширення бджільництва, власна зареєстрована торгова марка медової продукції • Розвиток тваринництва • Потенціал розвитку переробки сільськогосподарської та споживчої продукції • Потенціал розвитку переробки деревини (значний рівень заліснення території) • Все більш активні жінки в бізнесі 	<ul style="list-style-type: none"> • Значна відстань від обласного центру, периферійне розташування • Родючість ґрунтів значно нижча, ніж в середньому по області • Високий рівень фізичної зношеності обладнання підприємств, технологічна застарілість • Недостатній рівень розвитку інфраструктури малого підприємництва • Низький рівень конкурентності та висока матеріало- і енергозатратність виробництва • Неоптимальний розподіл виробництва сільськогосподарської продукції в агрофірмах, значна частка монокультурного виробництва, слабо розвинута співпраця між аграріями • Низькі показники збільшення конкурентності промислових виробів та продуктивності продукції • Відсутність фінансових ресурсів на стабільну діяльність та подальший розвиток суб'єктів господарювання • Невідповідність пропонованого рівня заробітної платні та пропонованої пропозиції на ринку праці – це не задовольняє очікувань висококваліфікованих працівників. Особливо бракує спеціалістів робітничих спеціальностей (електрики, робітники, водії, працівники сфери послуг) • Обмежена кількість робочих місць через обмеженість та низький рівень диверсифікації місцевої економіки (сільське господарство, лісництво) • Незначний рівень переробної промисловості • Відсутніх великих підприємств, які створювали б робочі місця з високим рівнем заробітної платні • Значний рівень незареєстрованої економічної

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

	діяльності <ul style="list-style-type: none"> Сезонність роботи у сільському господарстві (зокрема значний рівень неофіційної зайнятості), яка призводить до суттєвого зростання кількості безробітних у зимовий період Невикористаний туристичний потенціал
Навколишнє середовище та туризм	
Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> Стабільний, поміркований клімат Чисте повітря Доступність місць з гарними краєвидами, водними об'єктами, річками та лісових масивів Значна частина лісів (32,4% поверхні громади) Новгород-Сіверський є одним з найстаріших міст України Традиційна літературна спадщина – „Слово о полку Ігоревим”, музей Наявність на території значної кількості релігійних об'єктів, пам'яток історії, архітектури та культури Наявність старовинних об'єктів, комплексу монастирських споруд, які знаходяться в гарному стані Наявність готельно-ресторанних послуг високого рівня Наявність пропозиції сплавів плотами Чистота громадських місць (площі, парки) 	<ul style="list-style-type: none"> Забруднення навколишнього середовища через діяльність сільського господарства – використання великої кількості добрив та пестицидів, що стає причиною зниження якості земель та зниження рівню ґрунтових вод Осушення та падіння рівня води в малих річках, забруднення водних об'єктів В сільських колодязях вода виключно «технічна». Відсутність системи вивезення сміття та його роздільного збирання (лише частково в місті, стихійні сміттєзвалища, спалювання сміття) Низький рівень екологічної свідомості мешканців Невеликий рівень забезпеченості каналізацією в громаді, що призводить до потрапляння стоків в ґрунт і забруднення води Недосконала туристична інфраструктура, погана якість доріг, туристичні маршрути не відзначені Незначна кількість місць, де наявні умови організованого активного відпочинку для туристів Недостатня кількість цікавих туристичних продуктів для різних цільових груп Туризм є досить вузькоспеціалізованим, активно діє тільки в період літніх відпусток Недостатній рівень кваліфікації персоналу, який працює в туризмі Відсутність можливостей доїзду громадським транспортом до туристичних об'єктів, розташованих на сільських територіях
Мешканці та суспільна активність	
Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> Привабливе місце для спокійного життя з точки зору близькості природи – чисте повітря, велика річка, ліси, гарні краєвиди Населення громади етнічно однорідне, внутрішні конфлікти відсутні Значна спортивна активність мешканців Багато місцевих митців Активна участь в заходах, що організовуються громадою та церквою 	<ul style="list-style-type: none"> Складна демографічна ситуація (диспропорція статей, збільшення середнього віку населення, значна частина осіб пенсійного віку, зменшення населення сіл) Виїзд кваліфікованих та працездатних мешканців з громади на роботу або на постійно Професійна бездіяльність заробітчан, які повертаються в громаду Більшість мешканців громади відчуває вплив

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

<ul style="list-style-type: none"> Зростаюча роль жінок в суспільному і політичному житті 	<p>негативних чинників, притаманних сільським територіям України: проблеми з технічною інфраструктурою та доступом до суспільних послуг задовільної якості. Відсутність перспектив життя в громаді на задовільному рівні провокує значний рівень міграції.</p> <ul style="list-style-type: none"> Високий рівень фактичного безробіття, що стає причиною негативних соціальних явищ Недостатній рівень пропозиції в сфері активного проведення вільного часу, особливо для молоді та в зимовий час, передусім – в селах Молодь має доступ до тютюну та алкоголю Серйозною суспільною проблемою є алкоголізм, останнім часом стає більше випадків наркоманії. Небезпека для пішоходів та велосипедистів – не використовують відблискових елементів Існують проблеми з безпекою – наявність груп, які можуть чіплятися і бити перехожих Незначна громадська активність (на 30 зареєстрованих громадських організацій активно діє лише 7), не використання бюджету громадських ініціатив в 2021 році. Незначний рівень ініціатив знизу Низький рівень внутрішньої інтеграції мешканців Занепад традиційних народних обрядів, традицій і звичаїв, а також – використання чистої української мови
Можливості	Загрози
<p><u>Загальнонаціональні:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Зміни на законодавчому рівні, що стосуються регулювання функціонування громад: <ul style="list-style-type: none"> реальна самостійність більше грошей в розпорядженні громади Більший доступ до джерел зовнішнього фінансування, в тому числі – на отримання грантів на вирішення місцевих проблем Повернення трудових мігрантів з отриманими професійними навичками та коштами на розвиток власного бізнесу Поступове покращення економічної ситуації я, як результат, покращення суспільного та матеріально-побутового становища мешканців Розвиток громадянського суспільства, збільшення активності мешканців 	<p><u>Загальнонаціональні:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Побоювання щодо інвестування в розвиток бізнесу, спричинене нестабільною економічною ситуацією та політичною ситуацією в країні Військовий конфлікт на сході України Зменшення субвенцій та дотацій на реалізацію суспільних завдань та інвестицій через погану бюджетну ситуацію в країні, в тому числі – через пандемію Недосконале законодавство, яке постійно змінюється, що вводить нові завдання для громад Складні умови отримання кредитів підприємцями Висока вартість електроенергії (особливо для юридичних осіб) Висока ціна на газ Високі податки та штрафні санкції Значна частка «сірої» зони Низькі ціни закупівлі сільськогосподарської продукції, монополізм представників переробної промисловості

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

<p><u>Місцеві:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Підвищення рівня зацікавленості мешканців громади, області та всієї України щодо проведення вільного часу в привабливих природних та культурних умовах на території громади 	<ul style="list-style-type: none"> Слабкий загальний стан національної економіки, світова економічна криза Кліматичні зміни, що шкодять рослинництву Вплив пандемії коронавірусу на багато різних аспектів життя мешканців (в т.ч. – зменшення доходів бюджету, малоефективне дистанційне навчання, ускладнений доступ до охорони здоров'я, психологічні проблеми і т.і.) Відсутність формальних можливостей поєднання I і II рівня служб охорони здоров'я в громадах <p><u>Місцеві:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Русифікація місцевого населення, що проводилась протягом багатьох років Росією В контексті військового конфлікту розташування громади біля кордону з Росією сприймається як потенціальна загроза для інвестицій і розвитку туризму в громаді. Зменшення практично до нуля кількості туристів і приїздів бувших мешканців громади з Росії Незавершеність земельної реформи (не передача всіх видів ґрунтів в управління громаді) Відсутність погодження Міністерства культури і інформаційної політики на проведення оптимізації закладів культури в громаді. Загроза пожерів Суспільне незадоволення у випадку відсутності позитивних змін в громаді.
--	--

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

5. Бачення розвитку громади

Як було представлено в вступній частині документу, бачення розвитку громади визначає бажаний для мешканців образ (вигляд громади) в перспективі найближчих років, тобто воно є свого роду «фото» громади, яке показує, як вона повинна конкретно виглядати і які функції виконувати.

Напрацьоване Групою стратегічного планування бачення розвитку Новгород-Сіверської МТГ звучить так:

Розташована в Чернігівській області Новгород-Сіверська громада є історичним центром північної України, і одночасно – однією з найбільших за площею та кількістю населених пунктів громадою в країні. Унікальні природні ресурси та багата історично-релігійна спадщина формують ідеальні умови для розвитку туризму.

Основою економічного розвитку громади є мале підприємництво в сфері екологічно чистого, інноваційного та високоспеціалізованого сільського господарства та переробка деревини і аграрної продукції.

Спільнота громади є молодю, активною та інтегрованою; ефективно співпрацює з місцевою владою у вирішенні місцевих проблем та реалізації проектів розвитку.

Девіз місцевого розвитку: «Велика громада великих можливостей».

Вступні речення в тексті бачення розвитку громади є інформацією про її розташування на карті України. Тут представлені характеристичні риси громади, які відрізняють її від інших – виняткові та давні історичні традиції, а також – дуже велика площа та кількість населених пунктів. Тут також йдеться про найважливіші елементи, що формують особливу привабливість громади – чисте і привабливе навколишнє природне середовище та релігійно-історична спадщина, які в поєднанні створюють досконалі умови для розвитку туризму.

Оскільки майже 60% території громади – це землі сільськогосподарського призначення, основою економіки громади і надалі буде виробництво та мілка переробка сільськогосподарської продукції, які відрізнятимуться інноваційністю та диверсифікацією з одночасним забезпеченням збереження стану навколишнього середовища.

В запланованій перспективі мешканці громади будуть переважно молодими, інтегрованими та активними, а важливим чинником, який сприятиме вирішенню проблем громади та створюватиме умови для її розвитку, буде ефективна комунікація та співпраця між органом місцевого самоврядування та мешканцями.

6. Стратегічні та операційні цілі

Стратегічні цілі безпосередньо виникають з бачення та визначають напрямки розвитку громади, які вказані в баченні; в той самий час вони дозволяють зберегти чіткий поділ стратегії, згрупувати операційні цілі. Їх реалізація в прийнятій часовій перспективі (в даному документі – до 2029 року) повинна призвести до досягнення відповідного стану розвитку громади, окресленого в її баченні. В свою чергу, операційні (конкретні) цілі мають характер короткотерміновий (до 2025 року) і завдяки цьому їх можна визначити більш детально і їх реалізація наближає громаду до досягнення стратегічних цілей.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Необхідно підкреслити, що реалізація всіх цілей буде вести до задоволення потреб всіх мешканців з дотриманням принципів рівності статей, без дискримінації за віковою, соціальною, професійною, політичною приналежністю чи за місцем походження.

Нижче представлено список запланованих стратегічних та операційних цілей:

Стратегічна ціль 1. Ефективна підтримка економічного розвитку громади

Операційна ціль 1.1. Підтримка розвитку малого та середнього підприємництва

Операційна ціль 1.2. Підтримка розвитку інноваційного екологічного сільського господарства

Операційна ціль 1.3. Підтримка розвитку туризму

Операційна ціль 1.4. Забезпечення високих стандартів обслуговування інвесторів

Стратегічна ціль 2. Забезпечення доступу мешканців до різноманітних суспільних послуг високої якості та підтримка для найбільш потребуючих категорій мешканців

Операційна ціль 2.1. Ефективна система управління громадою

Операційна ціль 2.2. Підвищення якості надання послуг в сфері соціальної допомоги та охорони здоров'я

Операційна ціль 2.3. Покращення якості послуг в сферах освіти, культури, спорту та відпочинку

Операційна ціль 2.4. Забезпечення широкої участі мешканців в житті громади та внутрішня інтеграція

Стратегічна ціль 3. Забезпечення високих стандартів життя на території громади

Операційна ціль 3.1. Розвиток технічної інфраструктури

Операційна ціль 3.2. Охорона навколишнього середовища

Операційна ціль 3.3. Розвиток інфраструктури суспільної сфери

Операційна ціль 3.4. Підвищення рівня правопорядку та громадської безпеки.

Стратегічна ціль №1 стосується підтримки розвитку економіки громади.

Орган місцевого самоврядування громади та його структурні підрозділи не мають (як з юридичної точки зору, так і виходячи з наявних фінансових можливостей громади) механізмів безпосереднього впливу на економіку та підприємництво на своїй території. В той же час, вони можуть і повинні підтримувати та стимулювати економічний розвиток громади через створення якомога кращих умов для започаткування, ведення та розвитку бізнесу. Цей розвиток має стати основною умовою підвищення рівня працевлаштування на цій території, і завдяки цьому – джерелом підвищення рівня життя мешканців. Завдяки податковим надходженням, що зростатимуть, зростає і бюджет громади, в той же час – зменшуються видатки на соціальну допомогу.

Реалізація цієї стратегічної цілі буде досягатись через впровадження 4 підпорядкованих операційних цілей. Вони стосуються підтримки та розвитку малого та середнього підприємництва (з пріоритетом на переробку сільгосппродукції), створення передумов для розвитку сфери діяльності існуючих та залучення нових інвесторів, розвитку туризму і також промоції громади та її потенціалів.

Стратегічна ціль №2 – забезпечення комфортних умов життя на території громади для існуючих і нових мешканців

Власне сама назва цієї стратегічної цілі вказує на те, що створення привабливих умов життя в громаді повинно не тільки затримати виїзд мешканців громади, а й навіть стимулювати переїзд в громаду нових мешканців.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Необхідною передумовою для досягнення цієї, а також усі інші цілі є забезпечення ефективного управління громадою. Це особливий, специфічний та однозначно найважливіший виклик, перед яким стоять органи влади новостворених територіальних громад, зважаючи на абсолютно нову ситуацію функціонування за умов значно більшої автономії, але і за умов об'єднання кількох бувших окремих громад. Сьогодні влада громади повинна забезпечити ефективне та якісне адміністративне обслуговування мешканців, організувати надання широкого спектру комунальних, соціальних та суспільних послуг, що зв'язано з ефективним управлінням комунальним майном і якісним просторовим плануванням. В той же час, існує поширена проблема кваліфікованого кадрового забезпечення, відсутності досвіду управління в нових умовах.

Доступність суспільно-соціальних послуг на місці, безпосередньо в громаді, є для мешканців не менш вагомою, ніж наявність технічної інфраструктури. Саме ці послуги створюють умови для особистого розвитку та активного відпочинку мешканців. З результатів проведеного соціологічного дослідження видно, що в цій сфері найважливішими для мешканців є якісні послуги в сфері охорони та профілактики здоров'я, освіта та соціальна допомога для найбільш незахищених верств населення. Зважаючи на виявлену під час діагностування проблему низької суспільної активності мешканців, необхідним є і впровадження широкого кола заходів, що сприятимуть розвитку постійної співпраці влади та громадськості, формування та розвиток відчуття однієї спільноти в рамках всієї МТГ та стимулюватимуть появу ініціати знизу.

Досягнення всіх вищезазначених умов буде забезпечено через реалізацію 4 операційних цілей.

Стратегічна ціль №3 – забезпечення комфортних «технічних» умов життя на території громади.

Гарний стан технічної інфраструктури, одночасно з наявністю широкої пропозиції в сфері суспільних послуг, створюють комфортні умови життя мешканців на території відповідної громади. Розвинута і ефективна технічна інфраструктура – на сьогодні це не тільки одна з базових цивілізаційних вимог, а й умова для розвитку економіки в громаді. Як згадувалося вище, інвестиції в цій сфері позитивно впливають на екологічну ситуацію і стан навколишнього середовища, а завдяки цьому – створюють умови для життя мешканців громади в більш приязному та здоровому оточенні, що позитивно впливатиме на підвищення рівня привабливості цієї громади для потенційних, нових мешканців та туристів.

В першу чергу увага має бути приділена успішному покращенню загального стану дорожньої інфраструктури, що відповідним чином було відображено в результатах проведеного соціологічного дослідження, адже практично для половини опитаних саме це є найбільш очікуваною інвестицією з боку громади. Важливою для мешканців також є наявність ефективної системи збору та поводження з побутовими відходами, що сприятиме покращенню естетичного вигляду громади та стану навколишнього середовища. Наступною важливою сферою, яка вимагатиме значних інвестиційних видатків в громаді, є система водопостачання та водовідведення і каналізації. Реалізація запланованих заходів в цій сфері позитивно вплине як на стан здоров'я мешканців (чиста вода), так і на запобігання забрудненню навколишнього середовища (водовідведення та очистка каналізаційних стоків).

Наступна з операційних цілей стосується стану суспільної інфраструктури, тобто – об'єктів освіти, культури, спорту, охорони здоров'я та соціальної допомоги. Тільки тоді, коли буде забезпечено відповідний стан цих об'єктів і якісне, сучасне оснащення відповідних закладів, можливим є забезпечення надання цими закладами якісних послуг, які задовільняють сучасні потреби мешканців громади. Але зважаючи на специфіку громади (велика площа, велика кількість населених пунктів, дуже низька щільність населення та наявна мережа закладів суспільної сфери, яка значно перевищує потреби) – особливого значення набуває забезпечення планового, стратегічного підходу до заходів в цій сфері. В першу чергу необхідно провести аналіз ситуації і оптимізувати наявну базу (яка часто є завеликою та не відповідає актуальним потребам громади, зокрема – у випадку шкіл), опрацювати плани оптимізації

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

мереж надання послуг, після цього – забезпечити модернізацію тих закладів, які і в подальшому надаватимуть послуги, і лише після цього – розвивати послуги.

Останнім аспектом, який було включено до цієї стратегічної сфери, є подальший розвиток рівня громадської безпеки та забезпечення правопорядку (незважаючи на те, що ця сфера була достатньо високо оцінена мешканцями підчас проведеного опитування). Важливим елементом системи забезпечення безпеки в громаді є також і організація ефективної діяльності пожежної служби, повсюдне встановлення систем пожежної сигналізації та оперативного реагування на надзвичайні ситуації.

Реалізація цієї стратегічної цілі буде досягатись через впровадження 4 підпорядкованих операційних цілей.

Ефективне досягнення всієї поставлених стратегічних і операційних цілей вимагає приготування та впровадження відповідного їм плану заходів. Він був представлений в розділі 11 цього документу. Він має короткотерміновий характер, включає в себе 2022-2025 роки. Наступні роки впровадження стратегії вимагатимуть підготовки чергових планів заходів.

7. Показники впливу

Показники впливу демонструють **оцінку просування в досягненні операційних цілей (конкретних цілей)**, які записані в стратегії. Завдяки ним ми можемо оцінити як остаточні, згенеровані результати впровадження заходів, так і під час їх реалізації систематично відслідковувати, чи реалізація стратегії йде у відповідному напрямку.

Нижче представлено аналіз показників впливу для кожної операційної цілі.

Операційна ціль 1.1. Підтримка розвитку малого та середнього підприємництва

- Збільшення кількості підприємств
- Кількість нових інвесторів
- Збільшення кількості робочих місць
- Збільшення масштабів ведення бізнесу (виробництва, торгівлі)
- Рівень задоволення підприємців підтримкою з боку громади
- Кількість туристів

Операційна ціль 1.2. Підтримка розвитку інноваційного екологічного сільського господарства

- Кількість спільних підприємств громаді, підприємців та фермерів
- Збільшення масштабів провадження господарської діяльності
- Кількість створених робочих місць
- Рівень задоволення підприємців підтримкою з боку громади

Операційна ціль 1.3. Підтримка розвитку туризму

- Збільшення кількості туристичних послуг в громаді
- Кількість новостворених підприємств в сфері туризму
- Кількість створених робочих місць
- Збільшення кількості туристів
- Рівень задоволення підприємців підтримкою з боку громади

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Операційна ціль 1.4. Забезпечення високих стандартів обслуговування інвесторів

- Кількість нових інвесторів
- Збільшення масштабів провадження господарської діяльності
- Кількість створених робочих місць
- Рівень задоволення підприємців підтримкою з боку громади

Операційна ціль 2.1. Ефективна система управління громадою

- Підвищення рівня освітньої діяльності
- Покращення якості надання та кількості адмінпослуг (в тому числі е-послуг)
- Підвищення рівня доступності до адмінпослуг для мешканців віддалених сіл
- Підвищення рівня комп'ютерної обізнаності та грамотності серед населення громади
- Підвищення рівня надання та покращення якості наданих послуг в сфері охорони здоров'я
- Збереження та покращення стану історичних об'єктів
- Підвищення рівня задоволеності мешканців функціонуванням органу місцевого самоврядування і рівня услуг, що ним надається

Операційна ціль 2.2. Підвищення якості надання послуг в сфері соціальної допомоги та охорони здоров'я

- Зменшення рівня захворюваності мешканців
- Підвищення рівня надання та покращення якості наданих послуг в сфері охорони здоров'я
- Підвищення рівня задоволення мешканцями пропозицією в сфері медичних та соціальних послуг

Операційна ціль 2.3. Покращення якості послуг в сферах освіти, культури, спорту та відпочинку

- Підвищення якості та доступності надання культурних послуг жителям громади
- Підвищення рівня участі мешканців в культурному житті громади
- Покращення умов навчання та науки
- Збільшення кількості жителів, які насолоджуються різними видами активного відпочинку
- Надання учням нового, цікавого дозвілля
- Підвищення якості та доступності надання спортивних послуг жителям громади
- Збільшення кількості жителів, які займаються спортом
- Збільшення кількості туристів
- Збільшення масштабів допомоги нужденним жінкам (створення та забезпечення діяльності ресурсної кімнати)
- Підвищення рівня задоволення мешканців від доступності різних форм пропозиції

Операційна ціль 2.4. Забезпечення широкої участі мешканців в житті громади та внутрішня інтеграція

- Підвищення рівня громадської активності мешканців (різних груп населення)
- Підвищення кількості громадських організацій та їх членів
- Збільшення масштабів комунікації та співпраці між місцевою владою та жителями
- Зростання відчуття внутрішньої інтеграції мешканців громади

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Операційна ціль 3.1. Розвиток технічної інфраструктури

- Підвищення комфорту і скорочення часу переїзду між населеними пунктами громади
- Підвищення рівня безпеки на дорогах, у тому числі для пересування пішоходів
- Забезпечення населення громади якісною питною водою - підвищення комфорту життя
- Збільшення кількості привабливих місць для проведення вільного часу (громадські місця)
- Зменшити забруднення сміттям
- Підвищення рівня задоволеності мешканців з якості інфраструктури

Операційна ціль 3.2. Охорона навколишнього середовища

- Підвищення рівня піклування мешканців про навколишнє середовище
- Кількість захоронених ТПВ на полігоні щорічно
- Кількість сепарованого сміття
- Зменшити забруднення сміттям
- Підвищення рівня задоволення мешканців з чистоти навколишнього середовища

Операційна ціль 3.3. Розвиток інфраструктури суспільної сфери

- Підвищення рівня надання, покращення якості та доступності наданих послуг в сфері соціального обслуговування населення
- Поліпшення матеріальних умов надання послуг у сфері культури
- Поліпшення матеріальних умов надання послуг у сфері освіти
- Поліпшення матеріальних умов надання послуг у сфері фізичної культури
- Підвищення протипожежного захисту в навчальних закладах
- Підвищення рівня задоволення мешканців від проживання на території громади

Операційна ціль 3.4. Підвищення рівня правопорядку та громадської безпеки

- Зростання відчуття безпеки мешканцями громади
- Зменшення кількості правопорушень
- Підвищення рівня пожежної безпеки
- Підвищення ефективності підрозділів безпеки.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

8. Збіжність між стратегією розвитку громади та іншими стратегічними документами

Окрім того, що місцеве самоврядування громади є незалежним органом та діє автономно в сфері стратегічного планування, положення Стратегії розвитку громади повинні відповідати положенням стратегічних документів вищих рівнів, таких як область чи країна, особливо у випадках щодо тих елементів стратегій вищого рівня, які безпосередньо стосуються громади. В даному розділі представлено, що і бачення, і стратегічні цілі громади відповідають положенням стратегій області та України.

Зважаючи на те, що Стратегія розвитку Чернігівської області та Національна стратегія розвитку мають горизонт планування до 2027 року, Робоча група після ухвалення нових версій цих документів проведе їх аналіз і відповідну актуалізацію даного розділу.

8.1. Збіжність бачення, стратегічних та операційних цілей Стратегії Новгород-Сіверської міської ТГ та Стратегії розвитку Чернігівської області на період до 2027 р.

<p>Стратегічне бачення Чернігівської області: Чернігівщина – інвестиційно та туристично привабливий, конкурентоспроможний, екологічно чистий, доброзичливий, соціально стабільний, комфортний для життя, роботи та відпочинку регіон, що в своєму розвитку спирається на тисячолітню княжу та козацьку державницькі традиції й історико-культурну спадщину Чернігово-Сіверщини, з унікальним природно-рекреаційним потенціалом, сприятливими умовами для ведення бізнесу, інноваційною економікою, високим рівнем інформатизації та сучасною сферою послуг</p>	<p>Бачення Новгород-Сіверської ТГ: Розташована в Чернігівській області Новгород-Сіверська громада є історичним центром північної України, і одночасно – однією з найбільших за площею та кількістю населених пунктів громадою в країні. Унікальні природні ресурси та багата історично-релігійна спадщина формують ідеальні умови для розвитку туризму. Основою економічного розвитку громади є мале підприємництво в сфері екологічно чистого, інноваційного та високоспеціалізованого сільського господарства та переробка деревини і аграрної продукції. Спільнота громади є молодіжною, активною та інтегрованою; ефективно співпрацює з місцевою владою у вирішенні місцевих проблем та реалізації проектів розвитку. Девіз місцевого розвитку: «Велика громада великих можливостей».</p>
--	---

Збіжність стратегічних та операційних цілей

Стратегія розвитку Чернігівської області на період до 2027 р	Стратегія розвитку Новгород-Сіверської міської територіальної громади
Стратегічна ціль 3. Підвищення конкурентоспроможності регіональної економіки Операційна ціль 3.4. Стимулювання розвитку малого і середнього підприємництва	Стратегічна ціль 1. Ефективна підтримка економічного розвитку громади Операційна ціль 1.1. Підтримка розвитку малого та середнього підприємництва
Стратегічна ціль 3. Підвищення конкурентоспроможності регіональної економіки	Стратегічна ціль 1. Ефективна підтримка економічного розвитку громади

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Операційна ціль 3.2. Сталий розвиток агропромислового комплексу	Операційна ціль 1.2. Підтримка розвитку інноваційного екологічного сільського господарства
Стратегічна ціль 3. Підвищення конкурентоспроможності регіональної економіки Операційна ціль 3.5. Підвищення ефективності використання рекреаційних ресурсів області	Стратегічна ціль 1. Ефективна підтримка економічного розвитку громади Операційна ціль 1.3. Підтримка розвитку туризму
Стратегічна ціль 3. Підвищення конкурентоспроможності регіональної економіки Операційна ціль 3.1. Реалізація регіонального інвестиційного потенціалу, нарощення обсягів інвестиційних надходжень Стратегічна ціль 2. Комфортні та безпечні умови для життя Операційна ціль 2.2. Ефективне планування територіального розвитку	Стратегічна ціль 1. Ефективна підтримка економічного розвитку громади Операційна ціль 1.4. Забезпечення високих стандартів обслуговування інвесторів
Стратегічна ціль 3. Підвищення конкурентоспроможності регіональної економіки Операційна ціль 3.1. Реалізація регіонального інвестиційного потенціалу, нарощення обсягів інвестиційних надходжень	Стратегічна ціль 1. Ефективна підтримка економічного розвитку громади Операційна ціль 1.5. Промоція (реклама) громади та її потенціалів
Стратегічна ціль 4. Прискорений інноваційний розвиток пріоритетних сфер економічної діяльності Операційна ціль 4.3. Розвиток інформаційних, інформаційно-комунікаційних технологій та їх впровадження у різних сферах життєдіяльності і виробництва	Стратегічна ціль 2. Забезпечення доступу мешканців до різноманітних суспільних послуг високої якості та підтримка для найбільш потребуючих категорій мешканців. Операційна ціль 2.1. Ефективна система управління громадою
Стратегічна ціль 1. Розвиток людського потенціалу Операційна ціль 1.2. Створення умов для підтримки та формування здорового населення	Стратегічна ціль 2. Забезпечення доступу мешканців до різноманітних суспільних послуг високої якості та підтримка для найбільш потребуючих категорій мешканців Операційна ціль 2.2. Підвищення якості надання послуг в сфері соціальної допомоги та охорони здоров'я
Стратегічна ціль 1. Розвиток людського потенціалу Операційна ціль 1.1. Забезпечення умов для отримання якісної освіти Операційна ціль 1.3. Розвиток сфери культури і мистецтв та збереження історико-культурної спадщини	Стратегічна ціль 2. Забезпечення доступу мешканців до різноманітних суспільних послуг високої якості та підтримка для найбільш потребуючих категорій мешканців Операційна ціль 2.3. Покращення якості послуг в сферах освіти, культури, спорту та відпочинку
Стратегічна ціль 5. Посилення спроможності громадянського суспільства Операційна ціль 5.1. Підвищення ефективності діяльності інститутів громадянського суспільства	Стратегічна ціль 2. Забезпечення доступу мешканців до різноманітних суспільних послуг високої якості та підтримка для найбільш потребуючих категорій мешканців Операційна ціль 2.4. Забезпечення широкої участі мешканців в житті громади та внутрішня інтеграція
Стратегічна ціль 2. Комфортні та безпечні умови для життя Операційна ціль 2.1. Розвиток транспортної інфраструктури	Стратегічна ціль 3. Забезпечення високих стандартів життя на території громади Операційна ціль 3.1. Розвиток технічної інфраструктури

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Операційна ціль 2.3. Підвищення якості надання населенню житлово-комунальних послуг. Енергозбереження	
Стратегічна ціль 2. Комфортні та безпечні умови для життя Операційна ціль 2.4. Захист екосистем і збереження довкілля на засадах сталого розвитку Операційна ціль 2.3. Підвищення якості надання населенню житлово-комунальних послуг. Енергозбереження.	Стратегічна ціль 3. Забезпечення високих стандартів життя на території громади Операційна ціль 3.2. Охорона навколишнього середовища
Стратегічна ціль 1. Розвиток людського потенціалу Операційна ціль 1.4. Забезпечення соціального захисту населення та гендерної рівності Операційна ціль 1.5. Підвищення якості та конкурентоспроможності людських ресурсів	Стратегічна ціль 3. Забезпечення високих стандартів життя на території громади Операційна ціль 3.3. Розвиток інфраструктури суспільної сфери
Стратегічна ціль 2. Комфортні та безпечні умови для життя Операційна ціль 2.4. Захист екосистем і збереження довкілля на засадах сталого розвитку	Стратегічна ціль 3. Забезпечення високих стандартів життя на території громади Операційна ціль 3.4. Підвищення рівня правопорядку та громадської безпеки

Збіжність стратегічних та операційних цілей Стратегії розвитку Новгород-Сіверської МТГ та Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2027 р.

Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027	Стратегія Новгород-Сіверської міської територіальної громади
Стратегічна ціль I. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах Оперативна ціль 1. Стимулювання центрів економічного розвитку (агломерації, міста). Стратегічна ціль II. Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів Оперативна ціль 2. Сприяння розвитку підприємництва, підтримка інтернаціоналізації бізнесу у секторі малого та середнього підприємництва	Стратегічна ціль 1. Ефективна підтримка економічного розвитку громади Операційна ціль 1.1. Підтримка розвитку малого та середнього підприємництва
Стратегічна ціль II. Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів Оперативна ціль 2. Сприяння розвитку підприємництва, підтримка інтернаціоналізації бізнесу у секторі малого та середнього підприємництва	Стратегічна ціль 1. Ефективна підтримка економічного розвитку громади Операційна ціль 1.2. Підтримка розвитку інноваційного екологічного сільського господарства
Стратегічна ціль I. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах Оперативна ціль 5. Формування єдиного	Стратегічна ціль 1. Ефективна підтримка економічного розвитку громади Операційна ціль 1.3. Підтримка розвитку туризму

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

<p>освітнього, інформаційного, культурного простору в межах всієї території України</p>	
<p>Стратегічна ціль II. Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів Оперативна ціль 3. Підвищення інвестиційної привабливості територій, підтримка залучення інвестицій</p>	<p>Стратегічна ціль 1. Ефективна підтримка економічного розвитку громади Операційна ціль 1.4. Забезпечення високих стандартів обслуговування інвесторів</p>
<p>Стратегічна ціль I. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах Оперативна ціль 2. Збереження навколишнього природного середовища та стале використання природних ресурсів, посилення можливостей розвитку територій, які потребують державної підтримки (макро- та мікрорівень)</p>	<p>Стратегічна ціль 1. Ефективна підтримка економічного розвитку громади Операційна ціль 1.5. Промоція (реклама) громади та її потенціалів</p>
<p>Стратегічна ціль I. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах Оперативна ціль 4. Розвиток інфраструктури та цифрова трансформація регіонів</p>	<p>Стратегічна ціль 2. Забезпечення доступу мешканців до різноманітних суспільних послуг високої якості та підтримка для найбільш потребуючих категорій мешканців Операційна ціль 2.1. Ефективна система управління громадою</p>
<p>Стратегічна ціль I. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах Оперативна ціль 4. Розвиток інфраструктури та цифрова трансформація регіонів Оперативна ціль 5. Формування єдиного освітнього, інформаційного, культурного простору в межах всієї території України</p>	<p>Стратегічна ціль 2. Забезпечення доступу мешканців до різноманітних суспільних послуг високої якості та підтримка для найбільш потребуючих категорій мешканців Операційна ціль 2.2. Підвищення якості надання послуг в сфері соціальної допомоги та охорони здоров'я</p>
<p>Стратегічна ціль I. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах Оперативна ціль 2. Збереження навколишнього природного середовища та стале використання природних ресурсів, посилення можливостей розвитку територій, які потребують державної підтримки (макро- та мікрорівень) Оперативна ціль 5. Формування єдиного освітнього, інформаційного, культурного простору в межах всієї території України</p>	<p>Стратегічна ціль 2. Забезпечення доступу мешканців до різноманітних суспільних послуг високої якості та підтримка для найбільш потребуючих категорій мешканців. Операційна ціль 2.3. Покращення якості послуг в сферах освіти, культури, спорту та відпочинку</p>
<p>Стратегічна ціль I. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах Оперативна ціль 5. Формування єдиного освітнього, інформаційного, культурного простору в межах всієї території України.</p>	<p>Стратегічна ціль 2. Забезпечення доступу мешканців до різноманітних суспільних послуг високої якості та підтримка для найбільш потребуючих категорій мешканців Операційна ціль 2.4. Забезпечення широкої участі мешканців в житті громади та внутрішня інтеграція</p>

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

<p>Оперативна ціль 6. Ефективне використання економічного потенціалу культурної спадщини для сталого розвитку громад</p>	
<p>Стратегічна ціль I. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах Оперативна ціль 1. Стимулювання центрів економічного розвитку (агломерації, міста)</p>	<p>Стратегічна ціль 3. Забезпечення високих стандартів життя на території громади Операційна ціль 3.1. Розвиток технічної інфраструктури</p>
<p>Стратегічна ціль I. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах Оперативна ціль 2. Збереження навколишнього природного середовища та стале використання природних ресурсів, посилення можливостей розвитку територій, які потребують державної підтримки (макро- та мікрорівень)</p>	<p>Стратегічна ціль 3. Забезпечення високих стандартів життя на території громади Операційна ціль 3.2. Охорона навколишнього середовища</p>
<p>Стратегічна ціль I. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах Оперативна ціль 4. Розвиток інфраструктури та цифрова трансформація регіонів</p>	<p>Стратегічна ціль 3. Забезпечення високих стандартів життя на території громади Операційна ціль 3.3. Розвиток інфраструктури суспільної сфери</p>
<p>Стратегічна ціль I. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах Оперативна ціль 4. Розвиток інфраструктури та цифрова трансформація регіонів</p>	<p>Стратегічна ціль 3. Забезпечення високих стандартів життя на території громади Операційна ціль 3.4. Підвищення рівня правопорядку та громадської безпеки</p>
<p>Стратегічна ціль I. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах Оперативна ціль 1. Стимулювання центрів економічного розвитку (агломерації, міста) Стратегічна ціль II. Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів Оперативна ціль 2. Сприяння розвитку підприємництва, підтримка інтернаціоналізації бізнесу у секторі малого та середнього підприємництва</p>	<p>Стратегічна ціль 1. Ефективна підтримка економічного розвитку громади Операційна ціль 1.1. Підтримка розвитку малого та середнього підприємництва</p>

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

9. Потенційні джерела фінансування реалізації стратегії

Під час розробки плану заходів стратегії розвитку громади важливим моментом являється визначення потенційних джерел фінансування цих заходів. Джерелами фінансування заходів стратегії розвитку Новгород-Сіверської ТГ можуть бути:

9.1. Бюджет громади

Бюджетний кодекс України, ст. 64, передбачає, що джерелами доходів МТГ є різного роду надходження, які зараховуються до загального фонду. Їх перелік визначено Кодексом і нараховує близько 34 видів податків, акцизів, мита та інших видів надходжень, які повністю або частково зараховуються до бюджету Новгород-Сіверської міської ТГ. Найбільшими з них є: 60% податку на доходи фізичних осіб, єдиний податок (включаючи єдиний сільськогосподарський податок), акцизи та інші податки в залежності від специфіки МТГ. Як бачимо, база оподаткування для МТГ досить значна і передбачає зарахування до бюджетів цих МТГ великої кількості податків, що дозволить суттєво збільшити і загальний розмір цих бюджетів. Також важливо відзначити, що ці бюджети фактично стають незалежними, право розпоряджатись ними отримує виключно рада МТГ, а сама МТГ переходить на прямі міжбюджетні відносини з державою. Це забезпечує незалежність та самостійність МТГ у формуванні та реалізації власних бюджетів.

Фактичні розміри бюджетів громад свідчать про значне їх зростання, що позитивно відображається на зростанні можливостей рад МТГ фінансувати передбачені стратегією розвитку заходи. Зокрема, прогноз доходів Новгород-Сіверської міської територіальної громади на 2021 рік (без урахування трансфертів) обраховано в сумі 124.097,5 тис грн, у тому числі по загальному фонду – 121.472,3 тис грн.

9.2. Державний бюджет (включаючи субвенції і дотації)

Згідно Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» та Бюджетного кодексу передбачено, що ТГ переходить на прямі міжбюджетні відносини з Державним бюджетом, а отже на пряму отримує передбачені субвенції. На сьогодні існує кілька видів субвенцій, що становлять потенційні джерела фінансування заходів, передбачених стратегією ТГ:

- Базова та реверсна дотації – механізми, що призначені для горизонтального вирівнювання податкоспроможності територій і функціонують між державним бюджетом з одного боку, та місцевими бюджетами з іншого боку. Алгоритм розрахунку цих дотацій визначено у Бюджетному Кодексі України. Базова дотація перераховується з державного бюджету місцевим і служить основним інструментом підвищення податкової спроможності місцевих бюджетів. Новгород-Сіверська міська ТГ в 2021 році отримає 10.914,7 тис грн базової дотації.
- Субвенції та дотації на виконання передбачених законом функцій з надання послуг: (освітня субвенція, субвенції з місцевих бюджетів іншому місцевому бюджету). На 2021 рік очікується отримати: освітню субвенцію – 58.622,9 тис грн та субвенції з місцевих бюджетів іншим місцевим бюджетам загалом на суму 363,2 тис грн, з них на: здійснення підтримки окремих закладів та заходів у системі охорони здоров'я за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету в сумі 323,0 тис. грн, та іншої субвенції з місцевого бюджету в сумі 40,2 тис грн

Крім того, існує Державний фонд регіонального розвитку, який надає на конкурсних умовах фінансування на реалізацію проектів громад, в тому числі ТГ. Конкурс проводиться в рамках передбаченого фінансування в розрізі областей України, а одним з пріоритетів визначено підтримку проектів ТГ, що підвищує шанси на отримання такого фінансування.

Крім цього, існує можливість отримання публічних коштів, цільових, бюджетних центральних програм органів виконавчої влади, що будуть спрямовані на розвиток різних сфер у регіонах, а також субвенцій, трансферів з державного бюджету до місцевих бюджетів.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

9.3. Регіональні, національні, міжнародні та інші програми, в рамках яких можна отримати грантове фінансування

На сьогоднішній день важливим механізмом залучення коштів на реалізацію проектів в громадах є пошук та отримання грантового фінансування в рамках діяльності різноманітних національних та міжнародних програм.

Існує низка регіональних програм, які передбачають надання фінансування для реалізації проектів на місцевому рівні, зокрема це обласні конкурси підтримки проектів органів місцевого самоврядування та цільові програми (забезпечення питною водою, енергомодернізації комунальних об'єктів, переведення закладів освіти на опалення альтернативними джерелами енергії та тощо).

На сьогодні Україна бере участь великій кількості різного роду програм міжнародних донорів, зокрема:

1. Генеральний Директорат Європейської Комісії з розвитку та співпраці (DG DEVCO), фінансування яким надається в рамках дев'яти інструментів:
 - Європейський Інструмент з питань Демократії і Прав Людини (EIDHR)
 - Інструмент для забезпечення стабільності та миру (IcSP), Інструмент Партнерства (PI)
 - Інструмент співробітництва Європейської Комісії з питань ядерної та радіаційної безпеки (INSC)
 - Інструмент Фінансування Співробітництва для Розвитку (DCI)
 - Європейський Фонд Розвитку (EDF)
 - Інструмент Передвступної Допомоги (IPA II)
 - Європейський Інструмент Сусідства (ENI)
2. Інвестиційний Фонд Сусідства (NIF)
3. Німецьке Товариство Міжнародного Співробітництва (GIZ)
4. Швейцарська Агенція з Розвитку і Співробітництва (SDC)
5. Шведське Агентство з питань міжнародної співпраці та розвитку (SIDA)
6. Агентство Сполучених Штатів Америки з Міжнародного Розвитку (USAID)
7. Національний Фонд підтримки Демократії (NED)
8. Міжнародна організація з міграції (IOM)
9. Програма Співробітництва для Розвитку Міністерства Закордонних Справ і Торгівлі Канади
10. Міжнародний фонд Відродження
11. Міжнародний Вишеградський фонд
12. Програма «U-LEAD with Europe»
13. Програма Транскордонного Співробітництва
14. Інші національні та міжнародні фонди, які надають фінансування в рамках програм.

Варто відзначити співпрацю із програмою DOBRE, в ході якої передбачена можливість отримання фінансування на реалізацію окремих заходів стратегії. На етапі стратегічного планування експертами проекту спільно з Групою стратегічного планування було здійснено аналіз можливих проектів та визначено пріоритетні проекти, про фінансування яких громада планує звертатись до проекту.

9.4. Інші форми та індивідуальні програми залучення фінансування

Досить поширеною формою фінансування місцевих проектів є кошти, отримані в рамках співпраці влади, бізнесу та громадськості. Часто така співпраця оформлюється у вигляді т.з. «договорів соціального партнерства» і передбачають різноманітні форми фінансової або не фінансової підтримки з боку бізнесу або конкретно визначених закладів чи установ, або окремих проектів в громадах.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Вагомим показником є залучення коштів благодійної допомоги бюджетоутворюючих підприємств та в рамках соціального партнерства від великих агропідприємств, які орендують землі на території Новгород-Сіверської МТГ. Найактивніше в даному напрямку працює ПП «Новгород-Сіверські аграрні інвестиції», ТОВ «Відродження». А також - ПрАТ «Новгород-Сіверський сирзавод», ДП «Новгород-Сіверське лісове господарство».

Вони надають подарунки до різних свят, також надають допомогу щодо утримання комунальних доріг в зимовий період, використовуючи при цьому власну техніку.

Крім цього активну допомогу в вирішенні соціальних питань Новгород-Сіверської громади здійснює обласний депутат Сергій Сергієнко.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

10. Система впровадження стратегії

Спільна робота багатьох осіб, які взяли участь спочатку в розробці детального діагнозу умов розвитку громади, а далі до розробки стратегії її розвитку, буде марною, якщо запропоновані в цьому документі заходи не будуть реалізовані. Нажаль, часто трапляється, що стратегія після ухвалення перетворюється на мертвий документ, до якого вже ніколи більше не звертаються.

Розробка, а далі затвердження стратегії радою громади – це лише перший етап циклу стратегічного управління громадою. Наступні етапи для досягнення запланованих цілей це:

- результативна і ефективна реалізація заходів
- моніторинг впровадження стратегії та евалюація (оцінка) результатів реалізації заходів
- можливі коректування плану та його актуалізація.

Ці елементи повинні разом створити організовану систему, формально затверджену рішенням ради або голови громади.

10.1. Впровадження та моніторинг стратегії

Для того щоб схвалені радою громади положення стратегії були реалізовані, потрібен орган, який буде відповідальний за:

- поділ завдань
- відслідковування прогресу в їх впровадженні
- загальну оцінку
- внесення коректувань та доповнень
- внесення до стратегії нових пропозицій.

У випадку Новгород-Сіверської МТГ цим органом буде **Група управління стратегією**. За координацію роботи Групи буде відповідати голова Групи, в даному випадку - заступник голови МТГ. **Жінки будуть складати не менше 50% особового складу Групи. Крім того, до складу групи будуть входити представники таких груп:**

- **молодь**
- **особи старшого віку (група 60+)**
- **осіб з інвалідністю та/або осіб з особливими потребами.**

Окрім того, до складу Групи увійдуть представники місцевого самоврядування (працівники виконавчих органів та структурних підрозділів, депутати ради та старости), а також підприємці. Таке рішення має на меті забезпечення задоволення потреб вищезазначених груп під час впровадження та актуалізації стратегії. З метою забезпечення ефективної роботи Групи, планується, що вона буде значно меншою від Групи стратегічного планування, і нараховуватиме біля 20 членів.

Моніторинг – процес регулярного збору та аналізу інформації, що стосується впровадження стратегії, який проводиться під час реалізації стратегії. Він має відповідати на запитання, чи щось, що було заплановано, фактично було зроблене, та базується на аналізі досягнення кількісних показників, зазначених в очікуваних показниках продукту кожного окремого заходу. Моніторинг – це свого роду сигналізатор, який інформує, коли впровадження відбувається не у відповідності з планом. Завдяки йому можливо:

- прийняти коректуючі заходи
- скорегувати плани
- мінімізувати наслідки непередбачених подій.

Група буде два рази в року (до кінця вересня за перше півріччя даного року та до кінця березня – за цілий попередній рік) готувати звіт з реалізації стратегії, що міститиме інформацію про завершені завдання, поточні завдання в процесі реалізації та завдання, реалізація яких не розпочалась з

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

поясненням причин можливих запізнь. Ці дані будуть надаватись Групі в формі спеціального формуляра підрозділами, що вказані в плані заходів як відповідальні за виконання окремих заходів. У випадку ідентифікації важливих проблем в реалізації якогось з заходів (які можуть призвести до повного або часткового невиконання чи запізнення), група буде визначати існуючу ситуацію і приймати управлінські рішення. Наслідком висновків, що містяться в звіті, може бути пропозиція внесення змін до документу, що полягають, наприклад, на змінах термінів, видаленню чи додаванню визначених записів. В подальшому звіт буде представлено головою групи управління стратегією під час сесії ради громади.

10.2. Оцінка результатів реалізації стратегії (евалюація)

Оцінка (евалюація) – це погляд на реалізацію стратегії з точки зору досягнення результатів, які мали бути досягнені. Вона має відповідати на запитання, чи якщо щось було зроблено, чи щось було зроблено добре та проводиться шляхом аналізу стану досягнення показників результату кожного окремого заходу. Оцінка повинна проводитись протягом всього часу реалізації стратегії. Наслідками негативної оцінки під час реалізації стратегії можуть бути:

- закінчення даного завдання раніше
- зміна цілей
- зміна способів реалізації.

В свою чергу підсумкова оцінка не впливає на саму стратегію під час її реалізації, але може мати наслідком нові проекти в новій стратегії. Вона призначена для збору досвіду і отримання висновків на майбутнє.

За оцінку результатів впровадження стратегії буде відповідати Група управління стратегією, яка передаватиме звіт (разом зі звітом по моніторингу) голові громади і далі раді громади. У випадку Новгород-Сіверської міської територіальної громади було визначено що робоча група щороку, одночасно з проведенням моніторингу стану реалізації заходів стратегії за попередній рік, проводитиме і оцінювання стану реалізації Стратегії.

10.3. Процедура актуалізації стратегії

Стратегія повинна мати постійний плановий характер. Раз на 4 роки буде виконуватись її ґрунтовний перегляд та актуалізація одночасно з перенесенням горизонту програмування, тобто оформленням чергового плану заходів. Можливі коректування чи доповнення повинні виконуватись на підставі внутрішніх чи зовнішніх умов, що змінились. До стратегії необхідно вносити нові заходи, що виникають з нових можливостей, або визначених нових потреб.

Роль координатора процесу актуалізації стратегії буде виконувати Група управління стратегією. Вона буде збирати пропозиції змін від керівників окремих організаційних чи структурних підрозділів органу місцевого самоврядування, голів комісій ради МТГ, а далі передавати їх голові МТГ. Особливо важливим джерелом інформації будуть проведені наступні соціологічні дослідження.

10.4. Інформування громадськості

Головною метою підготовки, а далі впровадження стратегії є визначене баченням забезпечення мешканцям громади якомога комфортніших умов життя, праці та відпочинку. Реалізація стратегії повинна слугувати місцевій громадськості і відповідно до цього громадськість повинна повідомляти про ключові записи стратегії, оскільки ухвалений радою МТГ документ є не тільки „дороговказом” для діяльності органу місцевого самоврядування, а й виконувати також інформаційні функції для мешканців – вони повинні довідатись з неї, які заходи будуть в перспективі наступних років реалізовуватись владою громади і її підрозділами.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Окрім публікації повної версії діагнозу та стратегії на офіційній інтернет-сторінці громади в окремій вкладці, що присвячена рішенням ради МТГ, найважливіші тези стратегії будуть презентовані на головній сторінці інтернет-сайту громади і в локальних засобах масової інформації.

Важливим є також системне інформування місцевої громадськості про прогрес у впровадженні стратегії, передусім через публікацію щорічних, зведених звітів.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

11. Детальний план заходів Стратегії розвитку Новгород-Сіверської міської територіальної громади на 2021-2025 роки

Стратегічна ціль 1. Ефективна підтримка економічного розвитку громади

Операційна ціль 1.1. Підтримка розвитку малого та середнього підприємництва

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
1.1.1. Створення та забезпечення поточної діяльності Центру підтримки підприємництва та туризму (в т.ч. стимулювання жіночого підприємництва)	1 Центр підтримки підприємництва та туризму Кількість працівників Центру	Збільшення кількості підприємців Збільшення кількості туристів	Кількість зареєстрованих підприємців (жінок, чоловіків) Кількість туристів, що отримали послуги в Центрі	Рішення сесії про штатний розпис Звіти податкової Звіти Центру	Відділ економіки міської ради	Податкова інспекція, ЦНАП, відділ культури і туризму міської ради	Державний бюджет, бюджет громади, грантові кошти	2021-2022 роки – створення; 2022-2025 роки - забезпечення діяльності
1.1.2. Розробка та подальша промоція інвестиційного паспорту громади. Створення бази потенційних інвестиційних можливостей в громаді	Розроблений та оприлюднений інвестиційний паспорт Новгород-Сіверської МТГ (в т.ч. реєстр вільних приміщень, споруд, будівель, земельних ділянок, які	Збільшення інвестиційної привабливості громади Покращення умов для ведення бізнесу Покращення умов інвестиційної	Кількість звернень інвесторів Кількість вкладених коштів Кількість реалізованих інвестиційних проектів Звернення	Звіти структурних підрозділів ради Заяви на оренду	Відділ інвестицій та комунального майна міської ради	Структурні підрозділи міської ради. Відділ житлово-комунального господарства, відділ земельних відносин, відділ	Бюджет громади	Розробка інвестиційного паспорту – I півріччя 2022 року Створення бази на веб-сайті – II півріччя 2022 року Постійне

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
	можливо надати в оренду та під інвестиції) База на веб-сайті громади	діяльності в громаді	бізнесу з заявами на оренду. Кількість переглядів веб – сайту			економіки міської ради		оновлення – до 2025 року
1.1.3. Активна ярмаркова діяльність продукцією власних підприємців та залучення інших виробників (в т.ч. стимулювання жіночого підприємництва)	Кількість заходів, в яких брала участь громада (не менше 5 шт. щорічно)	Покращення умов для ведення та сприяння розвитку малого та середнього бізнесу в громаді. Задоволення потреб мешканців громади.	Кількість проведених заходів Рівень задоволення підприємців та населення Кількість залучених підприємців до ярмаркової діяльності, з них жінок, чоловіків; кількість відвідувачів ярмаркової діяльності	Звіти структурних підрозділів ради. Результати соціологічних досліджень.	Заступник міського голови, старости	Громадські об'єднання, підприємці МТГ	Бюджет громади, спонсорські кошти	Постійно починаючи з 2022 року

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Операційна ціль 1.2. Підтримка розвитку інноваційного екологічного сільського господарства

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
1.2.1. Розвиток співпраці між громадою, об'єднаннями підприємців та фермерів громади	Зустрічі з керівництвом громади – 4 в рік (щокварталу) Спільні заходи – 2 в рік (День підприємця, День міста)	Налагодження системної співпраці між керівництвом громади та бізнесом	Кількість учасників зустрічей (жінок, чоловіків)	Звіт про проведення	Відділ економіки міської ради	Відділ державної реєстрації міської ради	Бюджет громади	2022 рік
1.2.2. Забезпечення надання інформації, консультацій та навчання в громаді за напрямками інноваційне сільське господарство та розвиток фермерських господарств і створення кооперативів (в т.ч. стимулювання жіночого підприємництва)	Кількість наданих консультацій (не менше 20 шт. в рік) Кількість проведених навчань (не менше 5шт. в рік) Кількість осіб, що скористались консультаціями та навчанням (не менше 50 осіб в рік)	Покращення умов для ведення та сприяння розвитку малого та середнього бізнесу в пріоритетних сферах МТГ. Збільшення рівня зайнятості населення.	Кількість суб'єктів бізнесу за пріоритетними напрямками Рівень зайнятості (безробіття)	Звіти фіскальних служб Звіти центру зайнятості	Заступник міського голови, відділ економіки міської ради	Громадські організації, районний центр зайнятості, Експерти DOBRE	Бюджет громади, грантові кошти	2021-2023 роки

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Операційна ціль 1.3. Підтримка розвитку туризму як інструменту економіки

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
1.3.1. Проведення аналізу стану туристично привабливих об'єктів, місць та суб'єктів надання послуг в громаді, формування їх каталогу (з представленням інформації щодо доступності об'єктів для маломобільних груп населення)	Створений каталог туристичних місць та надавачів послуг	Наявність інформації про об'єкти та суб'єкти надання послуг в сфері туризму	Кількість об'єктів, включених в каталог Кількість суб'єктів надання туристичних послуг, включених в каталог	Звіт відділу про формування каталогу	Відділ культури і туризму	Музей-заповідник, відділ земельних відносин, відділ економіки, відділ житлово-комунального господарства міської ради	Бюджет громади	Створення каталогу до кінця 2022 року Актуалізація – до 2025 року
1.3.2. Промоція туристичного потенціалу (з представленням інформації щодо доступності об'єктів для маломобільних груп населення)	Налагоджено співпрацю з 5 інтернет-виданнями Виготовлено 1000 листівок Участь в 3 спеціалізованих виставках Підписання	Активізація туристичної сфери	Збільшення кількості туристичного збору у дохідній частині бюджету громади	Звіти фінансового управління про виконання бюджету	Відділ культури і туризму міської ради	Фінансове управління, відділ економіки, сектор зв'язків з громадськістю та з питань діяльності засобів масової інформації	Бюджет громади	Від кінця березня 2022 року

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
	договорів з 5 турфірмами про співпрацю					міської ради		
1.3.3. Формування та промоція реєстру об'єктів та надавачів послуг туристичного напрямку (з представленням інформації щодо доступності об'єктів для маломобільних груп населення)	Буклет з інформацією, розміщення інформації на сайтах відповідного спрямування у мережі "Інтернет" (на туристичних ресурсах)	Активізація туристичної сфери Збільшення кількості туристів, що скористались послугами місцевих надавачів послуг	Кількість виданих буклетів Кількість включених надавачів послуг туристичного напрямку	Бухгалтерська документація Інформація на сайті Інформація надавачів послуг	Відділ культури і туризму міської ради	Відділ економіки, сектор зв'язків з громадськістю та з питань діяльності засобів масової інформації міської ради	Бюджет громади	Розробка реєстру та буклету – до кінця травня 2022 року Оновлення інформації – до 2025 року
1.3.4. Організація поїздок навчального спрямування у громади, які мають успішний туристичний досвід (в т.ч. стимулювання жіночого підприємництва)	Чотири навчальних візити для надавачів послуг та відповідальних працівників Центру і Міськради	Підвищення рівня знань в туристичній сфері Збільшення кількості туристичних послуг в громаді	Кількість нових туристичних послуг Кількість мешканців, які працюють у сфері туризму	Статистичні звіти відділу Опитування учасників Інформація надавачів послуг	Відділ культури і туризму міської ради	Відділ економіки, сектор зв'язків з громадськістю та з питань діяльності засобів масової інформації міської ради	Бюджет громади	Протягом 2022 року

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
1.3.5. Організація та проведення заходів, спрямованих на популяризацію туристичного потенціалу (з представленням інформації щодо доступності об'єктів для маломобільних груп населення)	Проведені заходи: Акцій – не менше ніж дві в рік, фестивалів – два на рік, традиційних свят – не менше ніж 5 на рік	Збільшення кількості туристів	Кількість розданих буклетів, проведених інтерв'ю серед гостей	Статистичні звіти відділу культури і туризму міської ради	Відділ культури і туризму міської ради	Відділ економіки, сектор зв'язків з громадськістю та з питань діяльності засобів масової інформації, відділ житлово-комунального господарства міської ради Підприємці	Бюджет громади	Постійно, протягом 2021-2025 років
1.3.6. Налагодження співпраці з туристичними кампаніями	Підписання меморандуму про співпрацю з 2 туристичними компаніями	Співробітництво з туристичними компаніями щодо розвитку інвестиційної діяльності у галузі туризму	Кількість спільних заходів, проєктів і т.і.	Звітність закладів, що реалізують спільні заходи	Відділ культури і туризму міської ради, Центр підтримки підприємництва та туризму	ГО, туристичні компанії	Бюджет громади, кошти донорів	2022-2023 роки
1.3.7. Створення та наповнення вкладки «Туризм» на офіційному веб-сайті (з представленням інформації щодо	Вкладка «Туризм» на офіційному веб-сайті Не менше 10 нових матеріалів щороку	Інформування туристів про туристичний потенціал громади	1 кількість переглядів веб – сайту 2 кількість туристів	Статистика сайту	Відділ культури і туризму міської ради,	Відділ економіки, сектор зв'язків з громадськістю та з питань діяльності засобів масової	Бюджет громади	Створення – 2022 Наповнення – постійно до 2025 року

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
доступності об'єктів для маломобільних груп населення)						інформації міської ради, Центр підтримки підприємництва та туризму		

Операційна ціль 1.4. Забезпечення високих стандартів обслуговування інвесторів

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
1.4.1. Створення генерального плану м. Новгород-Сіверського	1 генеральний план (1 план зонування, 1 історико-архітектурний опорний план)	Ефективне використання територій для задоволення сучасних та майбутніх потреб суспільства, підвищення прозорості інвестиційної діяльності та економічної активності міста	Генеральний план (план зонування, історико-архітектурний опорний план) Кількість учасників заходу з обговорення Генерального плану	Документація відділу містобудування та архітектури; Протокол заходу з обговорення Генерального плану	Відділ містобудування та архітектури міської ради	Відділ економіки, фінансове управління міської ради, проектні організації	Бюджет громади	До 2025 року

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

1.4.2. Комплексний план просторового розвитку території Новгород-Сіверської міської ТГ	1 комплексний план просторового розвитку	Здійснення просторового планування по всій території громади; підвищення прозорості інвестиційної діяльності та підвищення економічної активності в громаді	Комплексний план просторового розвитку території	Документація відділу містобудування та архітектури	Відділ містобудування та архітектури міської ради	Відділ економіки, фінансове управління міської ради, проектні організації	Державний бюджет, бюджет громади	До 2025 року
1.4.3. Створення відділу з питань інвестицій, визначення відповідальної посадової особи в МТГ з питань інвестицій та покладання на нього обов'язків щодо роботи з інвесторами (з дотриманням принципів гендерної рівності)	Кількість відділів - 1, відповідальна особа - 1	Покращення умов для ведення та сприяння розвитку малого та середнього бізнесу в МТГ Збільшення робочих місць Збільшення рівня зайнятості населення	Кількість інвесторів Кількість нових робочих місць Рівень зайнятості (безробіття)	Звіти фіскальних служб. Звіти центру зайнятості	Заступник міського голови	Постійна депутатська комісія з питань планування, бюджету та комунальної власності	Бюджет громади	2022 рік
1.4.4. Інвентаризація земель територіальної громади	Технічна документація по інвентаризації земель громади	Формування бази вільних земельних ділянок для відведення, продажу Інвентаризація земель громади	Площа земель, по яким проведено інвентаризацію Кількість укладених договорів	Рішення ради про затвердження технічної документації Публічна карта України	Відділ земельних відносин міської ради	Держгеокадастр Державні реєстратори	Бюджет громади, залучені кошти	До 2025 року

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
			користування земельними ділянками	Державний реєстр речових прав				

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Стратегічна ціль 2. Забезпечення доступу мешканців до різноманітних суспільних послуг високої якості та підтримка для найбільш потребуючих категорій мешканців

Операційна ціль 2.1. Ефективна система управління громадою

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
2.1.1. Формування мережі закладів освіти, яка відповідає освітнім потребам мешканців громади та забезпечення її ефективної діяльності	Спроможна, відповідаюча актуальним потребам громади мережа закладів освіти Зміна типу закладів освіти, ліквідація навчально-виховних комплексів, мало комплектних шкіл, створення ліцею відповідно до освітнього законодавства	Забезпечення надання якісних освітніх послуг Забезпечення якісного освітнього середовища	Кількість дітей, які здали ЗНО на більше, ніж 160 балів, отримали перемоги в конкурсах, олімпіадах (з них дівчата, хлопці) Підвищення рівня освітньої діяльності	Звіти відділу Результати державного аудиту	Відділ освіти, молоді та спорту міської ради	Фінансове управління міської ради	Бюджет громади	Розробка–Плану – I півріччя 2022 року. Реалізація –до 2025
2.1.2. Забезпечення формування нового	Програма Показники передбачені	Надання якісних та сучасних освітніх послуг	Кількість отриманої техніки (ПК, STEM-лабораторії, сучасні класи за	Звіти відділу	Відділ освіти, молоді та спорту міської ради	Фінансове управління міської ради, ЦПРПП	Бюджет громади, Державний бюджет;	Актуалізація програми до кінця

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

<p>освітнього простору шляхом розробки та реалізації програми. «Розвиток освіти Новгород-Сіверської МТГ»</p>	<p>програми «Розвиток освіти Новгород-Сіверської МТГ»</p>		<p>профільними напрямками) Кількість дітей (дівчат/хлопців), які навчаються в STEM-лабораторії Кількість перемог на конкурсах (дівчат, хлопців) за STEMнапрямок Кількість випускників (дівчат/хлопців), які вступили в ВУЗи за напрямком STEM</p>				<p>кошти цільових програм; програми міжнародної технічної допомоги; благодійні внески та кошти спонсорів.</p>	<p>2021 року. Реалізація до 2025 року.</p>
<p>2.1.3. Забезпечення надання якісних адміністративних послуг через ЦНАП (з урахуванням потреб маломобільних груп населення)</p>	<p>Закуплено оснащення для ЦНАПУ: меблі, обладнання, програмне забезпечення – не менше 1 шт. Розроблено та впроваджено план дій щодо удосконалення якості послуг – 1шт. Розроблено інформаційних та технологічних карток на послугу</p>	<p>Покращення якості надання та кількості адмінпослуг Скорочення часу надання адмінпослуг Підвищення рівня доступності до адмінпослуг для мешканців віддалених сіл</p>	<p>Рівень задоволення мешканців Кількість відвідувачів ЦНАП Кількість осіб з інвалідністю, що скористалися послугами ЦНАП Зменшення кількість скарг Кількість віддалених робочих місць</p>	<p>Звіт ЦНАП Звіти ЦНАП щодо кількості адмінпослуг для мешканців віддалених сіл за місцем їх отримання Результати соціологічних досліджень Дані журналу звернень громадян</p>	<p>Відділ надання адміністративних послуг, відділ державної реєстрації міської ради</p>	<p>Постійна депутатська комісія з питань планування, бюджету та комунальної власності</p>	<p>Бюджет громади, грантові кошти</p>	<p>2023-2025 роки</p>

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

2.1.4. Запровадження е-послуг у ЦНАПі	Відкриття е-послуг у ЦНАПі	Зменшення кількості паперових звернень в ЦНАП	Кількість звернень для отримання послуг через електронні сервіси (від жінок, чоловіків різного віку)	Звіти ЦНАП	Відділ надання адміністративних послуг, відділ державної реєстрації міської ради	Головний спеціаліст з інформаційних технологій міськради, програмні спеціалісти	Бюджет громади, Державні кошти, інші	До 2025 року
2.1.5. Організація навчання (в т.ч. – з питань гендерної рівності) та підвищення кваліфікації посадових осіб міської ради її виконавчих органів та мешканців громади	Кількість посадовців та інших фахівців які підвищать кваліфікацію або пройдуть навчання – не менше 50 осіб щорічно	Покращення якості надання послуг Створення умов для ефективного розвитку громад	Рівень задоволення мешканців від отримання послуг Зменшення кількості скарг	Дані кадрового підрозділу про кількість отриманих сертифікатів Дані журналу вхідної кореспонденції про кількість проведених тренінгів Результати досліджень Дані журналу звернень громадян	Секретар міської ради, начальник відділу управління персоналом міської ради	Чернігівський Центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників, Експерти Програми (DOBRE)	Бюджет громади, грантові кошти	2021-2025 роки
2.1.6. Аналіз управлінської структури громади, працевлаштування нових спеціалістів (з	Рішення сесій міської ради щодо структури міської ради	Підвищення ефективності роботи структурних підрозділів міської ради, якісні	Проведено аналіз управлінської структури громади, кількість працевлаштованих	Кількість проведених конкурсів на заміщення вакантних посад, звіти	Відділ управління персоналом міської ради	Керівництво міської ради, структурні підрозділи міської ради	Бюджет громади	Проведення аналізу – 2022 рік. Реалізація – до 2024 року

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

дотриманням принципів гендерної рівності)		виконання посадових обов'язків						
2.1.7. Впровадження системи електронного документообігу для органів місцевого самоврядування	Система електронного документообігу	Зменшення кількості паперових документів Швидкість обробки даних	Кількість документів в цифровому форматі	Система електронного документообігу	Загальний відділ міської ради	Головний спеціаліст з інформаційних технологій міської ради	Бюджет громади	Розробка–2022 рік. Реалізація до 2025 року
2.1.8. Розвиток електронних сервісів для взаємодії мешканців з владою	Система електронних звернень, електронні петиції на сайті громади	Збільшення частки електронних звернень та петицій до міської ради	Кількість електронних звернень та петицій Кількість позитивно розглянутих петицій і звернень	Системи електронних звернень та петицій	Сектор роботи з громадськістю та з питань діяльності ЗМІ	Керуючий справами виконавчого комітету міської ради, головний спеціаліст з інформаційних технологій міської ради	Бюджет громади	До 2023 року
2.1.9. Підвищення рівня комп'ютерної обізнаності та грамотності серед населення громади (з урахуванням	Відео уроки щодо комп'ютерної обізнаності та грамотності на сайті – не менше 10 Заняття на базі закладів культури – не менше 10 в	Збільшення кількості мешканців, які здобули комп'ютерні знання	Кількість переходів на сайт, ютуб-каналу МТГ	Відвідування сайту, ютуб-каналу МТГ	Головний спеціаліст з інформаційних технологій міської ради	Головний спеціаліст з інформаційних технологій міської ради, мешканці громади	Бюджет громади	До 2023 року

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

потреб потреб осіб старшого віку)	рік							
2.1.10. Реалізація програми залучення лікарських кадрів для забезпечення КНП «Новгород-Сіверська ЦМЛ» спеціалістів (з дотриманням принципів гендерної рівності)	Показники програми Кількість залучених лікарів Кількість виділеного по програмі житла	Надання якісних медичних послуг вторинного рівня Розширення переліку медичних послуг	Рівень задоволеності пацієнтів від отриманих послуг	Опитування отримувачів послуг Рішення сесії-затвердження програми Контракти з лікарями	КНП «Новгород-Сіверська ЦМЛ»	Міська рада	Бюджет громади, позабюджетні кошти (спонсорські внески тощо)	До 2023 року
2.1.11. Ініціювання проведення ремонтів історичних об'єктів, що розташовані в м. Новгород-Сіверський (з урахуванням потреб маломобільних груп населення)	Кількість офіційних запитів до балансоутримувачів історичних об'єктів щодо проведення ремонту	Збереження та покращення стану історичних об'єктів на території міста	Рівень задоволеності мешканців громади Сума фінансування, виділеного на ремонт об'єктів	Інформація міської ради Результати опитування мешканців	Відділ містобудування та архітектури міської ради		Обласний бюджет	2022 рік

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)
Операційна ціль 2.2. Підвищення якості надання послуг в сфері соціальної допомоги та охорони здоров'я

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
2.2.1. Пропаганда здорового способу життя (з урахуванням потреб усіх груп жителів)	Виступи у ЗМІ Проведення заходів з пропаганди здорового способу життя – не менше 5 щорічно Проведення зустрічей та бесід – не менше 5 щорічно	Зменшення рівня соціально значущих захворювань	Кількість захворювань в рік Кількість осіб (жінок/чоловіків), залучених до занять фізичною культурою, Кількість проведених бесід, кількість учасників бесід (жінок/чоловіків)	Статистичний звіт Центру ПМСД	КНП «Новгород-Сіверський міський центр ПМСД»	Відділ освіти, молоді та спорту міської ради Поліція Молодіжна рада	Кошти НСЗУ	2022-2025 роки
2.2.2. Розробка та реалізація програми щодо покращення матеріально-технічної бази КНП «Новгород-Сіверський міський центр ПМСД»	Програма – 1 Показники програми	Покращення якості надання первинних медичних послуг	Рівень задоволення населення Забезпечення медпослугами на рівні сімейного лікаря 75% звернень Кількість виявлених хворих (жінок /	Рішення сесії про затвердження Програми. Результати анкетування	КНП «Новгород-Сіверський міський центр ПМСД»	Міська рада	Бюджет громади	Розробка – IV квартал 2021 року. Реалізація – 2022 – 2025 року.

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
			чоловіків)					
2.2.3. Розширення переліку медичних послуг, що надаються КНП «Новгород-Сіверська ЦМЛ»	Збільшення кількості пакетів послуг до 18 (в т.ч. для пакету COVID – встановлена киснева станція). Необхідне збереження усіх пакетів послуг	Покращення ефективності лікування, скорочення термінів стаціонарного лікування, зменшення смертності	Показник смертності (серед різних гендерних груп) Кількість пацієнтів (жінок, чоловіків) що скористались послугою	Договори з НЦЗУ Звіти закладу	КНП «Новгород-Сіверська ЦМЛ»	Міська рада	Бюджет громади, позабюджетні кошти (спонсорські внески тощо)	До 2025 року
2.2.4. Розробка та реалізація програми щодо покращення матеріально-технічної бази КНП «Новгород-Сіверська ЦМЛ»	Програма – 1 Показники програми	Покращення якості надання вторинних медичних послуг	Рівень задоволення населення. Кількість наданих послуг (жінкам / чоловікам)	Рішення сесії про затвердження Програми Результати анкетування	КНП «Новгород-Сіверська ЦМЛ»	Міська рада	Бюджет громади	Розробка – IV квартал 2021 року. Реалізація – 2022 – 2025 року.
2.2.5. Реконструкція двоповерхової будівлі колишнього терапевтичного відділення (з урахуванням потреб	Приміщення, що відповідає сучасним умовам надання послуги	Покращення якості та комфортності умов надання медичних послуг	Кількість наданих в приміщенні послуг (жінкам / чоловікам) Рівень задоволеності пацієнтів	Статистичні дані, звіти закладу Результати опитування пацієнтів Акти виконання	КНП «Новгород-Сіверська ЦМЛ»	Міська рада	Державні та недержавні гранти	Виготовлення ПКД – 2022 рік. До 2025 року

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
маломобільних груп населення)				робіт				

Операційна ціль 2.3. Покращення якості послуг в сферах освіти, культури, спорту та відпочинку

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
2.3.1. Перетворення чотирьох клубних закладів у населених пунктах громади на центри культурних послуг (як пілотний проект) (з урахуванням потреб маломобільних груп населення)	4 центри культурних послуг в селах громади: Грем'яч, Дігтярівка, Чайкине, Лісконоги	Перетворення закладів, посилення матеріально-технічної бази, збільшення кількості послуг та активностей у закладі	Утворення чотирьох ЦКП, збільшення кількості послуг, що надаються мешканцям громади Кількість заходів, що проводяться в центрах культурних послуг Кількість учасників аматорських формувань, клубів за інтересами тощо (жінок, чоловіків, різного віку)	Статистичні звіти відділу культури і туризму Новгород-Сіверської міської ради	Відділ культури і туризму міської ради	Відділ освіти, молоді та спорту, відділ житлово-комунального господарства господарства громади	Бюджет громади	У півтора роки по два заклади (до 01 липня 2022 року та 01 грудня 2023 року)

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
2.3.2. Розробка та впровадження Плану заходів щодо збереження та розвитку місцевих традицій та обрядів, популяризації нематеріальної культурної спадщини, яка притаманна Сіверщині	Відродження проведення літературно-мистецького свята "Нетлінне "Слово..." та проведення фестивалю мистецтв у с. Грем'яч на свято Петра і Павла. Проведення активностей у закладах культури та сільських населених пунктах громади	Збереження та розвитку місцевих традицій та обрядів, популяризації нематеріальної культурної спадщини	Кількість проведених заходів Кількість учасників заходів	Звіт про виконання Плану заходів, статистичні звіти відділу культури, туризму та з питань діяльності засобів масової інформації	Відділ культури і туризму міської ради	Відділ освіти, молоді та спорту, відділ житлово-комунального господарства міської ради, старости	Бюджет громади, інші не заборонені законодавством джерела	Розробка плану – I півріччя 2022 року. Реалізація – 2022-2024 роки
2.3.3. Підвищення якості освіти – підвищення кваліфікації вчителів	Проходження кожним педагогічним працівником громади курсів підвищення кваліфікації, сертифікації	Забезпечення навчання, курсів і тренінгів для педагогічних працівників	Кількість осіб, що підвищили кваліфікацію Підвищення якості освітнього процесу	Свідоцтва, сертифікати, інші документи про підвищення кваліфікації педагогів, результати	Відділ освіти, молоді та спорту міської ради	Центр професійного розвитку педагогічних працівників	Бюджет громади, державний бюджет	2022 рік

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
				успішності здобувачівосвіти				
2.3.4. Розвиток мережі активних парків (з урахуванням потреб усіх груп жителів) (окремі заходи для людей старшого віку)	Створення локації для занять спортом поблизу Новгород-Сіверського парку ім. Т. Шевченка	Покращення здоров'я населення громади, зростання чисельності фізично здорових людейпропаганда здорового способу життя	Кількість осіб, що займаються фізичною активністю в парку	Відгуки користувачів активних парків, медична статистика	Відділ освіти, молоді та спорту міської ради	Новгород-Сіверська комплексна дитячо-юнацька спортивна школа	Бюджет громади	3 осені 2021 року
2.3.5. Забезпечення повсюдного доступу до послуг в сфері культури по всій території громади шляхом створення і забезпечення діяльності Мобільного кінотеатру	Закуплене обладнання для Мобільного кінотеатру Реалізована програма показів кінофільмів в населених пунктах громади	Покращення рівня отримання послуг в сфері культури та розширення пропозиції заходів, передусім – для сільських населених пунктів громади	Рівень задоволення мешканців Кількість кінопоказів (в розрізі населених пунктів) Кількість глядачів (по різним категоріям)	Акти на закупівлю обладнання Звіти відділу культури і туризму з реалізованих заходів Результати опитування	Відділ культури і туризму міської ради	Відділ освіти, молоді та спорту міської ради Молодіжна рада Управління соціального захисту, сім'ї та праці міської ради	Бюджет громади	Створення мобільного кінотеатру – 2022 Реалізація показів – 2022-2025

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
2.3.6. Створення та забезпечення функціонування комфортного місця відпочинку і дозвілля молоді	Створено «Молодіжний сквер»	Забезпечення активного та змістовного дозвілля молоді	Кількість молодих жінок та чоловіків, що проводять дозвілля у молодіжному сквері Кількість заходів	Результати опитування Статистика з проведених заходів	Відділ освіти, молоді та спорту міської ради	Молодіжна рада Новгород-Сіверської міської територіальної громади	Бюджет громади Програма ДОБРЕ	Створення парку – до кінця 2021 року Реалізація - – до 2025 року
2.3.7. Реорганізація та підвищення ефективності діяльності позашкільної освіти	Створений єдиного Центру позашкільної освіти громади (на базі колишнього ЦДЮТ)	Підвищення якості позашкільної освіти, розширення мережі гуртків	Збільшення кількості вихованців (зокрема з сільської місцевості), їх успішна участь у творчих конкурсах	Звіт закладу, , нагороди, здобуті на творчих конкурсах	Відділ освіти, молоді та спорту міської ради	Центр професійного розвитку педагогічних працівників, відділ культури і туризму міської ради	Бюджет громади	До 2022 року
2.3.8. Забезпечення ефективної дистанційної форми організації освітнього процесу	Забезпечення освітнього процесу технічними засобами для організації навчальних занять за дистанційною формою	Надання якісних освітніх послуг шляхом застосування сучасних форм і методів викладання	Кількість дітей, що дистанційно навчаються Кількість он-лайн уроків та занять	Звіти освітніх закладів Результати успішності здобувачів освіти	Відділ освіти, молоді та спорту міської ради	Центр професійного розвитку педагогічних працівників, відділ культури і туризму, заклади освіти громади	Бюджет громади, Державний бюджету	2021 - 2022 рік, в подальшому – за потреби

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
2.3.9. Підготовка спортивної інфраструктури для проведення спортивних змагань (в т.ч. обласних та всеукраїнських) з баскетболу, футболу, волейболу та інших видів спорту; встановлення нових спортивних та ігрових дитячих майданчиків; заохочення та популяризація активного способу життя (з урахуванням потреб усіх груп жителів) (окремі заходи для людей старшого віку) (з	Реконструйований міський стадіон; будівництво 2 нових мультифункціональних майданчиків; реконструкція кінотеатру «Літній», створення на його базі спортивної зали	Підвищення якості занять фізичною культурою та спортом Забезпечення якісного активного відпочинку для мешканців громади Зниження рівня захворюваності та відсотка населення громади зі шкідливими звичками	Кількість призерів та переможців спортивних змагань, турнірів, чемпіонатів. Рівень задоволеності дозвіллям мешканців громади. Кількість учасників змагань (жінок, чоловіків, дівчат, хлопців, різного віку) Кількість осіб, що займаються спортом та фізичною культурою на стадіоні (жінок, чоловіків)	Результати соціологічного дослідження. Спортивна статистична звітність.	Відділ освіти, молоді та спорту міської ради	ЦПРПП, КДЮСШ	Бюджет громади, Державний бюджет, ДФРР; позабюджетні кошти (спонсорські внески тощо)	2022-2025

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
урахуванням потреб маломобільних груп населення)								
2.3.10. Створення та покращення умов активного відпочинку мешканців - реалізація проекту щодо підвищення туристичної привабливості м. Новгород-Сіверський (з урахуванням потреб усіх груп жителів) (окремі заходи для людей старшого віку) (з урахуванням потреб маломобільних груп населення)	Показники проекту Створена зона відпочинку – набережна річки Десна	Забезпечення мешканців та гостей громади можливістю відпочинку в комфортних умовах	Кількість проведених заходів – 10/рік, встановлення 4 інформаційно-туристичних пунктів; - створення 1 нового туристичного маршруту - збільшення туристичного потоку на 30%. - залучення не менше 10 виробників локальної продукції. Кількість осіб, що проводять дозвілля на території зони відпочинку (жінок,	Акти виконаних будівельних робіт. Звіти про проведення фестивалів, культурно-масових та спортивних заходів. Туристичні путівники. Каталоги та комерційні пропозиції туристичних агентств.	Відділ економіки міської ради	Відділ житлово-комунального господарства, відділ містобудування та архітектури, відділ бухгалтерського обліку, планування та звітності міської ради, підрядна організація	Бюджет громади, державний бюджет	2022 рік – створення умов (набережна) 2022-2025 – реалізація заходів

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
			чоловіків)					
2.3.11. Створення та забезпечення діяльності ресурсної кімнати «Тримай баланс»	Створена та облаштована ресурсна кімната	Створення можливостей для відновлення ресурсу жінок Новгород-Сіверської громади	Кількість проведених циклів навчально-тренінгових, спортивно-тренувальних занять, воркшопів і майстеркласів, групових та індивідуальних консультацій. Кількість осіб, що відвідують ресурсну кімнату, зокрема жінок тимчасово безробітних, дружин учасників АТО та ін.	Звіти з проведених заходів Документація на створення ресурсної кімнати	КУ «Новгород-Сіверський центр професійного розвитку педагогічних працівників»	Український Жіночий Фонд, відділ освіти, молоді та спорту миської ради ГО «Ліга натуралістів»	Програма ДОБРЕ, бюджет громади	Створення – 2021 рік. Забезпечення діяльності – 2022 – 2025 роки.
2.3.12. Реалізація проекту «Хай буде DOBRE в громаді!», «Щаслива родина – успішна громада»	Виконання показників та заходів проекту	Забезпечення підтримки учасників АТО/ООС та їх родин, забезпечення активного відпочинку	Кількість проведених навчань та тренінги Кількість учасників проекту (жінок, чоловіків), зокрема осіб з інвалідністю	Звіт з реалізації	КУ «Новгород-Сіверський центр професійного розвитку педагогічних працівників», громадськість,	Ініціативні групи, ГО „Поліський фонд міжнародних та регіональних	Програма ДОБРЕ, бюджет громади	2021-2022 роки

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
					ГО «Деснянська ліга натуралістів»	х досліджень”		

Операційна ціль 2.4. Забезпечення широкої участі мешканців в житті громади та внутрішня інтеграція

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
2.4.1. Проведення щорічного мандрівного заходу до Дня громади (з урахуванням потреб усіх груп жителів)	1 захід в рік	Підтримка та популяризація різних видів господарської діяльності, ремесел та культурної спадщини, яка існує та розвивається на теренах громади	Кількість учасників (з різних населених пунктів)	Рішення міської ради Звіт організаторів	Відділ культури і туризму міської ради	Відділ економіки, відділ житлово-комунального господарства міської ради	Бюджет громади	Щороку до 2025 року включно
2.4.2. Програма популяризації та підтримки місцевих митців і ремесел	Зустрічі за круглим столом місцевих поетів-аматорів, митців –	Активізація учасників з сільських населених	Кількість виставок митців Кількість осіб, що брали участь	Статистичні звіти відділу культури, туризму та з	Відділ культури і туризму міської ради	Відділ освіти, молоді та спорту, відділ житлово-	Бюджет громади	Щокварталу до 2025 року включно

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
	не менше 2 в рік	пунктів громади щодо участі у мистецькому житті громади	у круглих столах, зокрема жінок, чоловіків Кількість круглих столів, проведених протягом року	питань діяльності засобів масової інформації		комунального господарства міської ради		
2.4.3. Забезпечення розвитку діяльності Молодіжної ради	Чергові засідання молодіжної ради двічі на місяць, організація творчих, спортивних, культурних масових заходів	Розвиток соціальної активної молоді, участь молоді у формуванні та реалізації молодіжної політики	Кількісний склад членів молодіжної ради (жінок, чоловіків з урахуванням віку та місця проживання) Кількість проведених заходів та їх учасників	Рішення виконавчого комітету міської ради	Відділ освіти, молоді та спорту міської ради	Молодіжні ГО, шкільне самоврядування	Бюджет громади, кошти донорів	2021 – 2022 роки
2.4.4. Активізація участі мешканців громади у громадському бюджеті	Інформаційна кампанія – щороку	Підвищення активності громадян щодо створення проєктів для покращення громади	Кількість поданих проєктів від громадськості – не менше 10/рік Сума коштів, виділених з бюджету на	Кількість прийнятих проєктів від громадськості	Відділ економіки міської ради	Відділ культури і туризму міської ради	Бюджет громади	Розробка положення – 2022 рік Реалізація – 2023-2025

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
			бюджет участі					
2.4.5. Створення та сприяння роботі Експертних рад при міській раді з залученням представників громадськості (з дотриманням принципів гендерної рівності)	Положення – 1 Проведення зустрічей членів Експертних груп та керівництва громади – не рідше 1 разу в квартал	Підвищення активності громадян	Проведені зустрічі, обговорені питання	Сайт міської ради	Сектор роботи з громадськістю та з питань діяльності ЗМІ	Керуючий справами виконавчого комітету міської ради, структурні підрозділи міської ради	Бюджет громади	Створення – 2021 рік. Реалізація - 2022-2025 роки.
2.4.6. Проведення регулярних досліджень думки мешканців щодо актуальних питань життя громади (враховуючи всі групи мешканців)	Не менше 1 в рік (в т.ч. – з питань формування бюджету та оцінки якості надання послуг)	Підвищення активності громадян щодо життєдіяльності громади	Кількість пропозицій від громадян щодо питань життя громади	Сайт міської ради	Сектор роботи з громадськістю та з питань діяльності ЗМІ	Керуючий справами виконавчого комітету міської ради, структурні підрозділи міської ради	Бюджет громади	2022-2025 роки

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Стратегічна ціль 3. Забезпечення високих стандартів життя на території громади

Операційна ціль 3.1. Розвиток технічної інфраструктури

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
3.1.1. Реконструкція площі ім. Князя Ігоря у м. Новгороді-Сіверському (з урахуванням потреб маломобільних груп населення)	Капітально відремонтоване дорожнє покриття площі ім. Князя Ігоря	Покращення естетичного вигляду, якості дорожнього покриття, пішохідної зони, покращення безпеки руху	Рівень задоволеності населення	Виготовлення проектно-кошторисної документації, акти виконаних робіт. Акти вводу в експлуатацію Результати опитування	Відділ житлово-комунального господарства міської ради Підрядні організації	Відділ житлово-комунального господарства, відділ містобудування та архітектури міської ради, відділ бухгалтерського обліку, планування та звітності, поліція	Державний бюджет, бюджет громади	До 2023 року
3.1.2. Проведення аналізу стану доріг та навколдорозжоньї інфраструктури по всій території громаді, розробка та реалізація плану ремонтів і модернізації доріг і навколо дорожньої	Аналіз - 1 План – 1 Показники, передбачені планом	Наявність інформації та чіткого плану дій Покращення стану дорожньої та навколдорозжоньї інфраструктури	Рівень задоволеності населення Кількість ДТП, що трапилися на відремонтованих дорогах	ПКД, акти виконаних робіт. Акти вводу в експлуатацію Звіти поліції	Відділ житлово-комунального господарства міської ради	Старости, депутати міської ради, поліція, підрядні організації	Бюджет громади, Державний бюджет	Розроблення плану - 2022-2023 роки. Реалізація - 2023 – 2025 роки

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
інфраструктури (в т.ч. тротуари, освітлення, розмітка і т.і.) (з урахуванням потреб маломобільних груп населення)								
3.1.3. Проведення аналізу і актуалізація та подальша реалізація програми Забезпечення потреб громади в якісному водопостачанні	Аналіз - 1 Програма - 1 Виконання показників програми	Забезпечення якісного та безперебійного постачання води, збільшення кількості абонентів, підвищення якості води, оптимізація споживання води, забезпечення умов для ефективного контролю водопостачання	Рівень задоволення мешканців від проживання в громаді, кількість абонентів, кількість встановлених засобів обліку	Результати соціологічних досліджень, результати дослідження держспоживслужби, звіти комунальних підприємств	Відділ житлово-комунального господарства міської ради	Комунальні підприємства, держспоживслужба, старости сіл	Бюджет громади	Аналіз 2022 рік. Реалізація - до 2025 року

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
3.1.4. Облаштування громадських місць (громадські вбиральні) (з урахуванням потреб маломобільних груп населення)	Облаштовано громадську вбиральню в центральній частині міста	Створення комфортних умов перебування мешканців міста в громадських місцях	Рівень задоволеності мешканців Зменшення кількості звернень	Результати опитувань Інформація міської ради	Відділ житлово-комунального господарства міської ради	Відділ містобудування та архітектури міської ради, ТОВ «Комунальник»	Бюджет громади, грантові кошти	2022 рік
3.1.5. Забезпечення потреб мешканців м. Новгород-Сіверський в якісному водовідведенні	Підтримка мережі водовідведення в належному стані, проведення поточних ремонтів	Забезпечення якісного та безперебійного водовідведення, збільшення кількості абонентів	Кількість абонентів Кількість аварій на мережі Рівень задоволеності від послуги	Результати соціологічних досліджень, звіти комунальних підприємств	Відділ житлово-комунального господарства міської ради,	Підприємство, яке надає послуги з водовідведення	Бюджет громади	До 2025 року
3.1.6. Поліпшення матеріально-технічної бази комунальних підприємств	Придбання спецтехніки та обладнання для надання послуг з вивезення твердих побутових відходів: сміттєвоза - 1,	Покриття послугою поводження з ТПВ більшу частину населення Новгород-Сіверської міської територіальної громади	Покращення комфортності та інвестиційної привабливості територій громади % заключених угод на вивезення ТПВ	Звіти КП, КП «Добробут»	Відділ житлово-комунального господарства міської ради	Відділ економіки, відділ освіти, молоді та спорту міської ради, інспектор з благоустрою, старости, КП	Кошти Програми ДОБРЕ, бюджет громади	До 2023 року

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
	трактора з навісним обладнанням - 1, контейнери для ТПВ, іншого обладнання, техніки та устаткування							

Операційна ціль 3.2. Охорона навколишнього середовища

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
3.2.1. Підвищення культури поведінки з ТПВ та формування екологічної свідомості населення громади (особливо заходи для дітей та молоді)	Заходи екологічного спрямування («За чисте довкілля», «День благоустрою територій населених пунктів громади») - 2 раз на рік, проведення занять з підвищення	Формування екологічної свідомості населення громади	Зменшення кількості стихійних сміттєзвалищ Кількість проведених заходів Кількість осіб, охоплених інформаційними заходами (з них жінок, чоловіків)	Звіти інспектора з благоустрою, звернення громадян	Відділ освіти, молоді та спорту міської ради, відділ ЖКГ	Старости, депутати міської ради, поліція, інспектор з благоустрою, засоби масової інформації	Бюджет громади	До 2025 року

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
	культури поведження з ТПВ у школах, роз'яснювальні стенди в населених пунктах громади							
3.2.2. Виконання Плану удосконалення надання послуги поведження з твердими побутовими відходами у Новгород-Сіверській міській територіальній громаді Чернігівської області (2022-2024 роки)	Ліквідовано стихійні сміттєзвалища згідно плану	Благоустрій території громади	Покращення екологічної ситуації в громаді Кількість вторинної сировини, зібраної в громаді	Звіти інспектора з благоустрою, звернення громадян	Відділ житлово-комунального господарства	КП «Добробут», Комунальні підприємства, інспектор з благоустрою	Програма DOBRE, бюджет громади	2022-2024 роки

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Операційна ціль 3.3. Розвиток суспільної інфраструктури

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
3.3.1. Капітальний та поточний ремонт приміщення соціального захисту населення, сім'ї та праці (з урахуванням потреб маломобільних груп населення)	Відремонтоване приміщення - 1	Покращення якості надання послуг в сфері соціального обслуговування населення Підвищення спроможності закладу до обслуговування різних верств населення Інклюзія	Кількість наданих послуг Кількість отримувачів послуг у сфері соціального обслуговування (жінок, чоловіків) Рівень задоволеності відвідувачів, отримувачів соціальних послуг	Результати оцінювання Звіт закладу	Управління праці та соціального захисту населення міської ради	Відділ житлово-комунального господарства міської ради	Програма DOBRE, бюджет громади, позабюджетні кошти, державний бюджет	До 2025 року
3.3.2. Забезпечення перевезення маломобільних груп населення	Придбання 1 автомобілю, створення Служби перевезень «Соціальне таксі»	Задоволення потреб осіб з інвалідністю	Рівень задоволення отримувачів послуг з перевезення Кількість користувачів послугою	Анкетування отримувачів послуг з перевезення. Звіти Центру	Центр надання соціальних послуг міської ради	Управління соціального захисту, сім'ї та праці міської ради	Державний бюджет, спонсорські кошти	До 2024 року

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
			перевезення					
3.3.3. Підвищення якості послуги стаціонарного проживання шляхом проведення ремонту приміщення стаціонарного відділення Центру надання соціальних послуг (з урахуванням потреб маломобільних груп населення)	Відремонтовані приміщення харчоблоку та спального корпусу стаціонарного відділення Центру надання соціальних послуг	Підвищення якості послуги стаціонарного проживання	Рівень задоволення отримувачів послуг стаціонарного відділення	Результати оцінювання Звітизакладу	Центр надання соціальних послуг міської ради	Управління соціального захисту, сім'ї та праці міської ради	Бюджет громади, позабюджетні кошти(гранти)	2022-2025 роки
3.3.4. Поширення надання соціальних послуг мультидисциплінарною командою на всю територію громади	Автомобіль для мультидисциплінарної команди	Підвищення рівня доступності послуги	Кількість мешканців що отримали послугу	Результати оцінювання Звіти	Центр надання соціальних послуг міської ради	Управління соціального захисту, сім'ї та праці міської ради	Бюджет громади, позабюджетні кошти (гранти)	Закупівля автомобіля 2022-2023 рік
3.3.5. Розширення переліку послуг мобільної мультидисциплінарної команди на	100% охоплення послугами клієнтів Центру надання соціальних послуг міської ради	Збільшення рівня задоволення потреб потребуючих категорій	Кількість виїздів Рівень задоволення потреб	Звіт Служби Результати внутрішнього та зовнішнього	Центр надання соціальних послуг міської	Служба у справах дітей міської ради	Бюджет громади, позабюджетні кошти (спонсорськ	2021-2025 роки

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
всю територію громади			Кількість охоплених послугою осіб	оцінювання	ради		і внески тощо)	
3.3.6. Впровадження комплексної середньострокової Програми надання населенню культурних послуг та забезпечення комфортних умов роботи закладів культури (з урахуванням потреб маломобільних груп населення) (окремі заходи для людей старшого віку)	Ремонт приміщень у закладах культури (в тому числі капітальний, не менш ніж у 12 закладах); ремонт дахів у клубних закладах культури:	Забезпечення комфортних та відповідних умов роботи закладів культури	Кількість відремонтованих та оснащених закладів Кількість осіб, що отримують культурні послуги (різного віку)	Рішення міської ради про затвердження проміжного та заключного звіту про результати виконання Програми. Акти про виконання робіт Звіти закладів	Відділ культури і туризму міської ради	Благоустрій, енергетик міської ради	Бюджет громади	В два етапи: I етап до 01 червня 2022 року та другий етап до 01 червня 2023 року - закупівля та встановлення приладів, до червня 2025 року аналіз та коригування наступних дій

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
3.3.7. Формування простору активного дозвілля для всіх категорій мешканців на базі БК (з урахуванням потреб маломобільних груп населення)	Створений ЦКП на базі міського БК – 1	Забезпечення умов для дозвілля мешканців	Кількість відвідувачів (жінок, чоловіків)	Звіти закладу	Відділ культури і туризму міської ради, Новгород-Сіверський міський будинок культури	Відділ освіти, молоді та спорту, відділ житлово-комунального господарства міської ради, молодіжна рада	Бюджет громади	До початку червня 2023 року
3.3.8. Поліпшення умов перебування у Новгород-Сіверському міському будинку культури (з урахуванням потреб маломобільних груп населення)	Облаштування модульної котельні для міського будинку культури та реконструкція системи опалення	Забезпечення нормального температурного режиму у закладі культури, поліпшення стану системи опалення та вентиляції будівлі будинку культури	Збільшення кількості відвідувачів та користувачів послуг (жінок, чоловіків)	Встановлена та запущена котельня	Відділ культури і туризму міської ради, Новгород-Сіверський міський будинок культури	Відділ житлово-комунального господарства міської ради	Державний бюджет громади	У 2022 році замовлення та виготовлення ПКД У 2023-2025 роках - реалізація проекту

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
3.3.9. Формування на базі сільських бібліотек – філій центрів з надання інформаційних послуг (з урахуванням потреб маломобільних груп населення) (з урахуванням потреб усіх груп жителів) (окремі заходи для людей старшого віку)	Створено 17 інформаційних центрів на базі сільських бібліотек	Придбання та встановлення у сільських бібліотеках-філіях комп'ютерів зі сканерами та засобами для роздрукування та доступом до мережі "Інтернет"	Кількість відвідувачів Кількість послуг	Статистичні звіти за формою 6-НК, 80-рвк	Відділ культури і туризму міської ради, Новгород-Сіверська міська бібліотека		Бюджет громади	Щороку у першому кварталі по 10 комп'ютерів з обладнанням до 2025 року включно
3.3.10. Капітальний ремонт закладів освіти громади (з урахуванням потреб маломобільних груп населення)	Капітальний ремонт даху Новгород-Сіверського НВК «Дзвіночок», Новгород-Сіверської гімназії № 1 ім. Б. Майстренка, Блистівського НВК, завершення проекту «Реконструкція даху» Грем'яцької	Забезпечення комфортних та безпечних умов учасників освітнього процесу	Безпечний освітній процес; підвищення рівня працездатності учасників освітнього процесу, покращення навчальних досягнень учнів	Акти обстеження та звіти відповідних служб; відгуки учасників освітнього процесу	Відділ освіти, молоді та спорту міської ради	Служба господарського забезпечення закладів та установ освіти відділу освіти, молоді та спорту	Бюджет громади, державний бюджет, кошти цільових програм	2022-2025 роки

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
	ЗОШ, капітальний ремонт фасаду Чайкинського НВК та в інших закладах							
3.3.11. Завершення реконструкції будівлі кінотеатру «Літній» під спортивну залу (з урахуванням потреб маломобільних груп населення)	Облаштована сучасними тренажерами та снарядами спортивна зала; якісні спортивні послуги для мешканців громади	Підвищення якості занять фізичною культурою та спортом Забезпечення якісного активного відпочинку для мешканців громади Зниження рівня захворюваності та відсотка населення громади зі шкідливими звичками	Кількість призерів та переможців спортивних змагань, турнірів, чемпіонатів. кількість осіб, що отримує послуги в спортивній залі, з них жінок, чоловіків, зокрема осіб з інвалідністю. Рівень задоволеності дозвіллям мешканців громади. Рівень	Результати соціологічного дослідження. Спортивна статистична звітність. Медична статистика	Відділ освіти, молоді та спорту міської ради	ЦПРПП, КДЮСШ	Бюджет громади, Державний бюджет, ДФРР; позабюджетні кошти (спонсорські внески тощо)	2022-2025 роки

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
			захворюваності					
3.3.12. Облаштування блочно-модульних котельнь в закладах освіти	Установлені блочно-модульні котельні в Новгород-Сіверських ЗДО «8 Березня», «Ластівка», Чайкинському НВК та інших закладах освіти.	Зниження витрат на опалення, зменшення викидів CO ₂ , економія коштів місцевого бюджету	Сталий комфортний температурний режим у приміщеннях здійснення освітнього процесу; підвищення рівня працездатності учасників освітнього процесу, покращення навчальних досягнень здобувачів освіти	Відгуки учасників освітнього процесу, акти обстеження комісії зі стану готовності до опалювального сезону, звітність освітніх закладів	Відділ освіти, молоді та спорту міської ради	Служба господарського забезпечення закладів та установ освіти відділу освіти, молоді та спорту	Бюджет громади, державний бюджет, кошти цільових програм	2023 рік
3.3.13. Роботи щодо приведення у відповідність закладів освіти громади вимогам	Встановлення системи оповіщення та протипожежної сигналізації в	Забезпечення потрібного рівня протипожежної безпеки для учасників освітнього	Безпечний освітній процес	Акти обстеження, звіти комісії з протипоже	Відділ освіти, молоді та спорту міської	Служба господарського забезпечення закладів та	Бюджет громади, державний бюджет, кошти	2022 – 2025 роки

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
протипожежної безпеки	Новгород-Сіверській гімназії № 1, Новгород-Сіверській ЗОШ № 2, Новгород-Сіверському НВК «Дзвіночок», Новгород-Сіверському ДНЗ «Ластівка», Новгород-Сіверському ДНЗ «8 Березня», Грем'яцькій ЗОШ, Чайкинському НВК та в інших закладах	процесу; створення можливостей вчасно виявити й розпізнати можливу загрозу ефективно евакуювати людей у разі необхідності		жної безпеки, відповідних служб	ради	установ освіти відділу освіти, молоді та спорту	цільових програм	
3.3.14. Ремонт та оснащення (устаткування, обладнання тощо) харчоблоків освітніх закладів громади	Приведення приміщень харчоблоків Новгород-Сіверської гімназії № 1, Грем'яцької ЗОШ та інших закладів у	Сучасні облаштовані приміщення для надання якісних послуг із гарячого харчування здобувачам освіти	Сучасна система гарячого харчування	Відгуки учнів та їх батьків, акти обстеження та звіти відповідних служб	Відділ освіти, молоді та спорту міської ради	Служба господарського забезпечення закладів та установ освіти відділу	Бюджет громади, державний бюджет, кошти цільових програм	2022 – 2025 роки

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
	відповідність до вимог HACCP; Забезпечення харчоблоків сучасним обладнанням для зберігання та приготування їжі					освіти, молоді та спорту		
3.3.15. Заходи з забезпечення якості та доступності освіти	Облаштування та модернізація комп'ютерних класі	Модернізовані комп'ютерні класи в закладах освіти, та комп'ютеризовані робочі місця для педагогічних працівників	Створено умови для впровадження ІКТ в освітній процес; підвищення рівня	Статистичні звіти	Відділ освіти, молоді та спорту міської ради	Служба господарського забезпечення закладів та установ освіти відділу освіти, молоді та спорту	Бюджет громади, державний бюджет, кошти цільових програм	2022 – 2025 роки

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Операційна ціль 3.4. Підвищення рівня правопорядку та громадської безпеки

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
3.4.1. Створення системи оповіщення населення у випадках виникнення надзвичайних ситуацій	Розроблено положення Показники виконання з положення	Створення умов для своєчасного оповіщення населення про надзвичайні ситуації	Рівень почуття безпеки мешканцями Кількість надзвичайних ситуацій, що трапилися в громаді (в розрізі населених пунктів) Кількість осіб, що постраждали від наслідків надзвичайних ситуацій	Результати соціального опитування Звіти поліції, ДСНС	Виконавчий комітет міської ради	Сектор з питань цивільного захисту, оборонної та мобілізаційної роботи міської ради	Бюджет громади, грантові кошти	Розробка положення – 2022 рік. Реалізація - 2023-2024 роки
3.4.2. Розширення системи відео спостереження (в т.ч. – на сільські населені пункти громади)	Встановлено не менше 20 камер	Покращення стану безпеки на вулицях, громадських місцях та навчальних закладах	Кількість скоєних злочинів та адмінпорушень на вулицях, громадських місцях та навчальних	Звіти органів поліції Результати соціального опитування	Виконавчий комітет міської ради	Місцеві підрозділи поліції	Бюджет громади, грантові кошти	2021-2024 роки

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
			зкладах. Кількість постраждалих від злочинів, скоєних в громаді (жінок, чоловіків) в публічних місцях					
3.4.3. Забезпечення безпеки закладів освіти шляхом встановлення охоронної сигналізації	Встановлення обладнання охоронної системи («тривожна кнопка»)	Покращення безпеки у закладах освіти	Кількість правопорушень, пов'язаних зі злочинами проти дітей	Звіти органів поліції. Результати соціального опитування	Виконавчий комітет міської ради	Місцеві підрозділи поліції Навчальні заклади та заклади культури	Бюджет громади, грантові кошти	До 2025 року
3.4.4. Забезпечення пожежної безпеки на території Новгород-Сіверської МТГ	Не менше 1 закладу в рік	Покращення стану пожежної безпеки навчальних закладів та закладів культури	Кількість пожеж. Кількість осіб, що постраждали внаслідок пожеж в громаді	Звіти органів ДСНС. Результати соціального опитування	Виконавчий комітет міської ради	Місцеві підрозділи ДСНС. Навчальні заклади та заклади культури	Бюджет громади, грантові кошти	2021-2025 роки
3.4.5. Забезпечення діяльності пожежної охорони в сільській	Виконання показників програми	Покращення стану пожежної	Кількість пожеж. Кількість осіб,	Звіти органів ДСНС.	Виконавчий комітет міської ради	Місцеві підрозділи ДСНС.	Бюджет громади, грантові	2021-2025 роки

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Назва діяльності	Індикатор реалізації діяльності (продукт)	Ефект від реалізації діяльності (результат)	Індикатор оцінки результату діяльності	Джерело перевірки показників	Підрозділ, що відповідає за реалізацію діяльності	Допоміжні підрозділи	Джерело фінансування	Терміни реалізації до 2025 р
місцевості на території Новгород-Сіверської МТГ		безпеки сільських населених пунктів	що постраждали внаслідок пожеж в громаді	Результати соціального опитування			КОШТИ	

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

12. Ієрархія заходів стратегії

Представлений в попередньому розділі список включає в себе 77 заходів, запланованих до реалізації на 2021-2025 роки.

З практичної точки зору важливим є не тільки черговість виконання окремих завдань, а й також їх важливість для громади. Тому останнім елементом роботи над стратегією було здійснення ієрархізації заходів.

На окремому засіданні Групи стратегічного планування було здійснено оцінку кожної діяльності по двом показникам:

- Важливість реалізації даного завдання для громади в цілому;
- Ймовірність реалізації даного завдання (враховуючи наявні фінансові ресурси, матеріальні та людські ресурси, стан підготовки необхідної документації).

Для кожного критерію було використано оцінку від 1 до 3, де „1” – це найменша оцінка, а «3» - то найвища оцінка. Множення цих двох показників дає інтегровану оцінку кожного окремого завдання, що визначає його місце в загальній ієрархічній системі. Результати такої оцінки представлено в таблиці:

Захід	Важливість (1-2-3)	Ймовірність (1-2-3)	Зведена оцінка
1.1.1. Створення та забезпечення поточної діяльності Центру підтримки підприємництва та туризму	3	3	9
1.1.2. Розробка та подальша промоція інвестиційного паспорту громади. Створення бази потенційних інвестиційних можливостей в громаді	3	3	9
1.3.2. Промоція туристичного потенціалу	3	3	9
1.3.5. Організація та проведення заходів, спрямованих на популяризацію туристичного потенціалу	3	3	9
1.4.3. Створення відділу з питань інвестицій, визначення відповідальної посадової особи в МТГ з питань інвестицій та покладання на нього обов'язків щодо роботи з інвесторами (з дотриманням принципів гендерної рівності)	3	3	9
2.1.1. Формування мережі закладів освіти, яка відповідає освітнім потребам мешканців громади та забезпечення її ефективної діяльності.	3	3	9
2.1.2. Забезпечення формування нового освітнього простору шляхом розробки та реалізації програми. «Розвиток освіти Новгород-Сіверської МТГ»	3	3	9
2.2.1. Пропаганда здорового способу життя	3	3	9
2.3.3. Підвищення якості освіти – підвищення кваліфікації вчителів	3	3	9

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

3.1.6. Поліпшення матеріально-технічної бази комунальних підприємств	3	3	9
1.2.1. Розвиток співпраці між громадою, об'єднаннями підприємців та фермерів громади	3	2	6
1.2.2. Забезпечення надання інформації, консультацій та навчання в громаді за напрямками інноваційне сільське господарство та розвиток фермерських господарств і створення кооперативів	3	2	6
1.3.1. Проведення аналізу стану туристично привабливих об'єктів, місць та суб'єктів надання послуг в громаді, формування їх каталогу	2	3	6
1.3.4. Організація поїздок навчального спрямування у громади, які мають успішний туристичний досвід	2	3	6
1.3.7. Створення та наповнення вкладки «Туризм» на офіційному веб-сайті	2	3	6
2.1.3. Забезпечення надання якісних адміністративних послуг через ЦНАП	3	2	6
2.1.4. Запровадження е-послуг у ЦНАПі	3	2	6
2.1.9. Підвищення рівня комп'ютерної обізнаності та грамотності серед населення громади	3	2	6
2.1.10. Реалізація програми залучення лікарських кадрів для забезпечення КНП «Новгород-Сіверська ЦМЛ»	3	2	6
2.2.2. Розробка та реалізація програми щодо покращення матеріально-технічної бази КНП «Новгород-Сіверський міський центр ПМСД»	3	2	6
2.2.3. Розширення переліку медичних послуг, що надаються	3	2	6
2.2.4. Розробка та реалізація програми щодо покращення матеріально-технічної бази КНП «Новгород-Сіверська ЦМЛ»	3	2	6
2.3.1. Перетворення чотирьох клубних закладів у населених пунктах громади на центри культурних послуг (як пілотний проект)	2	3	6
2.3.2. Розробка та впровадження Плану заходів щодо збереження та розвитку місцевих традицій та обрядів, популяризації нематеріальної культурної спадщини, яка притаманна Сіверщині	3	2	6
2.3.6. Створення та забезпечення функціонування комфортного місця відпочинку і дозвілля молоді	2	3	6
2.3.7. Реорганізація та підвищення ефективності діяльності позашкільної освіти	3	2	6

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

2.3.8. Забезпечення ефективної дистанційної форми організації освітнього процесу	3	2	6
2.3.9. Підготовка спортивної інфраструктури для проведення спортивних змагань (в т.ч. обласних та всеукраїнських) з баскетболу, футболу, волейболу та інших видів спорту; встановлення нових спортивних та ігрових дитячих майданчиків; заохочення та популяризація активного способу життя.	3	2	6
2.3.10. Створення та покращення умов активного відпочинку мешканців - реалізація проекту щодо підвищення туристичної привабливості м. Новгород-Сіверський	3	2	6
2.3.11. Створення та забезпечення діяльності ресурсної кімнати «Тримай баланс»	2	3	6
2.3.12. Реалізація проекту «Хай буде DOBRE в громаді!», «Щаслива родина – успішна громада»	2	3	6
2.4.4. Активізація участі мешканців громади у громадському бюджеті	3	2	6
2.4.5. Створення та сприяння роботі Експертних рад при міській раді з залученням представників громадськості	3	2	6
2.4.6. Проведення регулярних досліджень думки мешканців щодо актуальних питань життя громади	3	2	6
3.1.1. Реконструкція площі ім. Князя Ігоря у м. Новгороді-Сіверському	3	2	6
3.1.2. Проведення аналізу стану доріг та навколдорозжовної інфраструктури по всій території громаді, розробка та реалізація плану ремонтів і модернізації доріг і навколо дорожньої інфраструктури (в т.ч. тротуари, освітлення, розмітка і т.і.)	3	2	6
3.1.3. Проведення аналізу і актуалізація та подальша реалізація програми Забезпечення потреб громади в якісному водопостачанні	3	2	6
3.1.5. Забезпечення потреб мешканців м. Новгород-Сіверський в якісному водовідведенні	3	2	6
3.2.1. Підвищення культури поведінки з ТПВ та формування екологічної свідомості населення громади	3	2	6
3.2.2. Виконання Плану удосконалення надання послуги поведінки з твердими побутовими відходами у Новгород-Сіверській міській територіальній громаді Чернігівської області (2022-2024 роки)	3	2	6
3.3.1. Капітальний та поточний ремонт приміщення соціального захисту населення, сім'ї та праці, у т.ч. пристосованості будівлі до потреб осіб з інвалідністю	3	2	6

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

3.3.7. Формування простору активного дозвілля для всіх категорій мешканців на базі БК	3	2	6
3.3.14. Ремонт та оснащення (устаткування, обладнання тощо) харчоблоків освітніх закладів громади	3	2	6
3.4.1. Створення системи оповіщення населення у випадках виникнення надзвичайних ситуацій	3	2	6
3.4.2. Розширення системи відео спостереження (в т.ч. – на сільські населені пункти громади)	3	2	6
3.4.4. Забезпечення пожежної безпеки на території Новгород-Сіверської МТГ	3	2	6
3.4.5. Забезпечення діяльності пожежної охорони в сільській місцевості на території Новгород-Сіверської МТГ	3	2	6
1.1.3. Активна ярмаркова діяльність продукцією власних підприємців та залучення інших виробників	2	2	4
1.3.3. Формування та промоція реєстру об'єктів та надавачів послуг туристичного напрямку	2	2	4
1.3.6. Налагодження співпраці з туристичними кампаніями	2	2	4
2.1.5. Організація навчання (в т.ч. – з питань гендерної рівності) та підвищення кваліфікації посадових осіб міської ради її виконавчих органів та мешканців громади	2	2	4
2.1.6. Аналіз управлінської структури громади, працевлаштування нових спеціалістів	2	2	4
2.1.7. Впровадження системи електронного документообігу для органів місцевого самоврядування	2	2	4
2.1.8. Розвиток електронних сервісів для взаємодії мешканців з владою	2	2	4
2.1.11. Ініціювання проведення ремонтів історичних об'єктів, що розташовані в м. Новгород-Сіверський	2	2	4
2.3.4. Розвиток мережі активних парків	2	2	4
2.4.1. Проведення щорічного мандрівного заходу до Дня громади	2	2	4
2.4.2. Програма популяризації та підтримки місцевих митців і ремесел.	2	2	4
2.4.3. Забезпечення розвитку діяльності Молодіжної ради	2	2	4
3.3.2. Забезпечення перевезення маломобільних груп населення	2	2	4
3.3.3. Підвищення якості послуги стаціонарного проживання шляхом проведення ремонту приміщення стаціонарного відділення Центру надання соціальних послуг	2	2	4

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

3.3.4. Поширення надання соціальних послуг мультидисциплінарною командою на всю територію громади	2	2	4
3.3.5. Розширення переліку послуг мобільної мультидисциплінарної команди на всю територію громади	2	2	4
3.3.6. Впровадження комплексної середньострокової Програми надання населенню культурних послуг та забезпечення комфортних умов роботи закладів культури	2	2	4
3.3.8. Поліпшення умов перебування у Новгород-Сіверському міському будинку культури	2	2	4
3.3.9. Формування на базі сільських бібліотек – філій центрів з надання інформаційних послуг	2	2	4
3.3.10. Капітальний ремонт закладів освіти громади	2	2	4
3.3.12. Облаштування блочно-модульних котелень в закладах освіти	2	2	4
3.3.13. Роботи щодо приведення у відповідність закладів освіти громади вимогам протипожежної безпеки	2	2	4
3.4.3. Забезпечення безпеки закладів освіти шляхом встановлення охоронної сигналізації	2	2	4
1.4.1. Створення генерального плану м. Новгорода-Сіверського	3	1	3
1.4.2. Комплексний план просторового розвитку території Новгород-Сіверської міської ТГ	3	1	3
1.4.4. Інвентаризація земель територіальної громади	3	1	3
2.2.5. Реконструкція двоповерхової будівлі колишнього терапевтичного відділення	3	1	3
3.1.4. Облаштування громадських місць (громадські вбиральні)	3	1	3
2.3.5. Забезпечення повсюдного доступу до послуг в сфері культури по всій території громади шляхом створення і забезпечення діяльності Мобільного кінотеатру	2	1	2
3.3.11. Завершення реконструкції будівлі кінотеатру «Літній» під спортивну залу	2	1	2

Всього до Плану заходів Стратегії розвитку Новгород-сіверської міської територіальної громади було включено 77 завдань, які за пріоритетністю розподілено таким чином:

- завдання з високим пріоритетом (зведена оцінка 9) – 10 завдань
- завдання з середнім пріоритетом (зведена оцінка 6...4) – 60 завдань
- завдання з низьким пріоритетом (зведена оцінка 3...1) – 7 завдань.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)

Додаток 1. Діагноз умов місцевого розвитку громади

Додаток 2. Результати соціологічного дослідження умов життя та якості публічних послуг в МТГ